

UHASSELT

KU LEUVEN

Maastricht University

KNOWLEDGE IN ACTION

Faculteit Rechten

master in de rechten

Masterthesis

International Business Courts

Valérie Kemerlinckx

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de rechten, afstudeerrichting rechten

PROMOTOR :

Prof. dr. Stefaan VOET

De transnationale Universiteit Limburg is een uniek samenwerkingsverband van twee universiteiten in twee landen: de Universiteit Hasselt en Maastricht University.

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

www.uhasselt.be
Universiteit Hasselt
Campus Hasselt:
Martelarenlaan 42 | 3500 Hasselt
Campus Diepenbeek:
Agoralaan Gebouw D | 3590 Diepenbeek

2020
2021

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

KU LEUVEN

Maastricht University

Faculteit Rechten

master in de rechten

Masterthesis

International Business Courts

Valérie Kemerlinckx

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de rechten, afstudeerrichting rechten

PROMOTOR :

Prof. dr. Stefaan VOET

Samenvatting

Op 27 april 2018 heeft de ministerraad van de regering-Michel I het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* goedgekeurd. Intussen werd dit Wetsontwerp terug in de diepvries gestopt. In onze buurlanden werden daarentegen wél reeds *International Business Courts* opgericht. Het doel van dit onderzoek is om te achterhalen of de oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC) daadwerkelijk zinvol is. Hiervoor is de volgende centrale onderzoeksvraag opgesteld: "Is de oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC), vergeleken met de *International Business Courts* in onze buurlanden, zinvol en aan welke voorwaarden zou het BIBC moeten voldoen om het recht op een eerlijk proces te waarborgen?" Om een antwoord te kunnen geven op deze onderzoeksvraag is een literatuuronderzoek, een rechtsvergelijkend onderzoek en een jurisprudentieonderzoek uitgevoerd.

Met de oprichting van het BIBC kan België aan internationale ondernemingen de mogelijkheid bieden om hun internationale geschillen door een Belgische overheidsrechter in het Engels te laten beslechten. Brussel biedt hierbij een belangrijke opportuniteit. Als hoofdstad van België en Europa en tevens thuisbasis van veel Europese en internationale ondernemingen, is Brussel vandaag reeds een draaischijf voor internationale aangelegenheden.

De juridische architectuur van het BIBC biedt een aantal belangrijke voordelen. De zetel van het BIBC is samengesteld uit topspecialisten in het internationaal handelsrecht. De procedure van het BIBC is grotendeels ontleend aan de UNICTRAL-modelwet, wat een vertrouwd kader biedt voor de actoren van de internationale zakenwereld en een goed evenwicht beoogt tussen de continentale en Angelsaksische rechtssystemen. Bovendien biedt het BIBC ondernemingen een efficiënte procedure. Tot slot raakt de oprichting van het BIBC in principe niet aan de gewone werkingsmiddelen van de bestaande rechterlijke orde. Alvorens partijen een zaak bij het BIBC aanhangig maken moeten ze een forfaitair inschrijvingsgeld van 20.000 euro betalen. Met dit inschrijvingsgeld beoogt het BIBC zelfbedruipend te zijn. De hoogte van dit inschrijvingsbedrag zou evenwel een "kennelijk onredelijke financiële voorwaarde" kunnen zijn en derhalve in strijd met het recht op toegang tot de rechter.

Een goedwerkend BIBC kan bijkomende directe en indirecte economische voordelen genereren. Deze economische effecten komen niet alleen ten goede aan de betrokken partijen, maar ook aan de Belgische economie als geheel. Daarnaast biedt de oprichting van het BIBC de mogelijkheid om de Belgische internationale rechtspraak te versterken, te innoveren en expertise op te bouwen en draagt het BIBC derhalve bij aan het imago van de Belgische justitie. De uitdaging van het BIBC bestaat erin het bedrijfsleven voor zich te winnen. Het BIBC zal bijgevolg een concurrentiële strijd moeten aangaan met de reeds bestaande *International Business Courts* in onze buurlanden en met de LCC op het niveau van efficiëntie, deskundigheid, infrastructuur en digitalisering.

Het is derhalve zinvol dat dit Wetsontwerp opnieuw wordt geagendeerd op de plenaire vergadering en dat het de bijzondere meerderheid krijgt dat het verdient.

Dankwoord

Deze masterscriptie kadert binnen het behalen van de Master in de Rechten aan de Universiteit van Hasselt. Deze scriptie kon gerealiseerd worden dankzij de hulp van enkele mensen die een speciaal dankwoord verdienen.

Allereerst zou ik mijn begeleider Brecht Schildermans en promotor Prof. Dr. Stefaan Voet willen bedanken. Dank aan Prof. Dr. Stefaan Voet om mij de mogelijkheid te geven om mij tijdens mijn studies in dit onderwerp te verdiepen. Bijzondere dank aan Brecht Schildermans voor zijn tijd en begeleiding. De sturing die hij mij tijdens elke voortgangsrapportering heeft gegeven is van aanzienlijk belang geweest voor het resultaat van deze masterscriptie.

Speciale dank gaat uit naar Prof. Dr. Paul Van Orshoven voor een verrijkend gesprek over het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court*.

Tot slot een bijzonder grote dank aan mijn ouders en Maxime voor de nodige steun en aanmoediging tijdens het afgelopen jaar.

Inhoudsopgave

Samenvatting	i
Dankwoord	ii
Lijst van afkortingen	viii
Lijst van bijlagen	ix
Inleiding	1
HOOFDSTUK 1. Het Brussels International Business Court (BIBC)	3
1 Inleiding	3
2 Politieke en wetgevende ontwikkelingen	3
3 Ratio legis	4
4 Samenstelling	5
5 Rechtspleging	6
5.1 Bevoegdheid	6
5.1.1 Instemming	6
5.1.2 Ratione personae	7
5.1.3 Ratione materiae	7
5.1.4 Ratione summae	7
5.2 Procestaal	8
5.3 Rechtsmiddelen	8
5.4 Procedureregels	8
5.4.1 UNICTRAL-modelwet als referentiekader	8
5.4.2 Uitzonderingen	9
5.5 Kosten	10
5.5.1 Algemeen	10
5.5.2 Het forfaitair inschrijvingsgeld en de kosten	10
HOOFDSTUK 2. Toetsing aan het recht op een eerlijk proces (artikel 6 EVRM)	13
1 Inleiding	13
2 Algemeen	13
3 De beginselen van het recht op een eerlijk proces	14
3.1 Het recht op toegang tot de rechter	14
3.1.1 Inleiding	14
3.1.2 Algemeen	15
3.1.3 Het recht op toegang tot de rechtsmiddelen	16
3.1.4 Het recht op toegang tot de rechter en voormalig ontwerp van artikel 576/1 lid 4 van	

het Gerechtelijk Wetboek.....	18
3.1.5 Het recht op toegang tot de rechter en het substantieel inschrijvingsgeld	19
3.1.5.1 Inleiding	19
3.1.5.2 Algemeen.....	19
3.1.5.3 Rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM)	20
3.1.5.4 Rechtspraak van het Hof van Cassatie	20
3.1.5.5 Mogelijkheden indien partijen niet over voldoende middelen beschikken	22
1) Forumkeuze-overeenkomst <i>nadat</i> een internationaal handelsgeschil is ontstaan..	23
2) Forumkeuzebeding <i>voordat</i> een internationaal handelsgeschil is ontstaan	23
i) Afstand van het forumkeuzebeding	23
ii) Toepassing van het forumkeuzebeding en het verbod op rechtsmisbruik.....	24
iii) Rechtsbijstand	25
a) Third Party Litigation Funding (TPLF) of derdepartijfinanciering?	25
b) De rechtsbijstandsverzekering.....	26
3.1.6 Recht op toegang tot de rechter en het Engelstalige vonnis.....	27
3.2 Het recht op een eerlijke behandeling	27
3.2.1 Inleiding	27
3.2.2 De motivering van rechterlijke beslissingen.....	28
3.2.2.1 Algemeen.....	28
3.2.2.2 De motivering van rechterlijke beslissingen van het BIBC.....	28
3.2.2.3 De motivering van rechterlijke beslissingen en kennis van het Engels	29
3.2.3 Het recht op tegenspraak en wapengelijkheid.....	30
3.2.3.1 Algemeen.....	30
3.2.3.2 Het recht op tegenspraak en wapengelijkheid in een procedure voor het BIBC	30
3.3 Het recht op een openbare behandeling en een openbare uitspraak	31
3.3.1 Inleiding	31
3.3.2 Het recht op een openbare behandeling van de zaak	31
3.3.2.1 Algemeen.....	31
3.3.2.2 Het recht op een openbare behandeling van een zaak voor het BIBC	32
3.3.2.3 Correctie op de openbaarheid door artikel 871 <i>bis</i> §1 van het Gerechtelijk Wetboek	32
3.3.3 Het recht op een openbare uitspraak.....	33
3.3.3.1 Algemeen.....	33
3.3.3.2 Het recht op een openbare uitspraak van het BIBC.....	33
3.3.4 Het recht op openbaarheid en Engelstalig procederen.....	34
3.4 Het recht op een einduitspraak binnen een redelijke termijn	34
3.4.1 Inleiding	34
3.4.2 Algemeen	35
3.4.3 Het recht op een einduitspraak binnen een redelijke termijn en de uitspraken van het BIBC	35

3.5	Het recht op een onafhankelijke rechterlijke instantie.....	35
3.5.1	Inleiding	35
3.5.2	Algemeen	35
3.5.3	Het recht op een onafhankelijke rechterlijke instantie en de aanstellingswijze	36
3.5.4	Het recht op een onafhankelijke rechterlijke instantie en de perceptie van buitenaf	37
3.6	Het recht op een tweede aanleg?.....	38
3.6.1	Inleiding	38
3.6.2	Geen recht op een tweede aanleg	38

HOOFDSTUK 3. Vergelijking met International Business Courts in onze buurlanden 39

1	Inleiding	39
2	De International Business Courts in onze buurlanden.....	39
2.1	Inleiding.....	39
2.2	Wetgevend kader.....	39
2.3	Samenstelling	40
2.4	Rechtspleging.....	41
2.4.1	Bevoegdheid	41
2.4.1.1	The Netherlands Commercial Court (NCC)	41
2.4.1.2	International Commercial Courts of Paris (ICCP)	41
2.4.1.3	The Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main.....	42
2.4.1.4	Vergelijking met het Brussels International Business Court (BIBC)	43
1)	Aanleggrens.....	43
2)	Bevoegdheden met betrekking tot internationale arbitrage.....	43
2.4.2	Procestaal	44
2.4.2.1	The Netherlands Commercial Court (NCC)	44
2.4.2.2	International Commercial Courts of Paris (ICCP)	44
2.4.2.3	The Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main.....	44
2.4.2.4	Vergelijking met het Brussels International Business Court (BIBC)	45
1)	Mogelijkheden om in de landstaal te procederen	45
2)	De taal van de exceptie van onbevoegdheid en de exceptie van rechtsmacht	46
3)	De Engelse procestaal bij wijze van uitzondering	46
2.4.3	Rechtsmiddelen	46
2.4.4	Kosten.....	47
2.4.5	Proceduregels.....	48
2.4.5.1	Dwingende procedurekalender	48
2.4.5.2	Digitale procedure	48
2.4.5.3	Bewijsvoering	49
3	Het succes van de International Commercial Courts in onze buurlanden	50
3.1	Inleiding	50

3.2	Nederland.....	50
3.3	Frankrijk.....	50
3.4	Duitsland.....	50
3.5	Conclusie.....	51

HOOFDSTUK 4. De zinvolheid van de oprichting van het Brussels International Business Court (BIBC) 53

1	Inleiding	53
2	Een analyse van de ratio legis	53
2.1	Inleiding	53
2.2	De behoefte om internationale handelsgeschillen in het Engels te beslechten	53
2.3	Internationale handelsgeschillen ontsnappen aan de rechtsmacht van de Belgische rechtbanken.....	54
2.4	De verwachte toename van internationale handelsgeschillen ten gevolge van de BREXIT	54
3	Een klassenjustitie	55
4	De economische effecten van het Brussels International Business Court (BIBC) .	56
4.1	Inleiding	56
4.2	Rechtstreekse economische effecten	56
4.2.1	Minder vertraging bij bedrijfsbeslissingen.....	56
4.2.2	Kostenvoordeel voor de procespartijen	57
4.3	Onrechtstreekse economische effecten	57
4.3.1	Effect op het Belgische vestigings- en ondernemersklimaat.....	57
4.3.2	Effect op de Belgische economie	57
4.3.3	Concurrentiepositie	58
5	De proceseconomische effecten van het Brussels International Business Court (BIBC).....	58
5.1	Inleiding	58
5.2	Gespecialiseerde en kwaliteitsvolle rechtspraak	58
5.3	Efficiënte behandeling van complexe internationale handelsgeschillen	59
5.4	Vertrouwd procedureel kader	59
5.5	De vraag vanuit AVOCATS.BE.....	59
6	Het gebruik van het Engels als procestaal.....	60
6.1	Inleiding	60
6.2	Algemeen	60
6.3	Voordelen van het gebruik van het Engels als procestaal	60
6.4	Gebruik van het Engels als procestaal in de praktijk.....	61
6.4.1	Vertaalproblemen bij een voorziening in Cassatie.....	61
6.4.1.1	De rechtspleging	61
6.4.1.2	Het vonnis.....	63
6.4.2	Vertaalregeling bij een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof.....	63
6.4.3	Vertaalregeling bij een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie	63

6.4.4	Anderstalige stukken	63
7	De zelfbedruipendheid van het Brussels International Business Court (BIBC)	64
7.1	Inleiding	64
7.2	De cijferstudie van het forfaitair inschrijvingsgeld in de memorie van toelichting	64
7.3	De gerechtskosten	66
8	De verenigbaarheid met de gerechtelijke besparingen	67
8.1	Inleiding	67
8.2	Zelfbedruipendheid	67
8.3	Vergelijking met andere investeringen in justitie.....	68
9	De verenigbaarheid met de gerechtelijke achterstand	68
9.1	Inleiding	68
9.2	Algemeen	69
9.3	Het dynamisch allocatiesysteem	69
9.4	Minder werklast voor de gewone hoven en rechtbanken	69
10	Het Brussels International Business Court (BIBC) versus arbitrage.....	70
10.1	Inleiding	70
10.2	Troeven van een arbitrageprocedure	70
10.2.1	Algemeen	70
10.2.2	Autonomie en procedurele flexibiliteit.....	70
10.2.3	Expertise en aanwijzing van arbiters	71
10.2.4	Vertrouwelijkheid van de procedure	71
10.2.5	Universeel uitvoerbare uitspraak	72
10.2.6	Een beroepsmogelijkheid.....	72
10.3	Troeven van het BIBC	72
10.3.1	Algemeen	72
10.3.2	Gezag	72
10.3.3	Uitvoerbaar vonnis zonder exequatur	73
10.3.4	Prejudiciële vragen	73
10.3.5	Partijen kunnen bepalen welke rechtsregels toepasselijk zijn	73
10.3.6	Voraf vastgelegde kosten.....	74
10.3.7	Collegiale rechtspraak	74
10.3.8	Geen beroepsmogelijkheid.....	74
11	De vestigingsplaats van het Brussels International Business Court (BIBC)	75
	Conclusie.....	77
	Annex I: Bibliografie	79
	Annex II: Bijlagen	98
	Bijlage 1: Mailverkeer.....	98
	Bijlage 2: High-level vergelijking <i>International Business Courts</i>	99

Lijst van afkortingen

BIBC	Brussels International Business Court
CEPANI	Belgisch Centrum voor Arbitrage en Mediatie
CCIP-CA	International Chamber of the Paris Court of Appeal
CCIP-TC	International Chamber of the Paris Commercial Court
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EPI	English Proficiency Index
EVRM	Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens
GVG	Gerichtsverfassungsgesetz
HRJ	Hoge Raad voor de Justitie
ICCP	International Commercial Courts of Paris
KEI	Kwaliteit en Innovatie
NCC	Netherlands Commercial Court
NCCA	Netherlands Commercial Court of Appeal
RUCIP	Rules and Practices of the Inter-European Trade in Potatoes
TPLF	Third Party Litigation Funding (derdepartijfinanciering)
UNICTRAL-modelwet	De modelwet inzake de internationale handelsarbitrage van de Commissie van de Verenigde Naties voor het internationaal handelsrecht
VBO	Verbond van Belgische Ondernemingen
WER	Wetboek van economisch recht
ZPO	Zivilprozessordnung

Lijst van bijlagen

Bijlage 1	Mailverkeer
Bijlage 2	High-level vergelijking <i>International Business Courts</i>

Inleiding

Op 27 april 2018 heeft de ministerraad van de regering-Michel I het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* goedgekeurd.¹ Dit Wetsontwerp werd intussen terug in de diepvries gestopt. In onze buurlanden werden daarentegen wél reeds *International Business Courts* opgericht.

Zo heeft Duitsland op 1 januari 2018 'the Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main' opgericht en recent bijkomend 'the Mannheim Commercial Court' en 'the Stuttgart Commercial Court.' Vervolgens heeft Frankrijk op 1 maart 2018 'the International Commercial Courts of Paris' (ICCP) opgericht en op 1 januari 2019 is in Nederland 'the Netherlands Commercial Court' (NCC) in werking getreden.²

International Business Courts zijn gespecialiseerde overheidsrechtbanken van topniveau die internationale handelsgeschillen – al dan niet volledig – in de lingua franca van het internationale zakenverkeer, namelijk het Engels, beslechten. *International Business Courts* zijn doorgaans *ad hoc* kamers samengesteld uit Engelssprekende beroeps- en lekenrechters met een doorgedreven deskundigheid op het gebied van internationale handelsgeschillen.³

De oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC) is ingegeven door de steeds toenemende behoefte om internationale handelsgeschillen in het Engels te beslechten. Door de open en exportgerichte economie van België opereren heel wat bedrijven over de landsgrenzen heen waardoor handelconflicten vaak een internationale dimensie krijgen. Veel van die internationale handelsgeschillen ontsnappen vandaag aan de rechtsmacht van de Belgische overheidsrechtbanken. Het gros van de geschillen wordt immers beslecht door internationale handelsarbitrage of door *the London Commercial Court* (LCC). Bovendien is Engeland, sinds de BREXIT, niet langer de aangewezen plaats voor internationale geschillenbeslechting, terwijl het valt te verwachten dat het aantal internationale handelconflicten nog kan toenemen door de naweeën van de BREXIT. De oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC) kan bovendien bijdragen tot de aantrekkelijkheid en de uitstraling van onze Belgische justitie.⁴

In de hoorzittingen en de adviezen van de Raad van State en de Hoge Raad voor de Justitie die aan het uiteindelijke Wetsontwerp zijn voorafgegaan is de procedure van het BIBC reeds op haar

---

¹ Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001; Persbericht Ministerraad van 27 april 2018, www.presscenter.org/nl/pressrelease/20180427/oprichting-van-het-brussels-international-business-court-tweede-lezing.

² Le protocole relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; Le protocole relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; NCC Rules; Landgericht Frankfurt am Main, Chamber for International Commercial Disputes, Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main, <https://ordentliche-gerichtsbarkeit.hessen.de/ordentliche-gerichte/lgb-frankfurt-am-main/lg-frankfurt-am-main/chamber-international>; Commercial Court Stuttgart/Mannheim, <https://commercial-court.de/en/>.

³ Le protocole relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; Le protocole relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; NCC Rules; Landgericht Frankfurt am Main, Chamber for International Commercial Disputes, Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main, <https://ordentliche-gerichtsbarkeit.hessen.de/ordentliche-gerichte/lgb-frankfurt-am-main/lg-frankfurt-am-main/chamber-international>.

⁴ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 5; X. KRAMER en J. SORABJI, "International Business Courts in Europe and Beyond: A Global Competition for Justice?", *ELR* 2019, 3.

geldigheid getoetst. In deze masterscriptie wordt een aantal aspecten nader belicht. Deze masterscriptie gaat na of de procedure van het BIBC voldoet aan de waarborgen van het recht op een eerlijk proces. Daarnaast onderzoekt deze of er daadwerkelijk een behoefte is om internationale handelsgeschillen in het Engels te beslechten en welke mogelijke problemen een Engelstalige procedure met zich kan meebrengen. Vervolgens analyseert deze scriptie in hoeverre het BIBC een meerwaarde biedt ten opzichte van de doorgaans gebruikte geschillenbeslechtingsmethodes in het internationale zakenleven. Daarnaast toetst deze scriptie de procedure van het BIBC aan de reeds bestaande *International Business Courts* in onze buurlanden.

De centrale onderzoeksvraag luidt bijgevolg als volgt: "*Is de oprichting van het Brussels International Business Court (BIBC), vergeleken met de International Business Courts in onze buurlanden, zinvol en aan welke voorwaarden zou het BIBC moeten voldoen om het recht op een eerlijk proces te waarborgen?*"

Het antwoord hierop is gebaseerd op literatuuronderzoek, rechtsvergelijkend onderzoek en jurisprudentieonderzoek.

Het literatuuronderzoek werd gevoerd aan de hand van handboeken en tijdschriften. Handboeken werden geconsulteerd om een inzicht te krijgen in de heersende leer en opvattingen omtrent de te toetsen themagebieden. Aangezien de oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC) een zeer recente aangelegenheid is, werden ook tijdschriften geconsulteerd voor meer recente inzichten.

Het rechtsvergelijkend onderzoek doelt op een vergelijking tussen de procedure van het *Brussels International Business Court* (BIBC) en de procedures van de *International Business Courts* in Nederland, Frankrijk en Duitsland. De verschillen en overeenkomsten werden geëvalueerd op basis van wetgeving en rechtsleer.

Het jurisprudentieonderzoek situeerde zich vooral op het niveau van de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Dit onderzoek concretiseert de open normen en algemene concepten van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Het eerste hoofdstuk van deze masterscriptie biedt een overzicht van het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* en de bijbehorende memorie van toelichting. Hoofdstuk 2 gaat na of de procedure van het *Brussels International Business Court* (BIBC) voldoet aan de procedurele waarborgen van het recht op een eerlijk proces. Vervolgens maakt hoofdstuk 3 een rechtsvergelijking met de *International Business Courts* in onze buurlanden. Tot slot wordt in hoofdstuk 4 nagegaan wat de te verwachten effecten zijn van de oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC).

HOOFDSTUK 1. Het Brussels International Business Court (BIBC)

1 Inleiding

1. In het eerste hoofdstuk wordt er dieper ingegaan op de werking van het *Brussels International Business Court* (BIBC) zoals uiteengezet in het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* en de bijbehorende memorie van toelichting. In dit hoofdstuk wordt het voorwerp van de centrale onderzoeksvraag toegelicht. Men kan immers de procedure van het *Brussels International Business Court* (BIBC) niet toetsen aan het recht op een eerlijk proces, vergelijken met de *International Business Courts* in onze buurlanden of beoordelen op zijn opportuniteiten, zonder voorafgaand een schets te maken van de ratio legis, de samenstelling en de rechtspleging van het BIBC.

2 Politieke en wetgevende ontwikkelingen

2. De ministerraad heeft op 27 oktober 2017 het Voorontwerp van wet houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* goedgekeurd.⁵ Op 31 oktober 2017 werd het Voorontwerp voor advies aan de Raad van State overgemaakt. De afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft vervolgens haar advies op 2 maart 2018 verstrekt.⁶ Hierna werd het Voorontwerp grondig aangepast en teruggestuurd naar de ministerraad voor een tweede lezing.⁷ Op 27 april 2018 heeft de ministerraad van de regering-Michel I het Wetsontwerp goedgekeurd en op 15 mei 2018 werd het bij de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediend.⁸

De commissie voor de Justitie diende een aantal amendementen in en verzocht op 21 september 2018 de afdeling Wetgeving van de Raad van State voor een nieuw advies. Niet veel later werden de geamendeerde artikelen gestemd en aangenomen in eerste lezing.⁹ Op 4 december 2018 organiseerde de commissie voor de Justitie een tweede lezing. Deze laatste diende een aantal bijkomende amendementen in. Opnieuw werden de artikelen gestemd en aangenomen in tweede lezing. Bovendien werd het gehele geamendeerde Wetsontwerp gestemd en aangenomen met tien

---

⁵ Voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001; Ministerraad 27 oktober 2017, Oprichting van het Brussels International Business Court, <https://news.belgium.be/nl/oprichting-van-het-brussels-international-business-court>.

⁶ Advies van de Raad van State nr. 62.411/2/AV bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001, 94; P.D.G. GABOOR, "Een overzicht van de federale parlementaire wetgevingsprocedure aan de hand van een gesneuveld wetsontwerp", *TVW* 2019, 162.

⁷ Advies van de Raad van State nr. 62.411/2/AV bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001.

⁸ Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001; Persbericht Ministerraad van 27 april 2018, <https://web.archive.org/web/20180428181625/http://www.presscenter.org/nl/pressrelease/20180427/oprichting-van-het-brussels-international-business-court-tweede-lezing>.

⁹ Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-12, nr. 54-3072/004; Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-12, nr. 54-3072/005; Artikelen aangenomen in eerste lezing bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/008.

tegen vier stemmen.¹⁰

Het Wetsontwerp werd geagendeerd op de plenaire vergadering van 18 december 2018. De regeringsvorming kende op dat moment een kritieke fase. De N-VA ministers en staatssecretarissen waren – ingevolge onenigheden in verband met het VN-migratiepact – uit de regering getreden, waardoor de regering-Michel I tot een minderheidsregering werd herleid.¹¹ Bovendien bood de eerste minister Charles Michel op de dag van de plenaire vergadering het ontslag van de minderheidsregering aan. Zijn ontslag werd op 21 december 2018 aanvaard en er werd bijgevolg een regering van lopende zaken aangesteld.¹² Het Wetsontwerp werd uiteindelijk niet behandeld op de plenaire vergadering van 18 december 2018, maar werd vervolgens geagendeerd op de plenaire vergadering van 24 april 2019.¹³ Zo ver is het Wetsontwerp echter nooit geraakt. De toenmalige minister van Justitie liet het Wetsontwerp – uit vrees voor het niet behalen van een bijzondere meerderheid – van de agenda van de plenaire vergadering halen.¹⁴

Bijgevolg werd de voorziene datum voor de inwerkingtreding van het *Brussels International Business Court* (BIBC) (1 januari 2020) niet gehaald.¹⁵ Dit belet niet dat dit Wetsontwerp in de huidige of een volgende regering terug kan worden opgepikt.

3 Ratio legis

3. Volgens de memorie van toelichting bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* "wijzen de nationale en internationale economische en politieke ontwikkelingen van de jongste maanden op een prangende behoefte aan een Belgische gespecialiseerde overheidsrechtbank van topniveau die internationale handelsgeschillen kan beslechten en dat, uit de aard der zaak, doet in de lingua franca van het internationaal zakenverkeer, namelijk het Engels. Veel van die internationale handelsgeschillen ontsnappen vandaag immers aan de rechtsmacht van de Belgische rechtbanken." Volgens de memorie van toelichting zal dat er in de toekomst ook niet op verbeteren. "Zeker gezien het er naar uitziet dat de BREXIT en de daardoor veroorzaakte moeilijkheden het aantal internationale handelsgeschillen exponentieel zal doen toenemen." De memorie van toelichting voert tevens aan dat, "gezien de rol van Brussel als draaischijf van het internationale politieke en zakenleven, het alleen maar betreurd kan worden dat partijen bij een internationaal handelsgeschil die beroep willen doen op een overheidsrechter, hun internationaal handelsgeschil alleen maar in het buitenland kunnen laten beslechten".¹⁶

---

¹⁰ Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, Parl.St. Kamer 2018-12, nr. 54-3072/009; Verslag van de tweede lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, Parl.St. Kamer 2018-12, nr. 54-3072/010; Tekst aangenomen in tweede lezing bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, Parl.St. Kamer 2018-11, nr. 54-3072/011.

¹¹ N-VA, "Over het ontslag van de N-VA uit de federale regering", www.n-va.be/nieuws/over-het-ontslag-van-de-n-va-uit-de-federale-regering.

¹² X., "Michel dient ontslag van de regering in: 'Ik ga naar de koning'", www.standaard.be/cnt/dmf20181218_04044109.

¹³ Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, Parl.St. Kamer 2018-12, nr. 54-3072/012; P.D.G. GABOOR, "Een overzicht van de federale parlementaire wetgevingsprocedure aan de hand van een gesneuveld wetsontwerp", *TVW* 2019, 164.

¹⁴ *Hand.* Kamer 2019, 25 april 2019, CRIV 54 PLEN 284

¹⁵ Art. 66 Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court

¹⁶ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, Parl.St. Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 5.

Het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* tracht aan deze behoeften tegemoet te komen met de oprichting van een in het Engels functionerende overheidsrechtbank die de internationale handelsgeschillen van de in België aanwezige internationale zakenwereld beslecht.¹⁷

4 Samenstelling

4. Het BIBC bestaat uit twee voorzitters die worden gekozen uit de raadsheren van het Marktenhof.¹⁸ De twee voorzitters zijn van verschillende taalrol. Het voorzitterschap wordt om beurten door elk van de beide voorzitters waargenomen voor een termijn van één jaar. Indien de voorzitter in functie verhinderd is, wordt hij vervangen door de andere voorzitter.¹⁹ De voorzitter in functie moet voor elke zaak die bij het BIBC aanhangig wordt gemaakt zo spoedig mogelijk een *ad hoc* zetel samenstellen.²⁰

De zetel van het BIBC bestaat uit één voorzitter en twee rechters die "*judges in the BIBC*" worden genoemd.²¹ De voorzitter van de zetel is een beroepsrechter en de *judges in the BIBC* zijn lekenrechters.

De voorzitter van de zetel van het BIBC is een Belgische rechter of raadsheer. Hij mag, gezien de mogelijkheid voor de partijen om voorziening in Cassatie in te stellen tegen de vonnissen van het BIBC, niet van het Hof van Cassatie afkomstig zijn. De voorzitter van de zetel moet "*voldoende kennis hebben van het Engels en het internationaal handelsrecht en wordt na vacature, sollicitatie en onderzoek door een selectiecommissie van zijn bekwaamheid en geschiktheid, op een met redenen omkleed voorstel van die commissie, door de Koning opgenomen op een lijst*".²² De opname op die lijst geldt voor vijf jaar en is hernieuwbaar.²³

De *judges in the BIBC* zijn Belgische of buitenlandse specialisten in internationaal handelsrecht die "*voldoende kennis hebben van het Engels en na vacature, sollicitatie en onderzoek door een selectiecommissie van hun bekwaamheid en geschiktheid, op een met redenen omkleed voorstel van die commissie worden benoemd door de Koning*". Die benoeming geldt voor vijf jaar en is hernieuwbaar.²⁴

5. De voorzitter in functie moet bij het samenstellen van de zetel rekening houden met "*de behoeften van de dienst, de gelijkmatige verdeling van de zaken, de beschikbaarheid en bijzondere deskundigheid van de voorzitter van de zetel en van de judges in the BIBC of met andere objectieve criteria die daarmee vergelijkbaar zijn*".²⁵

---

¹⁷ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 5.

¹⁸ Ontwerp van art. 85/1, §2, lid 1 Ger.W.

¹⁹ Ontwerp van art. 85/1, §2, lid 2 Ger.W.

²⁰ Ontwerp Van art. 85/1, §3 Ger.W.

²¹ Ontwerp van art. 85/1, §1 Ger.W.

²² Ontwerp van art. 85/2, §1, lid 1 Ger.W.

²³ Ontwerp van art. 85/2, §1, lid 2 Ger.W.

²⁴ Ontwerp van art. 85/2, §2, lid 1 Ger.W.

²⁵ Ontwerp van art. 85/2, §3 Ger.W.

6. Het BIBC heeft geen eigen griffie. Het BIBC maakt gebruik van de griffie van het hof van beroep te Brussel.²⁶

5 Rechtspleging

De rechtspleging voor het BIBC heeft een aantal noemenswaardige kernelementen. In dit onderdeel wordt dieper ingegaan op de bevoegdheid, de procestaal, de rechtsmiddelen, de procedureregels en de kosten van het BIBC.

5.1 Bevoegdheid

7. Het BIBC is bevoegd voor het gehele Belgische grondgebied.²⁷ Dit onderscheidt het BIBC van onze Belgische ondernemingsrechtbanken, aangezien onze Belgische ondernemingsrechtbanken slechts bevoegd zijn voor een welbepaald gerechtelijk arrondissement.²⁸

8. Het BIBC is bevoegd voor privaatrechtelijke internationale handelsgeschillen die zowel uit contractuele als uit buitencontractuele verhoudingen kunnen voortvloeien. Het BIBC neemt evenwel slechts kennis van privaatrechtelijke internationale handelsgeschillen die niet onder de exclusieve bevoegdheden van andere rechtscolleges vallen. Zo kunnen de geschillen die rechtstreeks zijn ontstaan uit een insolventieprocedure zoals bedoeld in boek XX van het Wetboek Economisch Recht (WER) (faillissement en gerechtelijke reorganisatie) – die tot de exclusieve bevoegdheid van de ondernemingsrechtbank horen – niet voor het BIBC aanhangig worden gemaakt.²⁹

9. In de gevallen waarin een exceptie van onbevoegdheid of een gebrek aan rechtsmacht aanhangig wordt gemaakt voor het BIBC, met inbegrip van een exceptie over het bestaan of de geldigheid van de toewijzing van rechtsmacht aan het BIBC, beslist het BIBC zelf over het middel en verwijst de zaak, indien daartoe grond bestaat, naar de bevoegde Belgische rechter.³⁰

De bevoegdheid van het BIBC is afhankelijk van een aantal cumulatieve voorwaarden, namelijk de instemming van de partijen, de *ratione personae* en de *ratione materiae*.³¹

5.1.1 Instemming

10. De bevoegdheid van het BIBC is afhankelijk van de (voorafgaande) instemming van de partijen.³²

---

²⁶ Ontwerp van art. 157, lid 2 Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 100; P. LAMBRECHT, E. PEETERMANS, E. PLASSCHAERT en M. VAN STEENBERGH, "Korte schets van het Brussels International Business Court/Premier aperçu de la Brussels International Business Court" in M. BEYENS, *Het burgerlijk recht in beweging/Le droit civil en mouvement*, Bruxelles, Bruylant, 2018, 140.

²⁷ Ontwerp van art. 73 Ger.W.; Ontwerp van art. 1385^{quaterdecies}/9 Ger.W.

²⁸ Art. 622-638bis Ger.W.; E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 50.

²⁹ Art. 574, 2° Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 24; E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 50; B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtigd privaatrecht, ...na de hervormingen van 2017-2019*, Brugge, Die Keure, 2019, 124-125.

³⁰ Ontwerp van art. 643/1, §1 Ger.W.; E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 50.

³¹ E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 50.

³² Ontwerp van art. 576/1 Ger.W.

Eenzijds kan de instemming van de partijen blijken uit een forumkeuze-overeenkomst of een forumkeuzebeding in een overeenkomst. Partijen kunnen hierin onderling beslissen dat alle geschillen of sommige geschillen die tussen hen gerezen zijn of zouden kunnen rijzen, voor het BIBC moeten worden aanhangig gemaakt. Anderzijds kan de instemming van de partijen blijken uit de verwijzing door een Belgische, buitenlandse of internationale rechterlijke instantie of scheidsgerecht, waarin tevens de instemming van de partijen wordt geacteerd.³³

5.1.2 Ratione personae

11. Het BIBC is bevoegd om kennis te nemen van internationale handelsgeschillen tussen ondernemingen.³⁴ Ontwerp van artikel 576/1 lid 4 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat een onderneming deel uitmaakt van één van de volgende organisaties:

- a) *"natuurlijke personen die zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefenen;*
- b) *rechtspersonen, met uitzondering van de publiekrechtelijke rechtspersonen die geen goederen of diensten aanbieden op een markt;*
- c) *andere organisaties zonder rechtspersoonlijkheid, indien zij geen uitkeringsoogmerk hebben en ook in feite geen uitkeringen toekennen aan hun leden of aan personen die een beslissende invloed uitoefenen op het beleid van de organisatie".*³⁵

5.1.3 Ratione materiae

12. Het BIBC is bevoegd om kennis te nemen van internationale handelsgeschillen tussen ondernemingen.³⁶ Ontwerp van artikel 576/1 lid 3 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat een handelsgeschil internationaal is indien:

- a) *"de partijen hun vestiging of gewone verblijfplaats in verschillende staten hebben; of*
- b) *de plaats waar een substantieel gedeelte van de verplichtingen voortvloeiend uit de handelsbetrekking moet worden uitgevoerd of de plaats waarmee het voorwerp van het geschil het nauwst verbonden is, gelegen is buiten de staat waar de partijen hun vestiging of hun gewone verblijfplaats hebben; of*
- c) *de gegevens voor de oplossing van het geschil zich bevinden in buitenlands recht".*³⁷

5.1.4 Ratione summae

13. De bevoegdheid van het BIBC is niet beperkt door een aanleggrens. Zo is de waarde van de vorderingen die voor het BIBC aanhangig worden gemaakt irrelevant voor de bevoegdheid van het BIBC en kunnen ook geringe vorderingen voor het BIBC aanhangig worden gemaakt.

---

³³ Ontwerp van art. 586/1, lid 2 Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 23-24.

³⁴ Ontwerp van art. 576/1, lid 1 Ger.W.

³⁵ Ontwerp van art. 576/1, lid 4 Ger.W.; E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 51.

³⁶ Ontwerp van art. 576/1, lid 1 Ger.W.

³⁷ Ontwerp van art. 576/1, lid 3 Ger.W.; E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 52.

5.2 Procestaal

14. In beginsel verloopt de gehele rechtspleging in het Engels.³⁸ Voor wat betreft het derdenverzet wordt er in een taalversoepeling voorzien.³⁹

Derdenverzet (*tierce opposition*) is een buitengewoon rechtsmiddel dat elke persoon, die geen partij was in een rechtsgeding en die evenmin regelmatig werd vertegenwoordigd in een rechtsgeding, toelaat om op te komen tegen een rechterlijke uitspraak die zijn rechtspositie benadeelt.⁴⁰ Het gebruik van het Engels als procestaal is gebaseerd op de vrijwillige keuze van de partijen. Een derde die zich benadeeld acht door een vonnis van het BIBC, heeft geen andere keuze dan tegen dat vonnis derdenverzet aan te tekenen. Bijgevolg is de adiëring van het BIBC voor een derde geen vrijwillige keuze en is er in een taalversoepeling voorzien.⁴¹ Het derdenverzet moet niet worden aangetekend in het Engels. Het derdenverzet kan worden aangetekend in het Nederlands, het Frans of het Duits. In dat geval worden de gedinginleidende akte en de conclusies van de verzetdoende partij vertaald in het Engels en worden de conclusies van de andere partijen vertaald in de taal van de gedinginleidende akte. De mondelinge pleidooien geschieden, met simultaanvertaling, in de taal van de gedinginleidende akte of in het Engels.⁴²

5.3 Rechtsmiddelen

15. De vonnissen van het BIBC worden in eerste en laatste aanleg geweest. Hoger beroep is uitgesloten.⁴³ Dit onderscheidt het BIBC van onze Belgische ondernemingsrechtbanken waar partijen een vonnis in eerste aanleg geweest kunnen aanvechten bij het territoriaal bevoegde hof van beroep.⁴⁴ Hoger beroep tegen een vonnis van het BIBC is dan wel uitgesloten, maar buitengewone rechtsmiddelen zoals voorziening in cassatie en derdenverzet blijven mogelijk.⁴⁵ Voorziening in cassatie wegens schending van het recht biedt de mogelijkheid om een vonnis van het BIBC te vernietigen. Het Hof van Cassatie verwijst de zaak terug naar het BIBC in een andere samenstelling of doet, indien geen beoordeling van de feiten is vereist, einduitspraak in de zaak.⁴⁶

5.4 Procedureregels

5.4.1 UNICTRAL-modelwet als referentiekader

16. Het Gerechtelijk Wetboek geldt niet als aanvullend recht. De bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek zijn slechts van toepassing indien de procedure van het BIBC de toepassing ervan

---

³⁸ Ontwerp van art. 2ter, lid 1 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken; I. BAMBUST, "Brussels International Business Court", *Juristenkrant* 2017, 16.

³⁹ Ontwerp van art. 2ter, lid 2 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

⁴⁰ Art. 1122-1131 Ger.W.; K. WAGNER, *Derdenverzet*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2004, 1; B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtelijk privaatrecht, ...na de hervormingen van 2017-2019*, Brugge, Die Keure, 2019, 398; B. MAES, *Inleiding tot het burgerlijk procesrecht*, Brugge, die Keure, 2012, 293; J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAIR, S. RUTTEN en B. VANLERSBERGHE, *Handboek gerechtelijk recht*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 823.

⁴¹ Advies van de Raad van State nr. 62.411/2/AV bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St. Kamer* 2018-05, nr. 53-3072/001, 136.

⁴² Ontwerp van art. 2ter, lid 2 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

⁴³ Ontwerp van art. 576/1, lid 1 Ger.W.

⁴⁴ Art. 602, 1° Ger.W.

⁴⁵ Ontwerp van art. 609, 1° Ger.W.; Ontwerp van art. 1122, lid 1 Ger.W.; Ontwerp van art. 576/1 Ger.W.

⁴⁶ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St. Kamer* 2018-05, nr. 54-3072/001, 10.

uitdrukkelijk bepaalt.⁴⁷ Zo bepaalt ontwerp van artikel 73 van het Gerechtelijk Wetboek het volgende:

*"De organisatie, de bevoegdheid, met inbegrip van de regeling van de geschillen van bevoegdheid, en de werking van het BIBC als zodanig, met inbegrip van de rechtspleging, worden alleen geregeld door de bepalingen van dit Wetboek zowel als van bijzondere wetten, die er uitdrukkelijk betrekking op hebben."*⁴⁸

Het BIBC zal eventuele procedurele leemtes zelf oplossen en invullen zoals het dat aangewezen acht.⁴⁹ Zo bepaalt ontwerp van artikel 1385*quaterdecies*/1 van het Gerechtelijk Wetboek het volgende:

*"Onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk kan het BIBC het proces voeren zoals hij dat aangewezen acht. De aan het BIBC toekomende rechtsmacht omvat de beoordeling van de ontvankelijkheid, de pertinentie, de juistheid en het belang van elk voorgebracht bewijs."*⁵⁰

17. De procedure van het BIBC is grotendeels gebaseerd op en ontleend aan de UNICTRAL modelwet inzake de internationale handelsarbitrage van de Commissie van de Verenigde Naties voor het internationaal handelsrecht (hierna: UNCITRAL-modelwet).⁵¹ De toepassing van de UNICTRAL-modelwet beoogt een goed evenwicht te vinden tussen de continentale en Angelsaksische rechtssystemen. Bovendien zijn de actoren van de internationale zakenwereld reeds vertrouwd met deze procedureregels.⁵² Daar komt bij dat er vandaag wereldwijd 111 rechtsgebieden, waaronder België, een arbitragewet hebben die gebaseerd is op de UNICITRAL-modelwet.⁵³

5.4.2 Uitzonderingen

18. Om de toepassing van de procedure van het BIBC te vergemakkelijken werden de bepalingen van de UNICTRAL-modelwet aangepast en aangevuld. Zoals ontwerp van artikel 73 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt is de uitsluiting van het gemeen procesrecht enkel van toepassing op de organisatie, de bevoegdheid en de werking van en de rechtspleging voor het BIBC.⁵⁴ De interactie tussen het BIBC en andere overheidsrechtbanken valt buiten dit specifieke procedurele kader.⁵⁵

⁴⁷ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 11.

⁴⁸ Ontwerp van art. 73 Ger.W.

⁴⁹ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/1, lid 1 Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 11-12.

⁵⁰ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/1, lid 1 Ger.W.

⁵¹ UNICTRAL modelwet inzake de internationale handelsarbitrage van 21 juni 1985, https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/06-54671_ebook.pdf.

⁵² MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 11; E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 52.

⁵³ Art. 1676-1722 Ger.W.; E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 52; M. PIERS, *De nieuwe arbitragewet 2013: Essentiële bepalingen en hun praktische werking*, Antwerpen, Intersentia, 2013, v.

⁵⁴ Ontwerp van art. 73 Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 10.

⁵⁵ E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 52.

Zo kan het BIBC prejudiciële vragen stellen aan het Hof van Cassatie, het Grondwettelijk Hof en het Hof van Justitie van de Europese Unie. In plaats van de taalvereisten voor andere rechtbanken te versoepelen, zodat zij prejudiciële vragen in het Engels kunnen ontvangen, heeft de Belgische wetgever gekozen voor een systeem dat gebaseerd is op vertalingen. Zo zal het BIBC een prejudiciële vraag aan het Hof van Cassatie of het Grondwettelijk Hof kunnen voorleggen in één van de officiële talen waarin ze dergelijke vragen kunnen ontvangen.⁵⁶

Daarnaast hebben partijen voor het BIBC de mogelijkheid om een voorziening in cassatie in te stellen.⁵⁷ Dat kunnen ze doen in het Nederlands, Frans, Duits en Engels. Wanneer een partij voor het Nederlands of het Frans kiest, dan vindt de gehele procedure in die taal plaats. Wanneer een partij voor het Duits of het Engels kiest, dan beslist de voorzitter in welke taal – het Nederlands of het Frans – de procedure voor het Hof van Cassatie wordt behandeld. Bijgevolg zal het Hof van Cassatie niet in het Engels reageren op een bij hem ingestelde voorziening tegen een vonnis van het BIBC.⁵⁸

5.5 Kosten

5.5.1 Algemeen

19. Het BIBC is in beginsel zelfbedruipend. Het BIBC zal door de partijen zelf worden gefinancierd. Deze zelfbedruipendheid is cruciaal, want het gewone budget van de rechterlijke orde mag – aangezien onze gewone hoven en rechtbanken reeds gebukt gaan onder een immense budgettaire druk – niet zomaar worden gespendeerd aan exotische nieuwigheden.⁵⁹

5.5.2 Het forfaitair inschrijvingsgeld en de kosten

20. Een partij die een zaak wil inschrijven op de rol moet een tamelijk hoog forfaitair inschrijvingsgeld betalen.⁶⁰ De betaling van het forfaitair inschrijvingsgeld is ingegeven door het zelfbedruipend karakter van het BIBC.⁶¹ Het exacte inschrijvingsgeld zal door de Koning bepaald worden. De Koning zal rekening houden met de bijzondere kosten die gepaard gaan met de werking van het BIBC, namelijk:

- a) *"de presentiegelden van de judges in the BIBC,*
- b) *de compensatie van de gerechtelijke entiteit die de voorzitter van de zetel ter beschikking stelt,*
- c) *de weddesupplementen en de premies van de voorzitters van het BIBC,*
- d) *de compensatie van het hof van beroep te Brussel voor de dienstverlening door zijn griffie, en*

---

⁵⁶ Ontwerp van art. 2ter, lid 3 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken; E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 52-53.

⁵⁷ Ontwerp van art. 609, 1° Ger.W.

⁵⁸ E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 53.

⁵⁹ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/22 Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 12.

⁶⁰ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/11, lid 1 Ger.W.

⁶¹ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 32.

- e) *de bijzondere meertaligheidspremie van de twee griffiers van het hof van beroep te Brussel*".⁶²

Het inschrijvingsgeld bedraagt ongeveer 20.000 euro.⁶³ Het exacte bedrag dat partijen zullen moeten betalen zal van geval tot geval verschillen, aangezien sommige kosten, zoals de gerechtskosten en bijvoorbeeld de reiskosten, niet van tevoren bekend zullen zijn.⁶⁴

21. Naast het forfaitair inschrijvingsgeld moeten ook de overige kosten betaald worden, namelijk:

- a) *"de diverse griffie- en registratierechten,*
- b) *de prijs en de emolumenten en lonen van de gerechtelijke akten,*
- c) *de prijs van de uitgifte van het vonnis,*
- d) *de uitgaven betreffende alle onderzoeksmaatregelen,*
- e) *de door de voorzitter in functie van het BIBC goedgekeurde onkostenstaten van de magistraten, van de griffiers en de kosten van de akten wanneer deze uitsluitend met het oog op het geding opgemaakt zijn,*
- f) *de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek en de kosten van de vertalingen bedoeld in artikel 2ter, 8 en 27bis van de wet van 15 juni op het gebruik der talen in gerechtszaken*".⁶⁵

De kosten met betrekking tot de onderzoeksmaatregelen, de onkostenstaten en de vertalingen moeten – alvorens ze gemaakt worden – worden voorgeschoten door de eiser. In het eindvonnis of de beschikking tot afsluiting van de procedure brengt het BIBC verslag uit van het gebruik van de voorgeschoten bedragen. Het niet-bestede saldo wordt terugbetaald.⁶⁶

Het forfaitair inschrijvingsgeld en de overige kosten komen in principe voor rekening van de in het ongelijk gestelde partij. Niettemin worden nutteloze kosten ten laste gelegd aan de partij die ze ten onrechte heeft veroorzaakt.⁶⁷

---

⁶² Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/11, lid 1 Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 32.

⁶³ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 34.

⁶⁴ E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 55.

⁶⁵ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/21, §2, lid 1 Ger.W.

⁶⁶ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/21, §2, lid 3 Ger.W.

⁶⁷ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/21, §1, lid 1 Ger.W.

HOOFDSTUK 2. Toetsing aan het recht op een eerlijk proces (artikel 6 EVRM)

1 Inleiding

22. In het tweede hoofdstuk zal worden nagegaan of de procedure van het *Brussels International Business Court* (BIBC) voldoet aan de procedurele waarborgen van het recht op een eerlijk proces. Het recht op een eerlijk proces wordt beschermd door artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM). De procedure van het BIBC zal bijgevolg worden getoetst aan dit artikel. Deze toetsing is, omwille van twee gewichtige redenen, van uiterst belang. Ten eerste is een democratische rechtstaat gehouden om de procedurele rechten van artikel 6 lid 1 EVRM te respecteren. Gerechtelijke procedures moeten eerlijk verlopen.⁶⁸ Ten tweede moet men als verdragsstaat trachten om procedures voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) te vermijden. Het EHRM kan immers bindende en definitieve boetes opleggen indien de betrokken verdragsstaat de fundamentele procedurele rechten van het EVRM of één van haar protocollen niet respecteert. Een verdragsstaat is immers gehouden om de rechten van het EVRM te verzekeren aan "eenieder die onder zijn rechtsmacht ressorteert".⁶⁹

2 Algemeen

23. Het recht op een eerlijk proces wordt gewaarborgd door artikel 6 lid 1 van het EVRM. Dit artikel stelt het volgende:

*"Bij het vaststellen van zijn burgerlijke rechten en verplichtingen of bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolgning heeft eenieder recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie welke bij de wet is ingesteld. Het vonnis moet in het openbaar worden gewezen maar de toegang tot de rechtszaal kan aan de pers en het publiek worden ontzegd gedurende het gehele proces of een deel daarvan, in het belang van de goede zeden, van de openbare orde of 's lands veiligheid in een democratische samenleving, wanneer de belangen van minderjarigen of de bescherming van het privéleven van partijen bij het proces dit eisen of, in die mate als door de rechter onder bepaalde omstandigheden strikt noodzakelijk wordt geoordeeld, wanneer openbaarmaking de belangen van de rechtspraak zou schaden."*⁷⁰

---

⁶⁸ S. SMIS, C. JANSSENS, S. MIRGAUX en K. VAN LAETHEM, *Handboek mensenrechten, De internationale bescherming van de rechten van de mens*, Antwerpen, Intersentia, 2011, 254; P.W.C. AKKERMANS, C.J. BAX en L.F.M. VERHEY, *Grondrechten en grondrechtsbescherming in Nederland*, Deventer, Kluwer, 2005, 121; P. DE MORREE, "Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens als hoeder van de democratie" in M. DUCHATEAU en P. KINGMA (eds.), *Regt spreken volgens de wet? Bijdragen over de staatsrechtelijke positie van de (Europese) rechter*, Oisterwijk, Wolf Legal Publishers, 2013, 51.

⁶⁹ Art. 1 EVRM; Y. HAECK en C.B. HERRERA, *Procederen voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens*, Antwerpen, Intersentia, 2011, 16.

⁷⁰ Art. 6, lid 1 EVRM; P.W.C. AKKERMANS, C.J. BAX en L.F.M. VERHEY, *Grondrechten en grondrechtsbescherming in Nederland*, Deventer, Kluwer, 2005, 120; P. VAN DE WEYER, *De rechterlijke toetsing van bestuursrechtelijke handelingen*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 25; F. SUDRE, L. MILANO en H. SURREL, *Droit européen et international des droits de l'homme*, Paris, Presses Universitaires de France, 2019, 549.

Artikel 6 lid 1 EVRM is van toepassing “bij het vaststellen van burgerlijke rechten en plichten”. Dit veronderstelt enerzijds dat er sprake moet zijn van een geschil over rechten en plichten en anderzijds dat die rechten en plichten van burgerlijke aard moeten zijn.⁷¹ Slechts de geschillen waarbij de harde kern van het overheidsgezag aan de orde is, ontsnappen aan het toepassingsgebied van artikel 6 lid 1 EVRM. Deze geschillen zijn fiscale geschillen, geschillen inzake politieke rechten, geschillen inzake de aanwerving, de tewerkstelling en het pensioen van ambtenaren en geschillen inzake burgerschap.⁷²

3 De beginselen van het recht op een eerlijk proces

In de tekst van artikel 6 lid 1 EVRM lezen we achtereenvolgens de volgende procedurele waarborgen: *het recht op een eerlijke behandeling, het recht op een openbare behandeling, het recht op een redelijke termijn, het recht op een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie en het recht op een rechterlijke instantie welke bij wet is ingesteld*. Deze expliciete procedurele beginselen vormen, samen met een aantal impliciete procedurele beginselen, het recht op een eerlijk proces.

In wat volgt wordt de procedure van het *Brussels International Business Court* (BIBC) getoetst aan de procedurele beginselen van artikel 6 lid 1 EVRM.

3.1 Het recht op toegang tot de rechter

3.1.1 Inleiding

24. In dit onderdeel wordt de procedure voor het *Brussels International Business Court* (BIBC) getoetst aan het recht op toegang tot de rechter. Deze toetsing is van uiterst belang. Het recht op toegang tot de rechter is immers een essentieel recht dat toelaat de procedurele rechten van artikel 6 lid 1 EVRM te waarborgen. Zonder het recht op toegang tot de rechter hebben de procedurele rechten van artikel 6 lid 1 EVRM geen enkele zin.⁷³ Bovendien is het recht op toegang tot de rechter

---

⁷¹ P. VAN DE WEYER, *De rechterlijke toetsing van bestuursrechtelijke handelingen*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 29; B. VANLERBERGHE, “De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces” in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 27; P. LEMMENS, “Het recht op een eerlijk proces volgens artikel 6 van het Europees Verdrag over de Rechten van de Mens” in X., *Efficiënt procederen voor een goede rechtsbedeling*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2016, 756; P. LEANZA en O. PRIDAL, *The Right to a Fair Trial, Article 6 of the European Convention on Human Rights*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2014, 32-39.

⁷² EHRM 12 juni 2001, nr. 44759/98, Ferrazzini/Italië; EHRM 21 oktober 1997, nr. 120/1996/732/938, Pierre-Bloch/Frankrijk; EHRM 19 april 2007, nr. 63235/00, Vilho Eskelinen e.a./Finland; B. VANLERBERGHE, “De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces” in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 28; J. VANDE LANOTTE en Y. HAECK (eds.), *Handboek EVRM, Deel 2, Artikelsgewijze Commentaar, Volume I, Antwerpen, Intersentia, 2004, 386-387*; P. LAEANZA en O. PRIDAL, *The Right to a Fair Trial, Article 6 of the European Convention on Human Rights, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2014, 50-58*; P. VAN DIJK, F. VAN HOOFF, A. VAN RIJN en L. ZWAAK (eds.), *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*, Antwerpen, Intersentia, 2018, 515-519.

⁷³ EHRM 21 februari 1975, serie A, nr. 18, Golder/Verenigd Koninkrijk, §35-36; A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 2; B. VANLERBERGHE, “Het recht op behoorlijke rechtsbedeling anno 2000” in S. BEERNAERT, S. LUST, P. VAN ORSHOVEN en B. VANLERBERGHE, *Themis 1 - Gerechtelijke privaatrecht*, Brugge, Die Keure, 2000, 10; B. DE SMEDT en K. RIMANQUE, *Het recht op behoorlijke rechtsbedeling, Een overzicht op basis van artikel 6 EVRM*, Antwerpen, Maklu, 2000, 56; B. VANLERBERGHE, “De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces” in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 29; J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAIR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek gerechtelijk recht*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 45.

van openbare orde en is het essentieel in een democratische rechtstaat.⁷⁴ Zo oordeelde het Grondwettelijk Hof in een aantal arresten dat "*het recht op toegang tot de rechter fundamenteel is in een rechtstaat en een wezenlijk aspect is van het recht op een eerlijk proces*".⁷⁵

3.1.2 Algemeen

25. Artikel 13 van de Grondwet stelt dat "*niemand tegen zijn wil kan worden afgetrokken van de rechter die de wet hem toekent*".⁷⁶ Het recht op toegang tot de rechter is niet alleen vervat in artikel 13 van de Grondwet, maar ook in artikel 6 lid 1 EVRM. Artikel 6 lid 1 EVRM vermeldt niet expliciet het recht op toegang tot de rechter, maar het EHRM besliste reeds in haar arrest *Golder* van 1975 dat het recht op toegang tot de rechter onlosmakelijk deel uitmaakt van het recht op een eerlijk proces:

*"It would be inconceivable, in the opinion of the Court, that article 6 paragraph 1 should describe in detail the procedural guarantees afforded to parties in a pending lawsuit and should not first protect that which alone makes it in fact possible to benefit from such guarantees, that is, access to a court. The fair, public and expeditious characteristics of judicial proceedings are of no value at all if there are no judicial proceedings."*⁷⁷

26. Het recht op toegang tot de rechter houdt in de eerste plaats in dat de partijen over een concrete en effectieve mogelijkheid moeten beschikken om hun geschil aan de rechter voor te leggen en om hierover een uitspraak te bekomen.⁷⁸ Dus het recht op toegang tot de rechter vereist niet louter dat de partijen over de mogelijkheid moeten beschikken om hun geschil bij de rechter aanhangig te kunnen maken. Het vereist evenwel dat de partijen de mogelijkheid moeten hebben om een beslissing ten gronde te verkrijgen over hun geschil.⁷⁹

27. Het EHRM heeft reeds geoordeeld dat het recht op toegang tot de rechter geen absoluut recht is.⁸⁰ De lidstaten beschikken immers over een zekere beoordelingsmarge. Het EHRM gaat in concrete omstandigheden controleren of de toepassing van het recht op toegang tot de rechter een schending van artikel 6 lid 1 EVRM uitmaakt. Voor deze controle gebruikt het EHRM een vast toetsingskader.

---

⁷⁴ B. VANLERBERGHE, "De toegankelijkheid van de rechtsmiddelen. Over de redelijke toepassing van vorm- en termijnvereisten" in J. VAN DONINCK, L. VAN DEN HOLE en VLAAMS PLEITGENOOTSCHAP, *Civiel procesrecht vandaag en morgen*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 115; A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 3.

⁷⁵ GwH 30 april 2015, nr. 2015/48, §B.18.1; GwH 9 februari 2017, nr. 2017/13, §B.11.1; T. MOONEN, "Recht op toegang tot de rechter, Financiële drempels", *NJW* 2019, 682.

⁷⁶ Art. 13 Gw.

⁷⁷ EHRM 21 februari 1975, serie A, nr. 18, *Golder/Verenigd Koninkrijk*; B. ALLEMEERSCH, P. VAN ORSHOVEN en S. VOET, *Tussen gelijk hebben en gelijk krijgen*, Leuven, Acco, 2018, 44; B. DE SMEDT en K. RIMANQUE, *Het recht op behoorlijke rechtsbedeling, Een overzicht op basis van artikel 6 EVRM*, Antwerpen, Maklu, 2000, 55-56; R.K.M. SMITH, *Textbook on international human rights*, New York, Oxford University Press, 2012, 268; J. VANDE LANOTTE en Y. HAECCK (eds.), *Handboek EVRM, Deel 2, Artikelsgewijze Commentaar, Volume I*, Antwerpen, Intersentia, 2004, 489.

⁷⁸ EHRM 4 december 1995, nr. 23805/94, *Bellet/Frankrijk*, §36-38; EHRM 19 oktober 2005, nr. 32555/96, *Roche/Verenigd Koninkrijk*, §116; A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 2; P. VAN DIJK, F. VAN HOOFF, A. VAN RIJN en L. ZWAAK (eds.), *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*, Antwerpen, Intersentia, 2018, 552.

⁷⁹ EHRM 22 november 1995, nr. 19178/91, *Bryan/Verenigd Koninkrijk*, §45; EHRM 21 juni 2016, nr. 5809/08, *Al-Dulimi en Montana Management Inc./Zwitserland*, §128; A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 2; P. VAN DIJK, F. VAN HOOFF, A. VAN RIJN en L. ZWAAK (eds.), *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*, Antwerpen, Intersentia, 2018, 542.

⁸⁰ EHRM 5 april 2018, nr. 40160/12, *Zubac/Kroatië*, §80; J. GERARDS, *EVRM algemene beginselen*, Den Haag, Sdu Uitgevers, 2011, 108.

De beperkingen aan het recht op toegang tot de rechter zijn slechts verenigbaar met artikel 6 lid 1 EVRM, indien ze de kern van het recht zelf niet aantasten, een legitiem doel nastreven en ze proportioneel zijn aan dat legitiem doel.⁸¹

3.1.3 Het recht op toegang tot de rechtsmiddelen

28. Dit onderdeel gaat in op de vraag of het gebrek aan een tweede aanleg in overeenstemming is met het recht op toegang tot de rechtsmiddelen en derhalve met het recht op toegang tot de rechter. Tegen een vonnis van het BIBC kan immers geen hoger beroep worden aangetekend.⁸²

Het recht op toegang tot de rechter houdt geen recht op toegang tot de rechtsmiddelen in. Net zoals het recht op toegang tot de rechter in het algemeen geen absoluut recht is, is het recht op toegang tot de rechtsmiddelen evenmin een absoluut recht. Lidstaten kunnen dus het recht op toegang tot de rechtsmiddelen beperken en zelf bepalen op welke wijze rechtsmiddelen moeten worden uitgeoefend.⁸³ Het EHRM stelt dat deze beperkingen aan drie voorwaarden moeten voldoen. Ten eerste moeten de beperkingen een wettig doel nastreven, ten tweede moeten de gebruikte middelen proportioneel zijn ten aanzien van het beoogde wettig doel en ten derde mogen de beperkingen het recht op toegang tot de rechter niet in die mate beperken dat de kern van het recht wordt aangetast.⁸⁴ De kern van het recht op toegang tot de rechter wordt aangetast wanneer de beperkingen een willekeurige barrière vormen om een zaak beoordeeld te zien door een bevoegde overheidsrechter.⁸⁵

29. Aangezien de vonnissen van het BIBC in eerste en tevens in laatste aanleg worden gewezen, wordt het recht op toegang tot de rechtsmiddelen beperkt.⁸⁶ Om na te gaan of deze beperking in overeenstemming is met artikel 6 lid 1 EVRM moet deze beperking aan de drie bovenstaande voorwaarden getoetst worden.

---

⁸¹ EHRM 19 december 1997, nr. 26737/95, Brualla Gomez de la Torre/Spanje; EHRM 21 februari 1975, serie A, nr. 18, Golder/Verenigd Koninkrijk; EHRM 5 april 2018, nr. 40160/12, Zubac/Kroatië, §76-78; A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 8; B. DE SMEDT en K. RIMANQUE, *Het recht op behoorlijke rechtsbedeling, Een overzicht op basis van artikel 6 EVRM*, Antwerpen, Maklu, 2000, 56; P. SMITS, *Artikel 6 EVRM en de civiele procedure*, Deventer, Kluwer, 2008, 74; B. VANLERBERGHE, "Het recht op behoorlijke rechtsbedeling anno 2000" in S. BEERNAERT, S. LUST, P. VAN ORSHOVEN en B. VANLERBERGHE, *Themis 1 - Gerechtelijke privaatrecht*, Brugge, Die Keure, 2000, 11; H. VANDENBERGHE, "De toegang tot de rechter (art. 6, §1 EVRM): Kernbegrip van de rechtstaat" in R. LEYSEN, J. THEUNIS, W. VERRIJDT en K. MUYLLE, *Semper perseverans - Liber amicorum André Alen*, Mortsel, Intersentia, 2020, 832; B. VANLERBERGHE, "De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces" in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 29; J. VANDE LANOTTE en Y. HAECK (eds.), *Handboek EVRM, Deel 2, Artikelsgewijze Commentaar, Volume I*, Antwerpen, Intersentia, 2004, 489; B. VANLERBERGHE, "De toegankelijkheid van de rechtsmiddelen. Over de redelijke toepassing van vorm- en termijnvereisten" in J. VAN DONINCK, L. VAN DEN HOLE en VLAAMS PLEITGENOOTSCHAP, *Civiel procesrecht vandaag en morgen*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 115.

⁸² Ontwerp van art. 576/1, lid 1 Ger.W.

⁸³ A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 14; B. DE SMEDT en K. RIMANQUE, *Het recht op behoorlijke rechtsbedeling, Een overzicht op basis van artikel 6 EVRM*, Antwerpen, Maklu, 2000, 60; B. VANLERBERGHE, "De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces" in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 30.

⁸⁴ EHRM 24 april 2008, nr. 17140/05, Kemp/Luxemburg, §47; Cass. (1ste k.) 29 januari 2016, nr. C.14.0006.F, H.D./Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Luik en Faillissement H.D.A.; A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 14-15; B. VANLERBERGHE, "De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces" in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 30-31.

⁸⁵ A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 15.

⁸⁶ Ontwerp van art. 576/1, lid 1 Ger.W.

Om te beginnen moet nagegaan worden of de beperking een wettig doel nastreeft.⁸⁷ De memorie van toelichting voert aan dat "de enige aanleg zal bijdragen tot de efficiëntie van de procedure, het gezag van de uitspraken en de weloverwogen keuze tussen een unieke aanleg in België of een dubbele aanleg in het buitenland".⁸⁸

Het EHRM oordeelde in haar arrest *Brualla Gomez de la Torre* van 1997 dat strengere ontvankelijkheidseisen en formaliteiten, zoals een aanleggrens voor het instellen van hoger beroep, gerechtvaardigd zijn om de overbelasting van de hoven te voorkomen. Aldus erkende het EHRM dat het vermijden van de overbelasting van de hoven een wettig doel uitmaakt als grondslag voor een beperking van de toegang tot de rechtsmiddelen.⁸⁹ Het waarborgen van de efficiëntie van de procedure staat in rechtstreeks verband met de overbelasting van de hoven als een geheel en is daarom een wettig doel om het recht op toegang tot de rechtsmiddelen te beperken.

Vervolgens moeten de gebruikte middelen proportioneel zijn ten aanzien van het beoogde wettig doel.⁹⁰ Naar mijn mening is hier aan voldaan. Het BIBC is een gespecialiseerde overheidsrechtbank die, als aanvulling op de traditionele ondernemingsrechtbanken, internationale handelsgeschillen tussen ondernemingen beslecht en enkel geadieerd is op grond van een overeenkomst tussen ondernemingen. Het ontbreken van een hoger beroep maakt inherent deel uit van de vrije keuze van ondernemingen om hun internationale handelsgeschillen bij het BIBC aanhangig te maken.⁹¹

Tot slot mogen de beperkingen het recht op toegang tot de rechter niet in die mate beperken dat de kern van het recht wordt aangetast.⁹² Mijns inziens is ook hier aan voldaan. Partijen hebben nog steeds de mogelijkheid om hun internationaal handelsgeschil in eerste aanleg bij het BIBC aanhangig te maken. Tevens kunnen zij – indien ze aan de voorwaarden voldoen – tegen dat vonnis voorziening in cassatie aantekenen.⁹³ Bovendien heeft het EHRM in haar arrest *Kudla* van 2000 geoordeeld dat het recht op toegang tot de rechter voor de lidstaten geen verplichting inhoudt om hoven van beroep te creëren.⁹⁴

---

⁸⁷ A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 14-15; B. VANLERBERGHE, "De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces" in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 30-31.

⁸⁸ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 9.

⁸⁹ EHRM 19 december 1997, nr. 26737/95, *Brualla Gomez de la Torre*/Spanje, §36; A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 15.; B. VANLERBERGHE, "De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces" in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 31.

⁹⁰ A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 14-15.; B. VANLERBERGHE, "De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces" in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 30-31.

⁹¹ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 10.

⁹² EHRM 24 april 2008, nr. 17140/05, *Kemp/Luxemburg*, §47; Cass. (1ste k.) 29 januari 2016, nr. C.14.0006.F, H.D. t/Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Luik en Faillissement H.D.A.; A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 14-15; B. VANLERBERGHE, "De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces" in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 30-31.

⁹³ Ontwerp van art. 576/1, lid 1 Ger.W.; Ontwerp van art. 609, 1° Ger.W.; Ontwerp van art. 1122, lid 1 Ger.W.

⁹⁴ EHRM 26 oktober 2000, nr. 30210/96, *Kudla/Polen*, §122; EHRM 17 januari 1970, nr. 2689/65, *Delcourt/België*, §25-26; B. VANLERBERGHE, "De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces" in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 30.

Hieruit kan geconcludeerd worden dat de beperking op het recht op de rechtsmiddelen in overeenstemming is met artikel 6 lid 1 EVRM. Niettemin stel ik mij vragen bij de door de memorie van toelichting aangegeven rechtvaardigingsgrond. De memorie van toelichting geeft aan dat de bijzondere deskundigheid en collegialiteit van het BIBC het mogelijk maken dat het BIBC in eerste en laatste aanleg uitspraak doet.⁹⁵ Dit vind ik een bedenkelijke stellingname. Dit impliceert dat onze gewone ondernemingsrechtbanken niet over de nodige deskundigheid zouden beschikken om kwalitatief recht te spreken. Niets is minder waar. De Belgische ondernemingsrechtbanken bestaan immers uit één of meer gespecialiseerde kamers waarin een beroepsrechter en twee rechters in ondernemingszaken zetelen. De rechters in ondernemingszaken zijn, net zoals de *judges in the BIBC*, consulaire rechters gespecialiseerd in ondernemingsrecht.⁹⁶

3.1.4 Het recht op toegang tot de rechter en voormalig ontwerp van artikel 576/1 lid 4 van het Gerechtelijk Wetboek

30. Dit onderdeel gaat in op de vraag of de beperking in het voormalig ontwerp van artikel 576/1 lid 4 van het Gerechtelijk Wetboek in overeenstemming is met het recht op toegang tot de rechter. Voorheen hadden partijen die in hun betrekkingen het Nederlands, het Frans of het Duits hadden gebruikt geen toegang tot het BIBC. Voormalig ontwerp van artikel 576/1 lid 4 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalde het volgende:

*"Bovendien moet de rechtsverhouding tussen de partijen voldoende objectieve elementen bevatten waaruit blijkt dat daarin een andere taal dan het Nederlands, het Frans of het Duits gebruikelijk werd gehanteerd."*⁹⁷

31. Het voormalig ontwerp van artikel 576/1 lid 4 van het Gerechtelijk Wetboek houdt een discriminatoire beperking in op het recht op toegang tot de rechter.⁹⁸ Zo hebben buitenlandse ondernemingen die zich met hun handelspartners niet van het Engels, maar exclusief van het Nederlands, het Frans of het Duits hebben bediend, geen toegang tot het BIBC. Deze situatie kan zich uiteraard voordoen wanneer de gemeenschappelijke moedertaal van de partijen het Nederlands, het Frans of het Duits is. Denk maar aan de Nederlandstalige communicatie tussen een Nederlandse en een Vlaamse onderneming en de mogelijke Franstalige communicatie tussen een Franse en een Canadese onderneming.

Met amendement nr. 8 hebben de opstellers van het Wetsontwerp deze discriminatie weggewerkt. Lid 4 van het ontwerp van artikel 576/1 van het Gerechtelijk Wetboek werd eenvoudigweg geschrapt, waardoor de algemene bevoegdheidsvoorwaarden van lid 3 van het ontwerp van artikel 576/1 van

⁹⁵ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 9.

⁹⁶ Art. 84, lid 2 Ger.W.; B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtelijk privaatrecht, ...na de hervormingen van 2017-2019*, Brugge, Die Keure, 2019, 38; J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAIR, S. RUTTEN en B. VANLERSBERGHE, *Handboek gerechtelijk recht*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 179.

⁹⁷ Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001, 155.

⁹⁸ D. DE PRINS, S. SOTTIAUX en J. VRIELINK, *Handboek, Discriminatierecht*, Mechelen, Kluwer, 2005, 2; S. SMIS, C. JANSSENS, S. MIRGAUX en K. VAN LAETHEM, *Handboek mensenrechten, De internationale bescherming van de rechten van de mens*, Antwerpen, Intersentia, 2011, 525; C. TOBLER, *Indirect discrimination, A case study into the development of the legal concept of indirect discrimination under EC law*, Intersentia, Antwerpen, 2005, 41.

het Gerechtelijk Wetboek als voldoende werden geacht.⁹⁹ Amendement nr. 8 werd gestemd en vervolgens aangenomen in eerste lezing.¹⁰⁰

32. Volgens de Raad van State maakte lid 4 van het ontwerp van artikel 576/1 van het Gerechtelijk Wetboek evenwel geen discriminatoire beperking uit. Zij voerden aan dat het in deze context immers gaat om geschillen die niet onder de noemer van "*internationale handelsgeschillen*", als bedoeld in de memorie van toelichting, vallen. Volgens de Raad van State "*worden internationale handelsgeschillen juist gekenmerkt door het feit dat in dat verband de lingua franca van het internationaal zakenverkeer, namelijk het Engels, wordt gebruikt*". De Raad van State achtte deze ongelijke behandeling dan ook niet discriminatoir.¹⁰¹

Toch ben ik van mening dat het gebruik van het Engels geen sluitend criterium is om uit te maken of het al dan niet een internationaal handelsgeschil betreft. De toenmalig minister van Justitie is dezelfde mening toegedaan. Gezien internationale contacten immers ook in een andere taal dan het Engels kunnen worden aangeknoopt, wordt het recht op toegang tot de rechter beperkt voor partijen die een andere taal dan het Engels zouden gebruiken.¹⁰²

3.1.5 Het recht op toegang tot de rechter en het substantieel inschrijvingsgeld

3.1.5.1 Inleiding

33. De partij die een zaak wil aanhangig maken bij het BIBC moet een tamelijk hoog forfaitair inschrijvingsgeld betalen.¹⁰³ In dit onderdeel wordt er getoetst of de vereiste betaling van het forfaitair inschrijvingsgeld in overeenstemming is met het recht op toegang tot de rechter. Zo zullen rechtszoekenden door deze financiële beperking misschien niet altijd in staat zijn om hun internationale handelsgeschillen bij het BIBC aanhangig te maken.¹⁰⁴

3.1.5.2 Algemeen

34. Het recht op toegang tot de rechter, zoals gewaarborgd door artikel 6 lid 1 EVRM, kan het voorwerp uitmaken van financiële beperkingen.¹⁰⁵ Financiële beperkingen zijn relatieve beperkingen van het recht op toegang tot de rechter. Het zijn immers beperkingen die de toegang tot de rechter niet van bij aanvang volledig afsluiten, maar die tot gevolg hebben dat de toegang tot de rechter moeilijker wordt gemaakt. Financiële beperkingen zijn slechts verenigbaar met artikel 6 lid 1 EVRM

⁹⁹ Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-09, nr. 54-3072/002, 13.

¹⁰⁰ Artikelen aangenomen in eerste lezing bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/008, 11.

¹⁰¹ Advies van de Raad van State nr. 64.312/2 van 15 oktober 2018 bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-10, nr. 53-3072/003, 6.

¹⁰² Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 41.

¹⁰³ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/11 Ger.W.; Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/21, §2, 1° Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 32-34.

¹⁰⁴ Advies van de Raad van State nr. 62.411/2/AV bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001, 112.

¹⁰⁵ EHRM 18 november 2014, nr. 50388/06, Eling/Turkije, §71; EHRM 9 oktober 2014, nr. 30226/09, Xynos/Griekenland, §46; GwH 30 april 2015, nr. 2015/48, §B.18.2; GwH 13 november 2014, nr. 165/2014, §B.17.1.

indien ze de kern van het recht zelf niet aantasten.¹⁰⁶

Artikel 6 lid 1 EVRM laat toe dat procespartijen een deel van de proceskosten dragen. De vereiste dat een procespartij een vergoeding moet betalen aan een burgerlijke overheidsrechtbank, mag dan ook niet meteen beschouwd worden als een schending van het recht op toegang tot de rechter en derhalve als een schending van artikel 6 lid 1 EVRM.¹⁰⁷

In de volgende onderdelen zal worden nagegaan of het forfaitair inschrijvingsgeld in overeenstemming is met artikel 6 lid 1 EVRM. Om te beginnen zal het forfaitair inschrijvingsgeld getoetst worden aan de reeds bestaande rechtspraak van het EVRM. Vervolgens wordt er een analyse gemaakt van een recent arrest van het Hof van Cassatie. Om af te sluiten zal er worden nagegaan welke mogelijkheden partijen hebben indien zij niet over voldoende middelen beschikken om hun zaak bij het BIBC aanhangig te maken.

3.1.5.3 Rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM)

35. Het arrest van het EHRM van 2005 *Podbielski en PPU Polpure t. Polen* van 2005 verduidelijkt dat artikel 6 lid 1 EVRM geen financiële beperkingen toelaat waarvan blijkt dat het belangrijkste doel erin bestaat om inkomsten te vergaren uit rolrechten in burgerlijke zaken.¹⁰⁸

Ten eerste bestaat de ratio legis van het inschrijvingsgeld niet uit het vergaren van inkomsten. Het vooraf te betalen inschrijvingsgeld voorziet louter in de werking en de zelfbedruipendheid van het BIBC.¹⁰⁹ Ten tweede is het inschrijvingsgeld geen rolrecht, maar een retributie.¹¹⁰ De hoogte van het inschrijvingsgeld staat immers in redelijke verhouding tot de geleverde diensten. Het omvat louter de kosten die met de werking van het BIBC gepaard gaan. Indien het niet in verhouding zou staan tot de geleverde diensten, dan betreft het eerder een belasting in plaats van een retributie. Zo worden rolrechten, aangezien zij slechts een zeer bescheiden bijdrage leveren aan de werkelijke proceskosten, als een belasting beschouwd.¹¹¹

3.1.5.4 Rechtspraak van het Hof van Cassatie

36. Het cassatiearrest *Servagri nv t. ESC BELGIUM ebvba* van 2019 verduidelijkt wat het Hof van Cassatie verstaat onder een "kennelijk onredelijke financiële voorwaarde" voor het instellen van een arbitrale vernietigingsprocedure.

De partijen in het geding zijn twee Belgische vennootschappen. Verweerster werd in 2017 door een

¹⁰⁶ RvS (9^e k.) 6 juli 2012, nr. 220.22, §20; GwH 13 februari 2020, nr. 22/2020A, §B.6.3; A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 27-28.

¹⁰⁷ A. VAN OEVELEN, J. ROZIE en S. RUTTEN, *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 29.

¹⁰⁸ EHRM 30 november 2005, nr. 39199/98, *Podbielski en PPU Polpure/Polen*, §66; T. BARKHUYSEN en M.L. VAN EMMERIK, "Het recht op toegang tot de rechter en een eerlijk proces in de Nederlandse Grondwet?" in T. BARKHUYSEN, M.L. VAN EMMERIK en J.P. LOOF, *Geschakeld recht, Verdere studies over Europese grondrechten ter gelegenheid van de 70ste verjaardag van prof. mr. E.A. Alkema*, Deventer, Kluwer, 27.

¹⁰⁹ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 32-33.

¹¹⁰ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 12.

¹¹¹ E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 55.

scheidsgerecht veroordeeld tot de betaling van een hoofdsom van 40.850 euro aan eiseres.¹¹² Verweerster stelde vervolgens hoger beroep in bij de Europese RUCIP-Commissie. Het secretariaat vorderde hiervoor 15.207 euro aan arbitragekosten. Verweerster heeft dit bedrag niet betaald, waardoor het hoger beroep werd geacht te zijn ingetrokken. Daarop heeft verweerster bij de rechtbank van eerste aanleg een procedure tot vernietiging van het aanvankelijke arbitrale vonnis ingeleid. De rechtbank van eerste aanleg heeft het beroep tot vernietiging ontvankelijk verklaard.¹¹³

Eiseres in het geding heeft tegen deze ontvankelijkheidsbeslissing voorziening in cassatie ingesteld. Eiseres voerde aan dat de beslissing van de rechtbank van eerste aanleg in strijd was met de artikelen 1716 en 1717 lid 1 van het Gerechtelijk Wetboek. Uit de tekst van deze artikelen blijkt immers dat - wanneer partijen in hun arbitrageovereenkomst in een arbitraal hoger beroep hebben voorzien - een vordering tot vernietiging slechts mogelijk is na uitputting van het arbitraal hoger beroep.¹¹⁴

Het Hof van Cassatie voerde aan dat, ingevolge de artikelen 1716 en 1717 lid 1 van het Gerechtelijk Wetboek, een vordering tot vernietiging niet mogelijk is zolang de termijn voor het instellen van het arbitraal hoger beroep niet is verstreken of zolang het hoger beroep aanhangig is bij de arbiters. Hieruit volgt dus dat partijen inderdaad eerst het arbitraal hoger beroep moeten uitputten alvorens zij een vordering tot vernietiging kunnen instellen. Het Hof van Cassatie oordeelde tevens dat artikel 1718 van het Gerechtelijk Wetboek van openbare orde is. Dit artikel beoogt te voorkomen dat partijen die een band hebben met België beroofd worden van de rechtsbescherming die de vernietigingsprocedure biedt. Het Hof van Cassatie benadrukte dat partijen de facto van hun toegang tot de vernietigingsprocedure worden beroofd, indien de uitputting van het - vereiste voorafgaand - arbitraal hoger beroep onderworpen is aan "*kennelijk onredelijke financiële voorwaarden*".¹¹⁵ Het Hof van Cassatie kwam - zonder nadere toelichting - tot het besluit dat de door het scheidsgerecht in hoger beroep gevraagde arbitragekosten van 15.207 euro een "*kennelijk onredelijke financiële voorwaarde*" was voor de toegang tot de vernietigingsprocedure. Bijgevolg oordeelde het Hof dat de vernietigingsprocedure bij de rechtbank van eerste aanleg ontvankelijk was.¹¹⁶

37. Aangezien het Hof van Cassatie aanneemt dat de vooraf te betalen arbitragekosten voor het instellen van een arbitraal hoger beroep ten belope van 15.207 euro een *de facto* beperking vormt tot de toegang tot de vernietigingsprocedure bij de rechtbank van eerste aanleg, kunnen er ook terecht vragen gesteld worden bij het inschrijvingsgeld dat betaald moet worden om een zaak aanhangig te maken bij het BIBC. Het inschrijvingsgeld bedraagt immers 20.000 euro.¹¹⁷ Als het cassatiearrest verdere toepassing zou krijgen, dan valt het niet uit te sluiten dat het inschrijvingsgeld

---

¹¹² The Rules and Practices of the Inter-European Trade in Potatoes (RUCIP), <https://rucip.eu/wp-content/uploads/2021/02/RUCIP-2021-NL-1.pdf>.

¹¹³ Cass. 7 november 2019, nr. C.19.0048.N, Servagri nv/ESC BELGIUM ebvba, §5; G. CROISANT, "You say po-tay-to; I say pot-ah-to - A Belgian perspective on the right of access to justice in arbitration matters. Commentary on Belgian Supreme Court (Cour de cassation/Hof van Cassatie), 7 november 2019", *b-Arbitra* 2020, 29-30; Y. HERINCKX, "L'arbitrage, son coût et le droit d'accès au juge", *JT* 2020, 440.

¹¹⁴ Cass. 7 november 2019, nr. C.19.0048.N, Servagri nv/ESC BELGIUM ebvba, §2; G. CROISANT, "You say po-tay-to; I say pot-ah-to - A Belgian perspective on the right of access to justice in arbitration matters. Commentary on Belgian Supreme Court (Cour de cassation/Hof van Cassatie), 7 november 2019", *b-Arbitra* 2020, 29-30.

¹¹⁵ Cass. 7 november 2019, nr. C.19.0048.N, Servagri nv/ESC BELGIUM ebvba, §4.

¹¹⁶ M. DE RUYSSCHER, "Hoger beroep tegen arbitrale uitspraak mag toegang tot vernietigingsprocedure niet in de feiten ontzeggen", *P&B* 2020, 133.

¹¹⁷ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 32-33.

voor het BIBC tevens als een “*kennelijk onredelijke financiële voorwaarde*” wordt aanzien en bijgevolg als een ongeoorloofde beperking op het recht op toegang tot de rechter.

38. Toch is menig jurist kritisch over dit cassatiearrest.¹¹⁸

Zo is Prof. Dr. Guillaume Croisant van oordeel dat een bedrag van 15.207 euro geen “*kennelijk onredelijke financiële voorwaarde*” is. Hij is van mening dat dit bedrag voor de meeste ondernemingen betaalbaar is en dat dit bedrag redelijk is naar arbitragemaatstaven. Dit argument kan ook dienen voor het inschrijvingsgeld voor het BIBC. In beginsel zullen partijen bij internationale handelsgeschillen – vaak grote multinationals – veeleer in staat zijn om de 20.000 euro inschrijvingskosten te betalen. Daarnaast is hij van mening dat het Hof van Cassatie, alvorens te oordelen dat de betaling van een bedrag van 15.207 euro een *de facto* beperking vormt voor de toegang tot de vernietigingsprocedure, moet nagaan of de eiser in staat is om de erelonen te betalen en – indien dit niet het geval is – hij een beroep kan doen op financieringsmogelijkheden, zoals rechtsbijstand, financiering door derden of een rechtsbijstandsverzekering. Bovendien hield het EHRM in haar arrest van 30 november 2005 *Podbielski en PPU Polpure t. Polen* eveneens rekening met het bedrag van de totale kosten en de solvabiliteit van de verzoeker in kwestie (zie *supra*: nr. 35). Tot slot stelt hij zich vragen bij de invulling van het criterium van een “*kennelijk onredelijke financiële voorwaarde*”. Het desbetreffende criterium lijkt hem te vaag om in een passende juridische toets te voorzien.¹¹⁹

Daarnaast benadrukt Meester Marijn De Ruyscher van Lydian dat men niet uit het oog mag verliezen dat de bevoegdheid van een scheidsgerecht afhankelijk is van een vrijwillige keuze van partijen. Indien een partij dus kiest voor een bepaald scheidsgerecht en daarnaast nog eens voorziet in een verplichte beroepsprocedure is het volgens hem niet vanzelfsprekend dat deze partij zich nadien kan beroepen op de zogenaamde “*kennelijk onredelijke financiële voorwaarden*”. Scheidsgerechten zijn immers vrij transparant wat betreft de kostprijs van een geding. De kostprijs kan vaak – in functie van het aantal arbiters en de waarde van de vordering – eenvoudigweg berekend worden op hun website.¹²⁰ Dit argument kan ook dienen voor het inschrijvingsgeld voor het BIBC. Zo is de bevoegdheid van het BIBC ook afhankelijk van de vrijwillige keuze van partijen en is de hoogte van het inschrijvingsgeld vooraf bepaald.

3.1.5.5 Mogelijkheden indien partijen niet over voldoende middelen beschikken

In dit onderdeel wordt nagegaan of partijen zichzelf de toegang tot het BIBC kunnen verschaffen indien zij niet over voldoende middelen blijken te beschikken om het inschrijvingsgeld van 20.000 euro te betalen. Hiervoor wordt er een onderscheid gemaakt tussen twee situaties, namelijk de situatie waarin er een forumkeuze-overeenkomst is gesloten *nadat* een internationaal handelsgeschied

---

¹¹⁸ M. DE RUYSSCHER, “Hoger beroep tegen arbitrale uitspraak mag toegang tot vernietigingsprocedure niet in de feiten ontzeggen”, *P&B* 2020, 133; G. CROISANT, “You say po-tay-to; I say pot-ah-to – A Belgian perspective on the right of access to justice in arbitration matters. Commentary on Belgian Supreme Court (Cour de cassation/Hof van Cassatie), 7 november 2019”, *b-Arbitra* 2020, 33.

¹¹⁹ G. CROISANT, “You say po-tay-to; I say pot-ah-to – A Belgian perspective on the right of access to justice in arbitration matters. Commentary on Belgian Supreme Court (Cour de cassation/Hof van Cassatie), 7 november 2019”, *b-Arbitra* 2020, 33.

¹²⁰ M. DE RUYSSCHER, “Hoger beroep tegen arbitrale uitspraak mag toegang tot vernietigingsprocedure niet in de feiten ontzeggen”, *P&B* 2020, 133; CEPANI kosten calculator, www.cepani.be/cost-calculator/?lang=nl.

is ontstaan en de situatie waarin er een forumkeuzebeding is gesloten *voordat* een internationaal handelsgeschil is ontstaan. Aangezien de procedure van het BIBC grotendeels gebaseerd is op en ontleend is aan de UNICITRAL-modelwet, is het relevant om een vergelijking te maken met de arbitrageprocedure.¹²¹

1) FORUMKEUZE-OVEREENKOMST *NADAT* EEN INTERNATIONAAL HANDELSGESCHIL IS ONTSTAAN
39. Partijen kunnen *nadat* een internationaal handelsgeschil is ontstaan ervoor opteren om hun geschil bij het BIBC aanhangig te maken. Indien partijen niet solvabel zijn om de 20.000 euro inschrijvingskosten te betalen, zullen zij zulk beding in beginsel niet overeenkomen.

40. Partijen hebben op dat tijdstip nog steeds de keuze om hun internationaal handelsgeschil aanhangig te maken bij een gewone ondernemingsrechtbank. Toch mag men niet vergeten dat het aanhangig maken van een complex internationaal handelsgeschil bij een gewone ondernemingsrechtbank ook een kostbare aangelegenheid kan zijn. Wanneer heel wat relevante stukken of documenten niet in het Nederlands of het Frans zijn opgesteld, bestaat er natuurlijk het risico dat een partij de vertaling ervan zal verzoeken. De vertalingskosten worden door de rechter begroot en worden ten laste gelegd van de partijen.¹²² In dat geval kan het zelfs efficiënter en voordeliger zijn om het geschil aanhangig te maken bij het BIBC. Natuurlijk is dit wel een afweging die zaak per zaak moet gemaakt worden.¹²³

2) FORUMKEUZELEDING *VOORDAT* EEN INTERNATIONAAL HANDELSGESCHIL IS ONTSTAAN

41. Partijen kunnen ook *vóór* het ontstaan van een internationaal handelsgeschil, een overeenkomst sluiten waarin zij overeenkomen om alle internationale geschillen die tussen hen zouden kunnen rijzen, aanhangig te maken bij het BIBC. In beginsel zullen partijen bij internationale handelsgeschillen – vaak grote multinationals – veeleer in staat zijn om de 20.000 euro inschrijvingskosten te betalen. Toch is het mogelijk dat partijen bij het ontstaan van een internationaal handelsgeschil niet over de nodige middelen blijken te beschikken om het inschrijvingsgeld te betalen en zij bijgevolg hun zaak niet aanhangig kunnen maken bij het BIBC.

Twee vragen dringen zich op: Beschikken onvermogene partijen, indien zij een forumkeuzebeding ten voordele van het BIBC zijn overeengekomen, over de mogelijkheid om hun geschil toch aanhangig te maken bij de gewone Belgische ondernemingsrechtbank of een andere internationale rechter? Kunnen onvermogene partijen van een vorm van rechtsbijstand genieten?

i) Afstand van het forumkeuzebeding

42. Net zoals partijen gezamenlijk een forumkeuzebeding zijn overeengekomen, kunnen zij er ook gezamenlijk afstand van doen. Partijen kunnen dit zelfs stilzwijgend doen. Zo wijken partijen van hun forumkeuzebeding af, wanneer de eiser – ondanks het forumkeuzebeding – een internationaal handelsgeschil voor een (internationale) rechter brengt en de verweerder hierbij niet *in limine litis*

¹²¹ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 11; E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 52.

¹²² Art. 8 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

¹²³ E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 55.

de exceptie van onbevoegdheid opwerpt. Een vrijwillige verschijning impliceert dat partijen in feite stilzwijgend zijn overeengekomen om afstand te doen van hun eerder opgesteld forumkeuzebeding ten voordele van het BIBC. Aldus hebben partijen nog de gezamenlijke mogelijkheid om, indien zij niet over de nodige middelen beschikken, hun internationaal geschil aanhangig te maken bij de gewone Belgische ondernemingsrechtbank of een andere internationale rechter.¹²⁴

ii) Toepassing van het forumkeuzebeding en het verbod op rechtsmisbruik

43. Wanneer een eiser, ondanks het bestaan van een geldig arbitragebeding, een overheidsrechter adieert en de verweerder tijdig de exceptie van arbitrage opwerpt, moet de overheidsrechter zich zonder rechtsmacht verklaren.¹²⁵ Hetzelfde geldt min of meer in geval van een forumkeuzebeding ten voordele van het BIBC. Wanneer een eiser, ondanks het bestaan van een geldig forumkeuzebeding ten voordele van het BIBC, een andere overheidsrechter adieert en de verweerder tijdig de exceptie van onbevoegdheid opwerpt, dan zal de overheidsrechtbank zich niet zonder rechtsmacht verklaren, maar dan zal de overheidsrechtbank onbevoegd zijn.

Evenwel is het zo dat indien een onvermogende eiser, ondanks het bestaan van een geldig forumkeuzebeding ten voordele van het BIBC, een andere overheidsrechter adieert en de verweerder de exceptie van onbevoegdheid opwerpt, de verwerende partij tegen de goede trouw handelt en zich schuldig maakt aan rechtsmisbruik.¹²⁶ De contractpartijen moeten de hen toekomende contractuele rechten immers naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid uitoefenen en dus met andere woorden een minimum van goede trouw in acht nemen.¹²⁷ Het Hof van Cassatie oordeelde in haar arrest van 9 maart 2009 het volgende:

*"Krachtens artikel 1134 eerste lid van het Burgerlijk Wetboek, strekken alle overeenkomsten die wettig zijn aangegaan, degenen die deze hebben aangegaan, tot wet. Het in het derde lid van die bepaling vastgelegde beginsel, krachtens hetwelk de overeenkomst te goeder trouw ten uitvoer moet worden gebracht, verbiedt een partij om misbruik te maken van een hem door de overeenkomst toegekend recht."*¹²⁸

Het Hof oordeelde in datzelfde arrest tevens dat rechtsmisbruik bestaat in *"de uitoefening van een recht op een wijze die kennelijk de grenzen van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtig en oplettend persoon te buiten gaat"*.¹²⁹ De eiser bevindt zich in een kansloze situatie indien hij onvermogend is om het inschrijvingsgeld te betalen. De eiser kan in zo een geval immers geen enkele vordering instellen, waardoor zijn recht op toegang tot de rechter compleet uitgehold wordt. Het door de eiser geleden nadeel staat in ieder geval buiten verhouding tot elk voordeel dat de verweerder kan putten uit het forumkeuzebeding ten voordele van het BIBC. Bijgevolg kan de overheidsrechter, op basis van het verbod op rechtsmisbruik, de verweerder het recht ontzeggen

¹²⁴ T. KRUGER en J. VERHELLEN, *Internationaal privaatrecht. De essentie*, Brugge, Die Keure, 2021, 105; P. DAUW en E. DAUW, *Burgerlijk procesrecht, basis met schema's*, Antwerpen, Intersentia 2021, 206-207.

¹²⁵ Art. 1682, §1 Ger.W.; H. VAN HOUTE, "De rol van de rechter tijdens de arbitrale procedure", *RW* 1992, 521; M. VOORDECKERS en M.L. STORME, "Vooraf: begripsbepaling; De arbitrage-overeenkomst; Interpretatie van de arbitrage-overeenkomst; Overheidsrechter zonder rechtsmacht", *TPR* 2005, 1259.

¹²⁶ J. DECOKER, "Blijft een onvermogende eiser gebonden door arbitrage?", *TBH* 2003, 807.

¹²⁷ J. DECOKER, "Blijft een onvermogende eiser gebonden door arbitrage?", *TBH* 2003, 808.

¹²⁸ Cass. 9 maart 2009, nr. C.08.0331.F., B.J./D.L., 5.

¹²⁹ Cass. 9 maart 2009, nr. C.08.0331.F., B.J./D.L., 5.

zich te beroepen op het forumkeuzebeding.¹³⁰

iii) Rechtsbijstand

44. Rechtsbijstand bestaat erin degene die niet over de nodige middelen beschikt om de kosten van de rechtspleging te betalen, geheel of gedeeltelijk te ontslaan van de betaling van de diverse rechten, registratie-, griffie- en uitgiftrechten en van de andere kosten welke deze rechtspleging met zich meebrengt.¹³¹ De regels omtrent de rechtsbijstand worden geregeld in de artikelen 664 tot 699ter van het Gerechtelijk Wetboek.

45. De bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek zijn slechts van toepassing indien de procedure van het BIBC de toepassing ervan uitdrukkelijk bepaalt.¹³² In het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* zijn de artikelen 664 tot 699ter van het Gerechtelijk Wetboek niet uitdrukkelijk van toepassing verklaard. Bijgevolg komen partijen bij een geschil voor het BIBC niet in aanmerking voor rechtsbijstand.

Gezien de ratio legis van het van het inschrijvingsgeld, namelijk het zelfbedruipend karakter van het BIBC, ligt het eerder voor de hand dat de staat niet zal tussenkomen indien een partij niet over voldoende middelen beschikt om de rechtsgang voor het BIBC te bekostigen.¹³³ Toch zou er eventueel geopteerd kunnen worden voor andere financieringsmogelijkheden, zoals bijvoorbeeld "*the Third Party Litigation Funding (TPLF)*" of "*de derdepartijfinanciering*" en de rechtsbijstandverzekering.

a) *Third Party Litigation Funding (TPLF) of derdepartijfinanciering?*

46. De derdepartijfinanciering is een alternatieve financieringsvorm waarbij een derde zich ertoe verbindt de procedurekosten van een partij op zich te nemen. Hij doet dat ongeacht de uitkomst van het geding, maar in ruil voor een gestipuleerd aandeel of percentage van de vergoeding die deze procespartij zou kunnen ontvangen bij beslechting van het geschil.¹³⁴ Het aandeel van de vergoeding is vooraf gestipuleerd en de derde financierder zal dat aandeel enkel krijgen, indien de partij die hij financiert deze vergoedingen effectief ontvangt. Wanneer de gefinancierde procespartij het geding verliest, krijgt de derde financierder niets. Het betreft in wezen een risicovolle investering waar veel gespecialiseerde bedrijven zich steeds vaker mee bezighouden.¹³⁵

47. Deze alternatieve financieringsvorm kent een grote opmars in de internationale handelsarbitrage en zou bijgevolg ook toegepast kunnen worden in een geding voor het BIBC. Toch kan deze alternatieve financieringsvorm mogelijk de onpartijdigheid of de onafhankelijkheid van de voorzitter van de zetel en de *judges in the BIBC* in het gedrang brengen. Met het oog op het waarborgen van

¹³⁰ J. DECOKER, "Blijft een onvermogen eiser gebonden door arbitrage?", *TBH* 2003, 808.

¹³¹ Art. 664 Ger.W.

¹³² Ontwerp van art. 1385^{quaterdecies/1}, lid 1 Ger.W.; MVT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 11-12.

¹³³ MVT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 32.

¹³⁴ J. VON GOELER, *Third-Party Funding in International Arbitration and its impact on Procedure*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2016, 2; A. DEPRINCE, "Third Party Litigation Funding (TPLF): stand van zaken", *P&B* 2017, 137-138.

¹³⁵ A. DEPRINCE, "Third Party Litigation Funding (TPLF): stand van zaken", *P&B* 2017, 138; H. KEULERS, M. DE RUYSSCHER en S. DELCOMINETTE, "Wat u moet weten over het ICC-arbitragereglement 2021", www.lydian.be/nl/nieuws/wat-u-moet-weten-over-het-icc-arbitragereglement-2021.

de procedurele vereisten van artikel 6 lid 1 EVRM – meer in het bijzonder het recht op een onafhankelijke rechterlijke instantie – moet er evenwel in een bijkomende bepaling worden voorzien. Zo zullen de gefinancierde partijen het BIBC kennis moeten geven van de identiteit van de derde financierders. Deze derde financierders hebben immers een economisch belang bij de uitkomst van het geding. Ik haal hiervoor mijn inspiratie uit het recent artikel 11 §7 van het ICC-Arbitragereglement van 2021 dat het volgende bepaalt:

*"In order to assist prospective arbitrators and arbitrators in complying with their duties under Articles 11(2) and 11(3), each party must promptly inform the Secretariat, the arbitral tribunal and the other parties, of the existence and identity of any non-party which has entered into an arrangement for the funding of claims or defences and under which it has an economic interest in the outcome of the arbitration."*¹³⁶

b) De rechtsbijstandsverzekering

48. Partijen kunnen er ook voor kiezen om een rechtsbijstandsverzekering aan te gaan. De rechtsbijstandsverzekering is een schadeverzekering die de kosten voor een gerechtelijke en buitenrechtelijke geschillenbeslechting dekt.¹³⁷ De rechtsbijstandsverzekeraar gaat de verbintenis aan om, tegen betaling van een premie, diensten te verrichten en kosten ten laste te nemen die verband houden met vorderingen ingesteld door of tegen de verzekerde.¹³⁸ Niet alleen de derdepartijfinanciering, maar ook de rechtsbijstandsverzekering kent een stijgende tendens.¹³⁹ Uit de kerncijfers en voornaamste resultaten van de Belgische verzekeringsmarkt van 2019 blijkt dat wat de rechtsbijstandsverzekering voor ondernemingen betreft, het aantal overeenkomsten in 2019 met 5,6% is toegenomen.¹⁴⁰

Bovendien is sinds 1 september 2019 de wet van 22 april 2019 tot het toegankelijker maken van de rechtsbijstandsverzekering in werking getreden. Deze wet heeft de toegang tot de rechter toegankelijker gemaakt door de invoering van een belastingvermindering voor de premies voor rechtsbijstandsverzekeringen die voldoen aan een aantal voorwaarden inzake gedekte risico's, minimale dekking, waarborg en wachttijden. Aldus is het voor partijen die een forumkeuzebeding ten voordele van het BIBC zijn overeengekomen fiscaal interessant om een rechtsbijstandsverzekering af te sluiten.¹⁴¹

¹³⁶ Art. 11, §7 ICC Arbitration Rules (2021); M. DE RUYSSCHER, "Het ICC-arbitragereglement 2021", *P&B* 2021, 6-7; H. KEULERS, M. DE RUYSSCHER en S. DELCOMINETTE, "Wat u moet weten over het ICC-arbitragereglement 2021", www.lydian.be/nl/nieuws/wat-u-moet-weten-over-het-icc-arbitragereglement-2021; G. DE BUYZER en S. DECKERS, "Nieuwe ICC Rules of Arbitration vanaf 1 januari 2021: wat verandert er? (Schoups)", <https://legalnews.be/gerechtelijk-recht/nieuwe-icc-rules-of-arbitration-vanaf-1-januari-2021-wat-verandert-er-schoups/>.

¹³⁷ T. VANSWEEVELT en B. WEYTS, *Handboek verzekeringsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 808; P. COLLE, *Handboek bijzonder gereguleerde verzekeringscontracten*, Antwerpen, Intersentia, 2019, 330.

¹³⁸ Art. 154 Wet betreffende de verzekeringen; P. COLLE, *Handboek bijzonder gereguleerde verzekeringscontracten*, Antwerpen, Intersentia, 2019, 329.

¹³⁹ Deze tendens werd mede veroorzaakt door de invoering van de BTW op erelonen van advocaten.; T. VANSWEEVELT en B. WEYTS, "Kostenverzekeringen en specifieke regels toepasselijk op rechtsbijstandsverzekeringen" in T. VANSWEEVELT en B. WEYTS (eds.), *Handboek Verzekeringsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2019, 805-809.

¹⁴⁰ Kerncijfers en voornaamste resultaten van de Belgische verzekeringsmarkt in 2019, www.assuralia.be/images/docs/stats/NL/01_Assuraliastudies/NL_Kerncijfers_2019.pdf, 70.

¹⁴¹ Wet tot het toegankelijker maken van de rechtsbijstandsverzekering; J. AMANKWAH, "Wet tot het toegankelijker maken van de rechtsbijstandsverzekering", *RW* 2020, 1323; T. MOONEN, "Recht op toegang tot de rechter, Financiële drempels", *NJW* 2019, 697; C. AMPE, "Naar een betere rechtsbijstand in België? De wet van 22 april 2019 tot het toegankelijker maken van de rechtsbijstandsverzekering", *TMD* 2019, 13; W. HEYVAERT, "Rechtsbijstandsverzekering vs. rechtstaat: 1-0", *Juristenkrant* 2020, 11.

3.1.6 Recht op toegang tot de rechter en het Engelstalige vonnis

49. De gehele rechtspleging geschiedt in het Engels waardoor ook de vonnissen in het Engels worden opgesteld.¹⁴² Dit kan immers als gevolg hebben dat derden bij internationale handelsgeschillen beslecht door het BIBC, die zich in voorkomend geval niet van het Engels bedienen, een vonnis van het BIBC niet kunnen begrijpen en bijgevolg niet in staat zijn het derdenverzet doelmatig aan te wenden.¹⁴³ Partijen voor het BIBC stemmen immers vrijwillig in met het gebruik van de Engelse taal.¹⁴⁴ Van een doorsnee rechtszoekende kan niet worden verwacht dat hij over voldoende kennis van het Engels beschikt om te kunnen beoordelen of een Engelstalig vonnis zijn rechten aantast. Dit zou een aantasting kunnen vormen van de doeltreffendheid van het derdenverzet, wat tevens een aantasting van het recht op toegang tot de rechter inhoudt.

50. Toch is deze taalkwestie geen nieuw fenomeen. Wanneer een vonnis van een ondernemingsrechtbank in het Frans gewezen is, kan zich ook de situatie voordoen dat een Nederlandstalige derde niet over voldoende kennis van het Frans beschikt om te kunnen beoordelen of dat vonnis zijn rechten aantast. Deze Nederlandstalige derde wordt daarentegen niet geacht in zijn recht op toegang tot de rechter beperkt te zijn. Het Frans mag dan wel een landstaal zijn, maar de situatie die zich *in concreto* voordoet is dezelfde.

Daarnaast moeten we deze taalkwestie in haar context bekijken. Derden bij internationale handelsgeschillen zullen hoogstwaarschijnlijk, net zoals de partijen, ook internationale ondernemingen zijn die gebruik maken van de lingua franca van het internationaal zakenverkeer, namelijk het Engels. Bijgevolg zullen derden die benadeeld worden door een vonnis van het BIBC hoogstwaarschijnlijk de Engelse taal meester zijn. Zodoende zullen zij het Engelstalig vonnis van het BIBC kunnen begrijpen en in staat zijn het derdenverzet doelmatig aan te wenden.

Gezien het voorgaande en gezien de verwachte uitzonderlijke aard van het derdenverzet lijkt het exclusieve gebruik van het Engels in vonnissen van het BIBC volgens mij geen schending van het recht op toegang tot de rechter.¹⁴⁵

3.2 Het recht op een eerlijke behandeling

3.2.1 Inleiding

51. In dit onderdeel wordt nagegaan of de procedure voor het *Brussels International Business Court* (BIBC) het recht op een eerlijke behandeling waarborgt. Het recht op een eerlijke behandeling wordt niet nader door artikel 6 lid 1 EVRM bepaald. Het recht op een eerlijke behandeling houdt in dat elke

---

¹⁴² Ontwerp van art. 2ter, lid 1 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

¹⁴³ Art. 1122-1131 Ger.W.; K. WAGNER, *Derdenverzet*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2004, 1; B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtigd privaatrecht, ...na de hervormingen van 2017-2019*, Brugge, Die Keure, 2019, 398; B. MAES, *Inleiding tot het burgerlijk procesrecht*, Brugge, die Keure, 2012, 293; J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAIR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek gerechtelijk recht*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 823.

¹⁴⁴ Ontwerp van art. 576/1, lid 1 en lid 2 Ger.W.

¹⁴⁵ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 48; E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 45.

partij de kans moet krijgen om haar zaak behoorlijk uiteen te zetten en dat de rechter de middelen van elke partij moet onderzoeken en op grond daarvan een gemotiveerde beslissing moet nemen. 'Een eerlijke behandeling' dekt aldus verschillende ladingen, namelijk de motivering van rechterlijke beslissingen en het recht op tegenspraak en wapengelijkheid.¹⁴⁶

3.2.2 De motivering van rechterlijke beslissingen

3.2.2.1 Algemeen

52. Artikel 6 lid 1 EVRM schrijft niet uitdrukkelijk voor dat rechterlijke beslissingen moeten worden gemotiveerd. Het EVRM beschouwt de motivering van rechterlijke beslissingen niet als een vereiste op zich, maar als een middel om te bereiken dat het proces eerlijk verloopt.¹⁴⁷ Artikel 149 van de Grondwet erkent de motivering van rechterlijke beslissingen wel uitdrukkelijk (zie *supra*: nr. 65).¹⁴⁸

53. Het EHRM heeft in een aantal arresten uiteengezet welke doelstellingen met de motivering van rechterlijke beslissingen worden nagestreefd. Om te beginnen kan een rechter zijn activiteiten slechts verantwoorden op basis van de redenen voor zijn beslissing. Daarnaast toont een gemotiveerde rechterlijke beslissing dat partijen daadwerkelijk gehoord werden. Voorts stelt een gemotiveerde rechterlijke beslissing de partijen in de mogelijkheid om op een nuttige wijze een rechtsmiddel aan te wenden. Bovendien stelt een gemotiveerde rechterlijke beslissing de hogere rechter in de mogelijkheid om de bestreden beslissing op haar wettigheid te controleren. En ten slotte is een publieke beoordeling van de rechtsbedeling slechts mogelijk indien de rechterlijke beslissingen gemotiveerd worden.¹⁴⁹

54. De rechterlijke motiveringsplicht houdt twee vereisten in: enerzijds moet de rechter uitdrukkelijk antwoorden op de middelen die de partijen voor hem hebben ingeroepen en anderzijds moet hij zijn beslissing omkleden met de redenen die zijn beslissing ondersteunen.¹⁵⁰

3.2.2.2 De motivering van rechterlijke beslissingen van het BIBC

55. Het ontwerp van artikel 1385*quaterdecies*/20 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de vonnissen van het BIBC schriftelijk gewezen worden en door alle leden van de zetel worden ondertekend. De vonnissen – uitgezonderd de akkoordvonnissen – van het BIBC worden met redenen omkleed. Partijen ontvangen tevens een ondertekende kopie van het vonnis.¹⁵¹

---

¹⁴⁶ B. VANLERBERGHE, "De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces" in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 56; G. MAES, "Recht op tegenspraak. Stukken van onafhankelijke magistraten", *NJW* 2004, 682.

¹⁴⁷ G. DE MAESENEIRE, "Motivering rechterlijke beslissingen", *NJW* 2007, 194; P. LEMMENS, "De motivering van rechterlijke beslissingen als element van het eerlijk proces" in L. DE GRYSSE, *Liber Amicorum Ludovic De Gryse*, Brussel, Larcier, 2010, 575; B. VANLERBERGHE, "Het recht op behoorlijke rechtsbedeling anno 2000" in S. BEERNAERT, S. LUST, P. VAN ORSHOVEN en B. VANLERBERGHE, *Themis 1 - Gerechtelijke privaatrecht*, Brugge, Die Keure, 2000, 15.

¹⁴⁸ Art. 149 Gw.

¹⁴⁹ EHRM 16 december 1992, serie A nr. 252, Hadjianastassiou/Griekenland; P. LEMMENS, "De motivering van rechterlijke beslissingen als element van het eerlijk proces" in L. DE GRYSSE, *Liber Amicorum Ludovic De Gryse*, Brussel, Larcier, 2010, 577.

¹⁵⁰ EHRM 30 november 1987, nr. 8950/80, H/België, §53; P. LEMMENS, "De motivering van rechterlijke beslissingen als element van het eerlijk proces" in L. DE GRYSSE, *Liber Amicorum Ludovic De Gryse*, Brussel, Larcier, 2010, 578.

¹⁵¹ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/20 Ger.W.

3.2.2.3 De motivering van rechterlijke beslissingen en kennis van het Engels

56. Uiteraard moeten de voorzitter van de zetel en de *jugdes in the BIBC* de Engelse taal voldoende beheersen. Volgens het voormalige ontwerp van artikel 85/2 §5 van het Gerechtelijk Wetboek "beheersen de voorzitter van de zetel en de *jugdes in the BIBC* de Engelse taal voldoende, indien zij een attest afleveren van een in België of het buitenland erkende instelling over de beheersing van het Engels waarvan het niveau overeenstemt met het niveau B2 van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen of zij een diploma secundair onderwijs, een bachelor- of masterdiploma of een doctoraat behaald hebben in een instelling waarvan de onderwijstaal het Engels is".¹⁵²

Niveau B2 van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen wordt als volgt gedefinieerd: "Kan de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied. Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen inspanning met zich meebrengt. Kan duidelijke, gedetailleerde tekst produceren over een breed scala van onderwerpen; kan een standpunt over een actuele kwestie uiteenzetten en daarbij ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties".¹⁵³

Het voorgestelde niveau biedt geen zekerheid over het Engelstalige vakjargon waarover de voorzitter van de zetel en de *jugdes in the BIBC* moeten beschikken. In de context van complexe internationale handelsgeschillen moet de kennis van het Engels immers verder reiken dan het louter begrijpen van "de hoofdgedachte" van het onderwerp.

De heer Stefaan van Hecke heeft hieromtrent het amendement nr. 21 ingediend. Dit amendement strekt tot de aanpassing van het niveau B2 naar het niveau C1.¹⁵⁴ Dit amendement werd gestemd en vervolgens aangenomen in eerste lezing.¹⁵⁵

Niveau C1 van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen wordt als volgt gedefinieerd: "Kan een uitgebreid scala van veeleisende, lange teksten begrijpen en de impliciete betekenis herkennen. Kan zichzelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder daarvoor aantoonbaar naar uitdrukkingen te moeten zoeken. Kan flexibel en effectief met taal omgaan ten behoeve van sociale, academische en beroepsmatige doeleinden. Kan een duidelijke, goed gestructureerde en gedetailleerde tekst over complexe onderwerpen produceren en daarbij gebruikmaken van organisatorische structuren en verbindingswoorden."¹⁵⁶

Mijns inziens was deze aanpassing van groot belang. De leden van de zetel van het BIBC moeten

---

¹⁵² Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 152.

¹⁵³ NEDERLANDSE TAALUNIE, *Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*, Den Haag, 2008, 26.

¹⁵⁴ Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/005, 6.

¹⁵⁵ Artikelen aangenomen in eerste lezing bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/008, 5.

¹⁵⁶ NEDERLANDSE TAALUNIE, *Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*, Den Haag, 2008, 26.

immers over de nodige taalbeheersing beschikking om de vooropgestelde kwaliteit van het BIBC te kunnen garanderen. Bovendien komt deze aanpassing ook ten goede aan de naleving van de rechterlijke motiveringsplicht. De rechterlijke motivering moet immers voldoende duidelijk en gedetailleerd zijn opdat het een afgewezen partij de mogelijkheid biedt om tegen een beslissing, met kennis van zaken, een rechtsmiddel aan te wenden.¹⁵⁷

Toch maakte de heer Christian Brotcorne tijdens de hoorzitting van 10 juli 2018 een belangrijke kanttekening. Hij vreest dat het opkrikken van het taalniveau een negatieve invloed zal hebben op de aantrekkelijkheid van de desbetreffende functies en bijgevolg de functies moeilijk ingevuld zullen geraken. De toenmalige minister Koen Geens verzekerde de heer Christian Brotcorne dat er reeds voldoende kandidaten zijn die een Engelstalige opleiding hebben genoten of in een Angelsaksisch land hebben gewoond.¹⁵⁸

3.2.3 Het recht op tegenspraak en wapengelijkheid

3.2.3.1 Algemeen

57. Het recht op tegenspraak is het recht van partijen om kennis te geven van alle elementen die nodig zijn om hun vorderingen te doen slagen, maar ook om kennis te nemen van elk stuk, elke conclusie of elke opmerking die bij de rechter wordt neergelegd en om ze te bespreken. Het beginsel van wapengelijkheid houdt in dat elke partij de kans dient te krijgen om haar zaak uiteen te zetten in omstandigheden die haar niet kennelijk benadelen ten aanzien van de tegenpartij.¹⁵⁹

3.2.3.2 Het recht op tegenspraak en wapengelijkheid in een procedure voor het BIBC

58. Het recht op tegenspraak en wapengelijkheid wordt uitdrukkelijk gewaarborgd door het ontwerp van de artikelen 1385*quaterdecies*/1 en 1385*quaterdecies*/13 lid 3 van het Gerechtelijk Wetboek.

Het ontwerp van artikel 1385*quaterdecies*/1 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt het volgende:

"De partijen worden op voet van gelijkheid behandeld en elke partij heeft alle mogelijkheden om haar rechten, middelen en argumenten te doen gelden met inachtneming van het beginsel van de tegenspraak. Het BIBC waakt over de naleving van deze verplichting alsook over het in acht nemen van de loyaliteit van de

---

¹⁵⁷ EHRM 16 december 1992, serie A nr. 252, Hadjianastassiou/Griekenland; P. LEMMENS, "De motivering van rechterlijke beslissingen als element van het eerlijk proces" in L. DE GRUYSE, *Liber Amicorum Ludovic De Gryse*, Brussel, Larcier, 2010, 577.

¹⁵⁸ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 36.

¹⁵⁹ Cass. 31 mei 1995, AR P.95.0345.F; Cass. 14 januari 2005, AR C.02.0221.N, §77; EHRM 19 december 1989, nr. 10964/84, Brozicek/Italië, §45; EHRM 18 maart 1997, nr. 22209/93, Foucher/Frankrijk, §34; EHRM 27 juni 1968, nr. 1936/63, Neumeister/Oostenrijk, §22; EHRM 27 oktober 1993, nr. 14448/88, Dombo Beheer/Nederland, §33; C. DANIELS, "Stand van zaken en actuele ontwikkelingen op het stuk van een eerlijk proces in burgerlijke zaken" in S. VOET en B. ALLEMEERSCH (eds.), *Themis 100 - Gerechtelijke recht*, Brugge, Die Keure, 2017, 128; B. VANLERBERGHE, "De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces" in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 63; B. RAINEY, P. MCCORMICK en C. OVEY, *The European Convention on Human Rights*, New York, Oxford University Press, 2021, 295.

debatten.”¹⁶⁰

Het ontwerp van artikel 1385^{quaterdecies}/13 lid 3 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt het volgende:

*“Alle conclusies, stukken of informatie die een van de partijen aan het BIBC verschaft, worden meegedeeld aan de andere partijen. Ieder deskundigenverslag of document dat wordt overgelegd als bewijs waarop het BIBC zich zou kunnen baseren om uitspraak te doen, wordt eveneens meegedeeld aan de partijen.”*¹⁶¹

Het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* hecht doorheen de ganse procedure groot belang aan het recht op tegenspraak en wapengelijkheid. Er wordt overeenkomstige toepassing gemaakt van artikel 1699 van het Gerechtelijk Wetboek en artikel 24 §3 van de UNICTRAL-modelwet.

3.3 Het recht op een openbare behandeling en een openbare uitspraak

3.3.1 Inleiding

59. In dit onderdeel wordt de procedure voor het *Brussels International Business Court* (BIBC) getoetst aan het recht op een openbare behandeling en een openbare uitspraak. Deze toetsing is van uiterst belang, aangezien een democratische rechtstaat vereist dat het optreden van een overheidsrechtbank onderworpen moet zijn aan de externe controle van het publiek. Zo beschermt de openbaarheid partijen tegen een geheime justitie. Bovendien draagt de openbaarheid bij tot het vertrouwen in justitie.¹⁶²

60. De openbaarheid komt tot uiting in twee principes, namelijk ‘het recht op een openbare behandeling van de zaak’ en ‘het recht op een openbare uitspraak’.¹⁶³

3.3.2 Het recht op een openbare behandeling van de zaak

3.3.2.1 Algemeen

61. Krachtens artikel 6 lid 1 EVRM moeten zaken in het openbaar behandeld worden. De openbare behandeling van een zaak impliceert dat een zaak, op een terechtzitting waarop niet enkel partijen maar ook het publiek aanwezig kunnen zijn, mondeling behandeld moet worden. Het recht op een

---

¹⁶⁰ Ontwerp van art. 1385^{quaterdecies}/1 Ger.W.; Art. 1699 Ger.W.

¹⁶¹ Ontwerp van art. 1385^{quaterdecies}/13, lid 3 Ger.W.; Art. 24, §3 UNICTRAL-modelwet

¹⁶² B. MAES, *Overzicht van het gerechtelijk privaatrecht*, Brugge, die Keure, 1996, 169; P. LEMMENS, “Het recht op een eerlijk proces volgens artikel 6 van het Europees Verdrag over de Rechten van de Mens” in X., *Efficiënt procederen voor een goede rechtsbedeling*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2016, 769; C. CAMBIER, *Droit judiciaire civil, I, Fonction et organisation judiciaires*, Brussel, Larcier, 1974, 97; A. MAST en J. DUJARDIN, *Overzicht van het Belgisch grondwettelijk recht*, Brussel, Story, 1985, 434-436.

¹⁶³ C. DANIELS, “Stand van zaken en actuele ontwikkelingen op het stuk van een eerlijk proces in burgerlijke zaken” in S. VOET en B. ALLEMEERSCH (eds.), *Themis 100 - Gerechtelijke recht*, Brugge, Die Keure, 2017, 122.

openbare behandeling is niet absoluut.¹⁶⁴

Om te beginnen aanvaardt het EHRM dat er uitzonderlijke omstandigheden kunnen bestaan die kunnen verantwoorden dat een rechterlijke instantie uitspraak doet zonder een mondelinge terechtzitting te houden. Zodus mag de wet voorzien in een schriftelijke procedure voor hoog-technische kwesties.¹⁶⁵ Vervolgens staat de tweede zin van artikel 6 lid 1 EVRM toe dat de toegang tot de rechtszaal aan de pers en het publiek kan worden ontzegd. Dit kan *"in het belang van de goede zeden, de openbare orde of 's lands veiligheid in een democratische samenleving, wanneer de belangen van minderjarigen of de bescherming van het privé leven van partijen bij het proces dit eisen of, in die mate als door de rechter onder bepaalde omstandigheden strikt noodzakelijk wordt geoordeeld, wanneer de openbaarmaking de belangen van de rechtspraak zou schaden"*.¹⁶⁶ In een dergelijke uitzondering is er wel een mondelinge terechtzitting van de zaak, maar wordt aan het publiek de toegang tot de terechtzitting ontzegd.¹⁶⁷

3.3.2.2 Het recht op een openbare behandeling van een zaak voor het BIBC

62. Het ontwerp van artikel 1385*quaterdecies*/13 lid 1 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt het volgende:

*"Het BIBC beslist of de procedure mondelinge fasen voor de overlegging van bewijzen of voor de mondelinge uiteenzetting van de argumenten moet omvatten, of dat de procedure op grond van stukken zal worden gevoerd. Het BIBC organiseert evenwel een openbare terechtzitting in een geschikt stadium van de procedure, wanneer een partij daarom verzoekt."*¹⁶⁸

De procedure van het BIBC komt – met het ontwerp van artikel 1385*quaterdecies*/13 §1 van het Gerechtelijk Wetboek – tegemoet aan het recht op een openbare behandeling van de zaak.

3.3.2.3 Correctie op de openbaarheid door artikel 871bis** §1 van het Gerechtelijk Wetboek**

63. De vereiste openbaarheid voor rechterlijke instanties is eerder het zwaktepunt van het BIBC. Partijen gaan bij een internationaal handelsgeschil immers trachten om een openbare behandeling van de zaak te vermijden. Zij willen per slot van rekening niet blootgesteld worden aan een reputatierisico of aan het risico op de openbaarmaking van commercieel gevoelige informatie aan concurrenten, klanten en anderen, want dat zou hun bedrijfsactiviteiten kunnen hypothekeren.

¹⁶⁴ P. LEMMENS, "Het recht op een eerlijk proces volgens artikel 6 van het Europees Verdrag over de Rechten van de Mens" in X., *Efficiënt procederen voor een goede rechtsbedeling*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2016, 769; A.W. HERINGA, F.G.C. SCHOKKENBROEK en F. VAN DER VELDE, *Art. 6 Eerlijk proces*, Den Haag, Sdu Uitgevers, 2004, (3.6.4.9.).

¹⁶⁵ P. LEMMENS, "Het recht op een eerlijk proces volgens artikel 6 van het Europees Verdrag over de Rechten van de Mens" in X., *Efficiënt procederen voor een goede rechtsbedeling*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2016, 769; A.W. HERINGA, F.G.C. SCHOKKENBROEK en F. VAN DER VELDE, *Art. 6 Eerlijk proces*, Den Haag, Sdu Uitgevers, 2004, (3.6.4.9.).

¹⁶⁶ B. ALLEMEERSCH, P. VAN ORSHOVEN, en S. VOET, *Tussen gelijk hebben en gelijk krijgen*, Leuven, Acco, 2018, 55.

¹⁶⁷ Cass. 5 november 1987, AR 5835, H/Orde van Geneesheren; P. LEMMENS, "Het recht op een eerlijk proces volgens artikel 6 van het Europees Verdrag over de Rechten van de Mens" in X., *Efficiënt procederen voor een goede rechtsbedeling*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2016, 770; A.W. HERINGA, F.G.C. SCHOKKENBROEK en F. VAN DER VELDE, *Art. 6 Eerlijk proces*, Den Haag, Sdu Uitgevers, 2004, (3.6.4.9.); B. RAINEY, P. MCCORMICK en C. OVEY, *European Convention on Human Rights*, New York, Oxford University Press, 2021, 304-305.

¹⁶⁸ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/13, lid 1 Ger.W.

64. Om enerzijds te voldoen aan de vereiste openbaarheid en anderzijds aan de wens van partijen bij een internationaal handelsgeschil, lijkt het mij aangewezen om artikel 871**bis** §1 van het Gerechtelijk Wetboek uitdrukkelijk van toepassing te verklaren op de rechtspleging van het BIBC. Artikel 871**bis** §1 van het Gerechtelijk Wetboek voorziet in de mogelijkheid voor de rechter om eenieder die door zijn deelname aan de gerechtelijke procedure kennis heeft gekregen van een bedrijfsgeheim, te onderwerpen aan de plicht dit geheim niet te gebruiken of openbaar te maken.¹⁶⁹

3.3.3 Het recht op een openbare uitspraak

3.3.3.1 Algemeen

65. Krachtens artikel 6 lid 1 EVRM moeten vonnissen in het openbaar gewezen worden. In tegenstelling tot het recht op een openbare behandeling van de zaak is dit recht absoluut. Niettemin heeft het EHRM beslist dat artikel 6 lid 1 EVRM op dit stuk niet letterlijk geïnterpreteerd moet worden. Het is niet nodig dat het vonnis voorgelezen wordt. Het is daarentegen wel vereist dat het publiek in redelijke mate toegang moet hebben tot de rechtspraak.¹⁷⁰

Ook artikel 149 van de Grondwet erkent het recht op een openbare uitspraak:

*"Elk vonnis is met redenen omkleed. Het wordt openbaar bekendgemaakt op de wijze bepaald door de wet. In strafzaken wordt het beschikkend gedeelte uitgesproken in openbare terechtzitting."*¹⁷¹

3.3.3.2 Het recht op een openbare uitspraak van het BIBC

66. De vonnissen van het BIBC moeten in het openbaar worden gewezen. De vereiste openbaarheid van een rechterlijke instantie is zoals besproken het zwaktepunt van het BIBC (zie *supra*: nr. 63). De openbaarheid van een vonnis van het BIBC kan partijen bij een internationaal handelsgeschil verhinderen om hun geschil bij het BIBC aanhangig te maken. Ondernemingen zijn immers erg gevoelig voor reputatieschade.

67. Op 1 september 2021 treedt een nieuwe wet in werking, namelijk de wet van 5 mei 2019 tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en het Gerechtelijk Wetboek wat de bekendmaking van de vonnissen en arresten betreft.¹⁷² Deze wetswijziging zal voldoen aan de wens van ondernemingen om anoniem te blijven. De belangrijkste vernieuwing bestaat er in dat vonnissen en arresten zullen moeten worden opgenomen in een "*publiek toegankelijke elektronische databank van vonnissen en arresten van de rechterlijke orde*" en dat deze vonnissen en arresten zullen worden

¹⁶⁹ T. HEREMANS en F. BILLEN, "Bescherming van bedrijfsgeheimen in de vertrouwelijkheidskring", *IRDI* 2020, 182.

¹⁷⁰ B. ALLEMEERSCH, P. VAN ORSHOVEN, en S. VOET, *Tussen gelijk hebben en gelijk krijgen*, Leuven, Acco, 2018, 60; P. LEMMENS, "Het recht op een eerlijk proces volgens artikel 6 van het Europees Verdrag over de Rechten van de Mens" in X., *Efficiënt procederen voor een goede rechtsbedeling*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2016, 770; B. RAINEY, P. MCCORMICK en C. OVEY, *European Convention on Human Rights*, New York, Oxford University Press, 2021, 305-306.

¹⁷¹ Art. 149 Gw.

¹⁷² Art. 9 Wet tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en het Gerechtelijk Wetboek wat de bekendmaking van de vonnissen en arresten betreft

geanonimiseerd. De gegevens die de rechtstreekse identificatie van partijen en andere betrokken personen toelaten, zullen worden weggelaten.¹⁷³ Uiteraard is het aangewezen de gewijzigde artikelen van het Gerechtelijk Wetboek ook uitdrukkelijk op het BIBC van toepassing te verklaren.¹⁷⁴

3.3.4 Het recht op openbaarheid en Engelstalig procederen

68. Het openbaarheidsbeginsel voorziet in een externe controle van het publiek. De openbaarheid beschermt partijen bij een geding tegen partijdigheid en willekeur van de rechter. Het Engelstalig procederen *an sich* dreigt een inbreuk te vormen op de openbaarheid van de rechtspraak, doordat een Nederlands, Frans of Duits sprekende burger een Engelstalige juridische procedure moeilijker zou kunnen volgen.¹⁷⁵

Deze dreiging kan evenwel genuanceerd worden. Om te beginnen houdt het openbaarheidsbeginsel geen subjectief recht in. De openbaarheid van de rechtspraak vereist niet dat iedere burger in staat moet zijn om een proces te begrijpen. Het vereist evenwel dat de controle op een proces in het algemeen mogelijk moet zijn.¹⁷⁶ België staat in de English Proficiency Index (EPI), een wereldwijde ranking die de kennis van het Engels in kaart brengt, op de negende plaats.¹⁷⁷ Aldus kunnen we besluiten dat het erg goed gesteld is met de kennis van de Engelse taal onder de Belgische bevolking en dat de gemiddelde Belg een Engelstalige juridische procedure relatief gemakkelijk zal kunnen volgen. Bovendien zal de oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC) heel wat internationale handelsgeschillen onttrekken aan arbitrage. Deze internationale handelsgeschillen werden voordien beslecht in een niet-openbare arbitrageprocedure. Bijgevolg zou men dus kunnen stellen dat het gebruik van de Engelse taal in de procedure niet beperkend, maar juist bevorderend zal werken voor de openbaarheid.¹⁷⁸

3.4 Het recht op een einduitspraak binnen een redelijke termijn

3.4.1 Inleiding

69. In dit onderdeel wordt de procedure voor het *Brussels International Business Court* (BIBC) getoetst aan het recht op een einduitspraak binnen een redelijke termijn. Een staat dient immers zijn rechtspraak te organiseren op een manier dat er binnen een redelijke termijn uitspraak kan worden gedaan.¹⁷⁹

---

¹⁷³ Art. 7 Wet tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en het Gerechtelijk Wetboek wat de bekendmaking van de vonnissen en arresten betreft; J. DE WIT, "Openbare databank van vonnissen en arresten: nood aan een echt debat", *Juristenkrant* 2021, 12.

¹⁷⁴ Art. 782bis Ger.W.

¹⁷⁵ P. LEMMENS, "Het recht op een eerlijk proces volgens artikel 6 van het Europees Verdrag over de Rechten van de Mens" in X., *Efficiënt procederen voor een goede rechtsbedeling*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2016, 771; E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 66.

¹⁷⁶ E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 66.

¹⁷⁷ EDUCATION FIRST, "EF EPI, EF English Proficiency Index: A Ranking of 100 Countries and Regions by English Skills", www.ef.be/assetscdn/WIBIwq6RdJvcD9bc8RMd/legacy/___/~/media/centralescom/epi/downloads/full-reports/v10/ef-epi-2020-english.pdf (consultatie 4 mei 2021), 6.

¹⁷⁸ C.A. KERN, "English as a court language in continental courts", *ELR* 2012, 205.

¹⁷⁹ D. BRULOOT, R. DE CORTE en B. DE GROOTE, *Privaatrecht in hoofdlijnen volume 1 (veertiende editie)*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 252.

3.4.2 Algemeen

70. Krachtens artikel 6 lid 1 EVRM moeten zaken binnen een redelijke termijn behandeld worden. Uiteraard betreft deze toetsing een feitenkwestie die door het EHRM in *concreto* zal worden beoordeeld. Het EHRM houdt in haar beoordeling in het bijzonder rekening met de aard en de complexiteit van de zaak, het gedrag van zowel de verzoeker als van de bevoegde rechterlijke overheden en het belang van het geschil voor de verzoeker. Het is een combinatie van deze criteria die tot een schending van de redelijke termijnvereiste in artikel 6 lid 1 EVRM kan leiden.¹⁸⁰

3.4.3 Het recht op een einduitspraak binnen een redelijke termijn en de uitspraken van het BIBC

71. De redelijke termijnvereiste van artikel 6 lid 1 EVRM is een feitenkwestie en kan slechts in *concreto* worden beoordeeld.¹⁸¹ Toch kan aan de uitspraken van het BIBC het voordeel van de twijfel gegeven worden. De geschillen die aanhangig zijn gemaakt voor het BIBC zullen immers snel worden beslecht, want het BIBC betreft een *ad hoc* procedure gebaseerd op arbitrage, er is op het niveau van het BIBC geen gerechtelijke achterstand en de uitspraken van het BIBC worden in eerste en laatste aanleg gewezen.¹⁸²

3.5 Het recht op een onafhankelijke rechterlijke instantie

3.5.1 Inleiding

72. In dit onderdeel wordt de procedure voor het *Brussels International Business Court* (BIBC) getoetst aan het recht op een onafhankelijke rechterlijke instantie. Deze toetsing is van uiterst belang, aangezien de wil van de wetgever om het BIBC te laten functioneren als een zelfstandige overheidsrechtbank niet louter een uiterlijke schijn mag zijn.¹⁸³ Als de wetgever het BIBC deel wil laten uitmaken van de rechterlijke macht, moet hij ook de onafhankelijkheid garanderen die vereist is in iedere gerechtelijke procedure.¹⁸⁴

3.5.2 Algemeen

73. Het recht op een onafhankelijke rechterlijke instantie wordt gewaarborgd door artikel 6 lid 1 EVRM, artikel 14 BUPO en artikel 151 van de Grondwet.¹⁸⁵

---

¹⁸⁰ A. ALEN en K. MUYLLE, "De fundamentele rechten en vrijheden, Het recht op een behoorlijke rechtsbedeling" in A. ALEN en K. MUYLLE, *Handboek van het Belgisch Staatsrecht*, Mechelen, Kluwer, 2011, 871-872; J.F. RENUCCI, *Introduction to the European Convention on Human Rights The rights guaranteed and the protection mechanism*, Council of Europe, Council of Europe Publishing, 2005, 78; J.F. RENUCCI, *Droit européen des droits de l'homme, droits et libertés fondamentaux garantis par la CEDH*, Issy-les-Moulineaux, LGDJ, 2019, 503; R. CLAYTON en H. TOMLINSON, *Fair trial rights*, New York, Oxford University Press, 2010, 165.

¹⁸¹ A. ALEN en K. MUYLLE, "De fundamentele rechten en vrijheden, Het recht op een behoorlijke rechtsbedeling" in A. ALEN en K. MUYLLE, *Handboek van het Belgisch Staatsrecht*, Mechelen, Kluwer, 2011, 871.

¹⁸² Impactanalyse formulier bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 86.

¹⁸³ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 5.

¹⁸⁴ Ambtshalve advies van de Hoge Raad voor de Justitie bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, maart 2018, 2.

¹⁸⁵ Art. 6 lid 1 EVRM; Art. 14 BUPO; Art. 151 Gw.

Artikel 6 lid 1 EVRM vereist dat rechtbanken die geschillen moeten beslechten over burgerlijke rechten en verplichtingen, onafhankelijk en onpartijdig zijn. Om vast te stellen of een rechtbank al dan niet 'onafhankelijk' is, moet volgens de rechtspraak van het EHRM "onder meer rekening worden gehouden met de aanstellingswijze en de duur van de mandaten van zijn leden, met het bestaan van bescherming tegen druk van buitenaf en met de vraag of er al dan niet een perceptie van onafhankelijkheid is".¹⁸⁶

3.5.3 Het recht op een onafhankelijke rechterlijke instantie en de aanstellingswijze

74. De Raad van State en de Hoge Raad voor de Justitie (hierna: HRJ) zijn in hun adviezen over de oprichting van het BIBC niet mild wanneer het aankomt op de onafhankelijkheid van het BIBC.¹⁸⁷

75. Artikel 5 van het Voorontwerp van wet was op dit punt erg problematisch.¹⁸⁸ Het Voorontwerp van wet kende aan de uitvoerende macht immers bevoegdheden toe die normaal gezien voorbehouden zijn aan de wetgevende macht of aan de HRJ.¹⁸⁹ Volgens het Voorontwerp van wet zouden de voorzitters van het BIBC door de minister van Justitie worden aangewezen uit de raadsheren van het Marktenhof.¹⁹⁰ Echter kent artikel 151 van de Grondwet de HRJ de bevoegdheid toe om, na beoordeling van hun bekwaamheid en geschiktheid, kandidaten voor te dragen voor een benoeming tot rechter enerzijds en voor een aanwijzing tot een functie van korpschef anderzijds.¹⁹¹ Krachtens dit grondwettelijk artikel moeten de voorzitters van het BIBC worden aangewezen na een met redenen omklede voordracht van de verenigde benoemings- en aanwijzingscommissie van de HRJ, met een tweederdemeerderheid en na beoordeling van de bekwaamheid en de geschiktheid van de kandidaten.¹⁹² Gelukkig werd, gezien de vereiste onafhankelijkheid van een overheidsrechtbank en artikel 151 van de Grondwet, het Voorontwerp van wet op dit punt aangepast.¹⁹³

76. De Hoge Raad voor de Justitie en de Raad van State voerden in hun adviezen evenwel aan dat de HRJ niet alleen moet tussenkomen in de aanwijzingsprocedure van de voorzitters van het BIBC, maar ook in de aanwijzingsprocedure van de voorzitters van de zetel van het BIBC en de *judges in*

---

¹⁸⁶ EHRM 25 februari 1997, nr. 22107/93, *Findlay/Verenigd Koninkrijk*, §73; Ambtshalve advies van de Hoge Raad voor de Justitie bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, maart 2018, 2; B. VANLERBERGHE, "Het recht op behoorlijke rechtsbedeling anno 2000" in S. BEERNAERT, S. LUST, P. VAN ORSHOVEN en B. VANLERBERGHE, *Themis 1 - Gerechtelijke privaatrecht*, Brugge, Die Keure, 2000, 21; B. DE SMEDT en K. RIMANQUE, *Het recht op behoorlijke rechtsbedeling, Een overzicht op basis van artikel 6 EVRM*, Antwerpen, Maklu, 2000, 62.

¹⁸⁷ Advies van de Raad van State nr. 62.411/2/AV bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001; Ambtshalve advies van de Hoge Raad voor de Justitie bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, maart 2018.

¹⁸⁸ Art. 5 Voorontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 63.

¹⁸⁹ Ambtshalve advies van de Hoge Raad voor de Justitie bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, maart 2018, 2.

¹⁹⁰ Art. 5 Voorontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 63.

¹⁹¹ Art. 151, §3, 1° en §4 Gw.; Art. 151, §3, 2° en §5 Gw.; Ambtshalve advies van de Hoge Raad voor de Justitie bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, maart 2018, 2.

¹⁹² Ambtshalve advies van de Hoge Raad voor de Justitie bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, maart 2018, 3; P. VAN ORSHOVEN, "De onafhankelijkheid van de rechter naar Belgisch recht" in P. VAN ORSHOVEN, L.F.M. VERHEY en K. WAGNER, *De onafhankelijkheid van de rechter*, Deventer, W.E.J. Tjeenk Willink, 2001, 99.

¹⁹³ Ontwerp van art. 85/1, §2 Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 15; Ambtshalve advies van de Hoge Raad voor de Justitie bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, maart 2018, 3; Advies van de Raad van State nr. 62.411/2/AV bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001, 117-120.

the BIBC. Hier is enige nuance op zijn plaats.

De voorzitter van de zetel wordt door de voorzitter in functie gekozen uit de Belgische rechters of raadsheren die, op gemotiveerd voorstel van een selectiecommissie, door de Koning worden opgenomen op een lijst.¹⁹⁴ Voor de benoeming van de voorzitter van de zetel was het optreden van de HRJ voorheen al vereist. Het betreft dus een bijzonder mandaat en niet een eerste benoeming tot rechter of raadsheer of een aanwijzing als korpschef.¹⁹⁵ De benoeming van de voorzitter van de strafuitvoeringsrechtbank – eveneens een onafhankelijke overheidsrechtbank waarvan de oprichting in de Grondwet is verankerd – valt ook niet onder de bevoegdheid van de HRJ. De voorzitter van de strafuitvoeringsrechtbank oefent – net zoals de voorzitter van de zetel van het BIBC – zijn ambt uit in het kader van een bijzonder mandaat.¹⁹⁶ Bijgevolg moet de HRJ niet tussenkomen in de aanwijzing van de voorzitter van de zetel van het BIBC.

De *judges in the BIBC* worden door de voorzitter in functie gekozen uit de Belgische en buitenlandse specialisten in internationaal handelsrecht die, op gemotiveerd voorstel door een selectiecommissie, worden benoemd door de Koning.¹⁹⁷ De *judges in the BIBC* zijn consulaire rechters en deze worden zonder de tussenkomst van de HRJ benoemd. Bijgevolg moet de HRJ ook niet tussenkomen in de aanwijzing van de *judges in the BIBC*.

77. Bovenstaande selectiecommissie bestaat uit de voorzitters van het BIBC, twee raadsheren, ere- of emeritusraadsheren in een hof van beroep van verschillende taalrol die worden aangewezen door het College van de hoven en rechtbanken en twee hoogleraren die het internationaal handelsrecht doceren aan een universiteit in de Vlaamse, respectievelijk de Franse gemeenschap, aangewezen door de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de ministerraad.¹⁹⁸ Voorheen werd geopteerd voor een aanwijzing door de Koning in plaats van een aanwijzing door de minister van Justitie. Dit werd met amendement nr. 5 – naar analogie met de aanstelling van de hoogleraren die deel uitmaken van de adviescommissie voor de benoeming van de advocaten bij het Hof van Cassatie – aangepast. Deze wijziging zou de onafhankelijkheid van het BIBC ten goede gekomen. Amendement nr. 5 werd gestemd en vervolgens in eerste lezing aangenomen.¹⁹⁹

3.5.4 Het recht op een onafhankelijke rechterlijke instantie en de perceptie van buitenaf

78. De voorzitter van de zetel en de *judges in the BIBC* moeten alle omstandigheden meedelen die legitieme twijfels kunnen doen rijzen over hun onafhankelijkheid of onpartijdigheid.²⁰⁰ De partijen hebben de mogelijkheid om een lid van de zetel van het BIBC te wraken indien er toch

---

¹⁹⁴ Ontwerp van art. 85/2, §1 Ger.W.

¹⁹⁵ Art. 58bis, 4° Ger.W.

¹⁹⁶ Art. 58bis, 4° Ger.W.

¹⁹⁷ Ontwerp van art. 85/2, §2 Ger.W.

¹⁹⁸ Ontwerp van art. 85/2, §4 Ger.W.

¹⁹⁹ Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-09, nr. 54-3072/002, 7; Artikelen aangenomen in eerste lezing bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/008, 5.

²⁰⁰ Ontwerp van art. 1385quaterdecies/7, §1, lid 1 Ger.W.

omstandigheden zijn die legitieme twijfels doen rijzen over de onafhankelijkheid of onpartijdigheid.²⁰¹ Indien een gewraakt lid zich niet terugtrekt, doen de voorzitter van het BIBC en de niet-gewraakte leden (of het niet gewraakte lid) van de zetel uitspraak over de wraking.²⁰²

3.6 Het recht op een tweede aanleg?

3.6.1 Inleiding

79. In dit onderdeel wordt nagegaan of het gebrek aan een beroepsmogelijkheid tegen een vonnis van het *Brussels International Business Court* (BIBC) in overeenstemming is met het recht op een tweede aanleg en met het recht op een eerlijk proces.²⁰³

3.6.2 Geen recht op een tweede aanleg

80. Artikel 6 lid 1 EVRM erkent het recht op een tweede aanleg niet. Indien er toch in een tweede aanleg is voorzien, moet de procedure in tweede aanleg wel voldoen aan de procedurele rechten van artikel 6 lid 1 EVRM.²⁰⁴ In burgerlijke zaken bestaat er geen algemeen recht op hoger beroep en is het recht op een tweede aanleg evenmin een bindend algemeen rechtsbeginsel.²⁰⁵ De wetgever kan het hoger beroep dus zonder meer uitsluiten, wat in het ontwerp van artikel 576/1 lid 1 van het Gerechtelijk Wetboek uitdrukkelijk is gebeurd. De vonnissen van het BIBC worden in eerste en in laatste aanleg gewezen.²⁰⁶

81. Uit de verruimde devolutieve werking van het hoger beroep vloeit ook voort dat zeer belangrijke geschillen vaak pas voor het eerst – en dus tegelijk voor het laatst – beslecht worden door de beroepsrechter.²⁰⁷ De beroepsrechter doet in zo een geval dus in enige aanleg uitspraak. Ook worden al de voor het eerst in hoger beroep ingestelde tussenvorderingen in enige aanleg berecht. Bovendien zijn ook een aantal geschillen van meet af aan toevertrouwd aan een rechterlijke instantie waarvan de uitspraken hoe dan ook niet vatbaar zijn voor hoger beroep.²⁰⁸ Het Marktenhof – een sectie van het hof van beroep te Brussel – is bevoegd voor de meeste van de exclusieve bevoegdheden die aan het hof van beroep te Brussel zijn toevertrouwd. Het Marktenhof is bevoegd om in eerste en laatste aanleg kennis te nemen van de vorderingen in de gevallen zoals bedoeld in de artikelen 605*bis* en 605*ter* van het Gerechtelijk Wetboek en andere bijzondere wetten.²⁰⁹

²⁰¹ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/7, §1, lid 2 Ger.W.

²⁰² Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/7, §2 Ger.W.

²⁰³ Ontwerp van art. 576/1, lid 1 Ger.W.

²⁰⁴ Art. 6, lid 1 EVRM; B. ALLEMEERSCH, P. VAN ORSHOVEN en S. VOET, *Tussen gelijk hebben en gelijk krijgen*, Leuven, Acco, 2018, 68; B. VANLERBERGHE, "De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces" in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N. VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 30; J. VAN COMPERNOLLE, "Le double degré de juridiction et les exigences du procès équitable" in J. VAN COMPERNOLLE en A. SALETTI, *Le double degré de juridiction. Etude de droit comparé*, Brussel, Bruylant, 2010, 9; P. VAN DIJK, F. VAN HOOFF, A. VAN RIJN en L. ZWAAK (eds.), *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*, Antwerpen, Intersentia, 2018, 547.

²⁰⁵ GwH 10 juni 1993, nr. 43/1993; Antwerpen 12 juni 2019, *T.Not.* 2019, 952.

²⁰⁶ Ontwerp van art. 576/1, lid 1 Ger.W.

²⁰⁷ Art. 1068 Ger.W.

²⁰⁸ *Zie de exclusieve bevoegdheden van het Hof van Beroep te Brussel (art. 605bis en art. 605quater Ger. W.)*.

²⁰⁹ Art. 633*bis* Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 10.

HOOFDSTUK 3. Vergelijking met International Business Courts in onze buurlanden

1 Inleiding

82. De oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC) is geen wereldprimeur. Er zijn immers tal van voorbeelden in Nederland, Frankrijk en Duitsland waar de officiële procestaal al vervangen werd door of aangevuld werd met de Engelse taal.²¹⁰ Wat Nederland betreft is er enerzijds een mogelijkheid tot Engelstalig procederen voor de maritieme kamer van de rechtbank Rotterdam en anderzijds de oprichting van 'the Netherlands Commercial Court' (NCC).²¹¹ Frankrijk heeft op haar beurt 'the International Commercial Courts of Paris' (ICCP) opgericht.²¹² Duitsland heeft eerst 'the Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main' en recent bijkomend 'the Mannheim Commercial Court' en 'the Stuttgart Commercial Court' opgericht.²¹³

2 De International Business Courts in onze buurlanden

2.1 Inleiding

83. In dit onderdeel wordt dieper ingegaan op de verschillende *International Business Courts* in onze buurlanden. De rechtsplegingen van de *International Business Courts* in onze buurlanden worden op het vlak van de bevoegdheid, de procestaal, de rechtsmiddelen, de kosten en de procedureregels, vergeleken met de rechtspleging van het BIBC. (Voor een schematisch overzicht zie annex II – bijlage 2.) Deze vergelijking tracht de sterktes en de zwaktes van het BIBC bloot te leggen.

2.2 Wetgevend kader

84. *The Netherlands Commercial Court* (NCC) en *the Netherlands Commercial Court of Appeal* (NCCA) zijn op 1 januari 2019 in werking getreden. De procedureregels van de NCC zijn uiteengezet in *the Rules of Procedure for the International Commercial Chambers of the Amsterdam District Court and the Amsterdam Court of Appeal (NCC Rules)*.²¹⁴

The International Commercial Courts of Paris (ICCP), bestaande uit *the International Chamber of the Paris Commercial Court* (CCIP-TC) en *the International Chamber of the Paris Court of Appeal* (CCIP-

²¹⁰ E. DIRIX, "Procederen in het Engels", *RW* 2017, 42; I. BAMBUST, "Brussels International Business Court", *De Juristenkrant* 2017, 16.

²¹¹ NCC Rules; Procesafspraken bij keuze voor Engelstalig procederen (afwijkende procesvoering als bedoeld in artikel 1.4 Landelijk Procesreglement); De rechtspraak, Burgerlijke gerechtelijke procedures in het Engels, www.rotterdammaritimeservices.com/civil-court-procedures-english/.

²¹² Le protocole relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; Le protocole relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; A. BIARD, "International Commercial Courts in France: Innovation without Revolution?", *ELR* 2019, 24; T. DESKOSKI, V. DOKOVSKI en L. KOCEV, "The birth and rise of the international commercial courts in Paris – Boosting litigation or alternative to arbitration", *Iustinianus Primus Law Review* 2019, 32.

²¹³ G. ANTONOPOULOU en E. THEMELI, "Seminar Report: Innovating International Business Courts, 10 July 2018, Erasmus University Rotterdam", *ERPL* 2019, 1207; Landgericht Frankfurt am Main, Chamber for International Commercial Disputes, Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main, <https://ordentliche-gerichtsbarkheit.hessen.de/ordentliche-gerichte/lgb-frankfurt-am-main/lg-frankfurt-am-main/chamber-international>; Commercial Court Stuttgart/Mannheim, <https://commercial-court.de/en/>.

²¹⁴ NCC Rules

CA), zijn op 1 maart 2018 in werking getreden. De procedureregels van de CCIP-CA zijn uiteengezet in *le protocole relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris*.²¹⁵ De procedureregels van de CCIP-TC zijn uiteengezet in *le protocole relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris*.²¹⁶

The Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main is op 1 januari 2018 in werking getreden. Deze internationale kamer volgt de regels van het Duitse wetboek van burgerlijke rechtsvordering (Zivilprozessordnung (ZPO)).²¹⁷

2.3 Samenstelling

85. De NCC, de NCCA en de CCIP-CA zijn *ad hoc* kamers met drie Engelssprekende beroepsrechters die ervaring hebben met het beslechten van complexe internationale handelsgeschillen.²¹⁸ De CCIP-TC is samengesteld uit tien Engelssprekende lekenrechters die, vanwege hun professionele achtergrond als voormalige bedrijfsleiders, een grondige kennis hebben van commerciële en financiële kwesties.²¹⁹ *The Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main* is een *ad hoc* kamer met één beroepsrechter en twee lekenrechters. De voorzitter van de kamer is een ervaren Engelssprekende beroepsrechter van *das Landgericht Frankfurt am Main (the District Court of Frankfurt am Main)* met ervaring in het ondernemingsrecht. De andere twee rechters zijn Engelssprekende lekenrechters met ervaring in het bankwezen, internationale handelzaken en auditing.²²⁰

86. *International Business Courts* zijn doorgaans samengesteld uit Engelssprekende rechters met een doorgedreven deskundigheid op het gebied van internationale handelsgeschillen. Het BIBC heeft echter door zijn specifieke samenstelling nog een bijkomende troef. De zetels van de *International Business Courts* in onze buurlanden zijn telkens samengesteld uit binnenlandse rechters. De zetel van het BIBC is daarentegen samengesteld uit een Belgische voorzitter en twee *judges in the BIBC*, die niet noodzakelijk de Belgische nationaliteit moeten hebben (zie *supra*: nr. 4). De mogelijkheid dat de *judges in the BIBC* ook buitenlandse specialisten in het internationaal handelsrecht kunnen zijn, zal het BIBC extra aantrekkelijk maken. Partijen bij een internationaal handelsgeschil hechten immers veel belang aan neutraliteit op het vlak van nationaliteit. Een onderwerping aan de

---

²¹⁵ Le protocole relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; A. BIARD, "International Commercial Courts in France: Innovation without Revolution?", *ELR* 2019, 24; T. DESKOSKI, V. DOKOVSKI en L. KOCEV, "The birth and rise of the international commercial courts in Paris – Boosting litigation or alternative to arbitration", *Iustinianus Primus Law Review* 2019, 32.

²¹⁶ Le protocole relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; A. BIARD, "International Commercial Courts in France: Innovation without Revolution?", *ELR* 2019, 24; T. DESKOSKI, V. DOKOVSKI en L. KOCEV, "The birth and rise of the international commercial courts in Paris – Boosting litigation or alternative to arbitration", *Iustinianus Primus Law Review* 2019, 32.

²¹⁷ B. HESS en T. BOERNER, "Chamber for International Disputes in Germany: The State of Affairs", *ELR* 2019, 35.

²¹⁸ Art. 3.5.1. NCC Rules; Plan tot oprichting van de Netherlands commercial court, Raad voor de Rechtspraak, november 2015, 13; Brochure de Ministère de Justice, Chambres commerciales internationales de Paris (CCIP) – International commercial courts of Paris (ICCP), www.cours-appel.justice.fr/sites/default/files/2018-08/Leaflet_CCIP_180629_V11.pdf.

²¹⁹ Brochure de Ministère de Justice, Chambres commerciales internationales de Paris (CCIP) – International commercial courts of Paris (ICCP), www.cours-appel.justice.fr/sites/default/files/2018-08/Leaflet_CCIP_180629_V11.pdf; C. MORAT-LEVRIN, "The international chambers of the Paris Courts: A flexible and efficient approach to resolve international commercial disputes", www.klgates.com/the-international-chambers-of-the-paris-courts-a-flexible-and-efficient-approach-to-resolve-international-commercial-disputes-04-05-2019/.

²²⁰ B. HESS, "The Justice Initiative Frankfurt am Main 2017", <https://conflictoflaws.net/2017/the-justice-initiative-frankfurt-am-main-2017-law-made-in-frankfurt/?print=pdf>; Landgericht Frankfurt am Main, Chamber for International Commercial Disputes, Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main, <https://ordentliche-gerichtsbarkheit.hessen.de/ordentliche-gerichte/lgb-frankfurt-am-main/lg-frankfurt-am-main/chamber-international>.

overheidsrechter van het thuisland van een tegenpartij kan door een onderneming gepercipieerd worden als een soort 'thuisvoordeel'.²²¹ Het BIBC komt door haar internationale samenstelling tegemoet aan de gewenste en zelfs vereiste neutraliteit.

2.4 Rechtspleging

2.4.1 Bevoegdheid

2.4.1.1 The Netherlands Commercial Court (NCC)

87. *The Netherlands Commercial Court* (NCC) is bevoegd indien de rechtbank Amsterdam of het gerechtshof Amsterdam bevoegd is, de desbetreffende zaak een internationaal handelsgeschil betreft, het onderwerp van het geschil een burgerlijke of handelszaak is en partijen vrijwillig zijn overeengekomen dat de NCC bevoegd is.²²² De NCC is slechts bevoegd voor vorderingen waarvan de waarde meer dan 25.000 euro bedraagt.²²³ De NCCA is bevoegd voor beroepen tegen de vonnissen van de NCC en de vernietiging van arbitrale uitspraken.²²⁴

Partijen kunnen het volgende forumkeuzebeding in hun overeenkomst opnemen:

"All disputes arising out of or in connection with this agreement will be resolved by the Amsterdam District Court following proceedings in English before the Chamber for International Commercial Matters ("Netherlands Commercial Court" or "NCC District Court"). An action for interim measures, including protective measures, available under Dutch law may be brought in the NCC's Court in Summary Proceedings (CSP) in proceedings in English. Any appeals against NCC or CSP judgments will be submitted to the Amsterdam Court of Appeal's Chamber for International Commercial Matters ("Netherlands Commercial Court of Appeal" or "NCCA"). The NCC Rules of Procedure apply."²²⁵

2.4.1.2 International Commercial Courts of Paris (ICCP)

88. *The International Commercial Courts of Paris* (ICCP) zijn bevoegd om kennis te nemen van geschillen in verband met internationale contracten, met name die waarop Europees of buitenlands

---

²²¹ G.B. BORN, *International arbitration: Law and practice*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2012, 10; D. TEN BRINK en S. POUTSMA, "De Netherlands Commercial Court (NCC)", <https://ploum.nl/kenniscentrum/nieuws/de-netherlands-commercial-court-ncc>.

²²² Art. 1.3.1. NCC Rules; M. WISSINK, "Procederen bij de Rotterdam District Court en de Netherlands Commercial Court", *TPR* 2016, 8; G. ANTONOPOULOU, "Requirements upon Agreements in Favour of the NCC and the German Chambers – Clashing with the Brussels Ibis Regulation?", *ELR* 2019, 58; D.J. ORANJE en L.S. FRAKES, "De rechtsmacht van de Netherlands Commercial Court (of Appeal)", www.rechtspraak.nl/; L.S. FRAKES en W.A. VISSER, "Back to business: NCC/NCCA werkt in het Engels, maar is gewoon rechtbank of hof Amsterdam en heeft dus verplichte rechtsmacht", www.rechtspraak.nl/.

²²³ NCC Rules, Explanatory Notes to article 1.3.1. (a)

²²⁴ Art. 1.3.3. (c) NCC Rules; M. KUIJPERS, *The Netherlands Commercial Court*, Nijmegen, Ars Aequi Libri, 2019, 15.

²²⁵ NCC Rules, NCC clause

recht van toepassing is en die waarbij een verweerder een buitenlandse partij is.²²⁶ *The International Chamber of the Paris Court of Appeal* (ICCP-CA) is bijkomend bevoegd om kennis te nemen van het hoger beroep tegen beslissingen omtrent internationale economische en commerciële geschillen, het hoger beroep tegen beslissingen op het gebied van internationale arbitrage en het hoger beroep tegen een vonnis van *the International Chamber of the Paris Commercial Court* (ICCP-TC).²²⁷

De bevoegdheid van *the International Commercial Courts of Paris* (ICCP) kan bovendien voortvloeien uit een contractuele clausule waarbij de bevoegdheid wordt verleend aan de rechtbanken die onder de gerechtelijke bevoegdheid van het hof van beroep van Parijs vallen.²²⁸ In dit verband heeft de Franse werkgroep *Paris Place de Droit* een model voorgesteld waarmee partijen zich rechtstreeks tot de internationale kamers van de Parijse rechtbanken kunnen wenden:

*"All disputes arising out of or relating to this contract, including questions relating to the performance, interpretation, validity, breach or termination thereof, shall be subject to the jurisdiction of the International Chamber of the Paris Commercial Court, and all appeals from any decision of such court shall be subject to the jurisdiction of the International Chamber of the Paris Court of Appeals."*²²⁹

2.4.1.3 The Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main

89. *The Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main* is bevoegd voor alle internationale handelszaken in de zin van artikel 95 van de wet inzake de rechterlijke macht (Gerichtsverfassungsgesetz (GVG)), die niet onder de exclusieve bevoegdheid vallen van een andere kamer van *das Landgericht Frankfurt am Main* (*the District Court of Frankfurt am Main*).²³⁰

De bevoegdheid van *the Chamber for International Commercial Disputes* kan bovendien voortvloeien uit een contractuele clausule waarbij de bevoegdheid wordt verleend aan *the Chamber for International Commercial Disputes of the District Court of Frankfurt am Main*. Partijen kunnen het volgende forumkeuzebeding in hun overeenkomst opnemen:

"For all disputes arising out of or in connection with this contract, the Chamber for International Commercial Disputes of the District Court Frankfurt am Main shall have

---

²²⁶ Art. 1 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; Art. 1 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; E. JEULAND, "The International Chambers of Paris: A Gaul Village" in X. KRAMER en J. SORABJI, *International Business Courts, A European and global perspective*, The Hague, Eleven International Publishing, 2019, 71; C. MORAT-LEVRIN, "The international chambers of the Paris Courts: A flexible and efficient approach to resolve international commercial disputes", www.klgates.com/the-international-chambers-of-the-paris-courts-a-flexible-and-efficient-approach-to-resolve-international-commercial-disputes-04-05-2019/.

²²⁷ Art. 1 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; E. JEULAND, "The International Chambers of Paris: A Gaul Village" in X. KRAMER en J. SORABJI, *International Business Courts, A European and global perspective*, The Hague, Eleven International Publishing, 2019, 71.

²²⁸ Art. 1 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; Art. 1 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; La compétence territoriale, Tribunal de commerce de Paris, www.tribunal-de-commerce-de-paris.fr/fr/la-competenace-territoriale.

²²⁹ Paris Place de Droit, Clause, www.parisplacededroit.org/.

²³⁰ S. WILSKÉ, "International commercial courts and arbitration – alternatives, substitutes or trojan horse?", *Contemporary Asia Arbitration Journal* 2018, 172-173; J. MARK en H. ALEXANDER HALLER, "The Chamber for International Commercial Disputes at the District Court Frankfurt/Main", www.lexology.com/library/detail.aspx?g=01f8bd1a-21aa-4529-9476-0d8105d3142c.

*exclusive jurisdiction unless the dispute falls under the special jurisdiction of another chamber of the District Court Frankfurt/Main in which case this chamber shall have jurisdiction. For the proceedings before the Chamber for International Commercial Disputes, the Parties confirm that they want to plead in the hearings in English and that they waive the right for an interpreter."*²³¹

2.4.1.4 Vergelijking met het Brussels International Business Court (BIBC)

1) AANLEGGRENS

90. De NCC is slechts bevoegd voor vorderingen waarvan de waarde meer dan 25.000 euro bedraagt.²³² De bevoegdheid van het BIBC is daarentegen niet onderworpen aan een aanleggrens.²³³ De meerwaarde van deze aanleggrens valt echter in vraag te stellen. Het ligt immers vanzelfsprekend niet in de rede dat partijen bij een internationaal handelsgeschil bereid zijn om een substantieel inschrijvingsgeld te betalen om een dergelijke beperkte vordering in het Engels door de NCC of het BIBC te laten beslechten.²³⁴

2) BEVOEGDHEDEN MET BETREKKING TOT INTERNATIONALE ARBITRAGE

91. De NCCA is bevoegd voor de vernietiging van een arbitrale uitspraak – met betrekking tot een internationaal handelsgeschil – gewezen door een arbitragetribunaal in het arrondissement Amsterdam. Partijen moeten deze forumkeuze in hun arbitrageovereenkomst stipuleren.²³⁵ Ook de ICCP-CA is bevoegd om kennis te nemen van het hoger beroep tegen beslissingen op het gebied van internationale arbitrage.²³⁶

92. Het BIBC kent geen bevoegdheden op vlak van internationale arbitrage. Een vordering tot vernietiging van een arbitrale uitspraak kan vandaag enkel worden ingesteld bij de rechtbank van eerste aanleg.²³⁷ Mijns inziens is het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* op dit vlak een gemiste kans. De wetgever had er – net zoals in Nederland en Frankrijk – kunnen voor opteren om het BIBC bevoegdheid te verlenen voor de vernietiging van arbitrale uitspraken met betrekking tot een internationaal handelsgeschil. Partijen zouden dan deze bevoegdheid in een forumkeuzebeding kunnen stipuleren. Hierdoor zouden de rechtbanken van eerste aanleg ontlast worden van de vele langdurige vernietigingsprocedures, wat tevens een positieve invloed zou hebben op de gerechtelijke achterstand. Bovendien zijn partijen bij een arbitrageprocedure reeds vertrouwd met een gelijkaardige procedure. De procedure van het

²³¹ J. MARK en H. ALEXANDER HALLER, "The Chamber for International Commercial Disputes at the District Court Frankfurt/Main", www.lexology.com/library/detail.aspx?g=01f8bd1a-21aa-4529-9476-0d8105d3142c.

²³² NCC Rules, Explanatory Notes to article 1.3.1. (a)

²³³ E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 50.

²³⁴ MvT bij Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam, *Kamerstukken* Tweede Kamer der Staten-Generaal 2017-07, 34761 nr. 3, 10.

²³⁵ Art. 1 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; E. JEULAND, "The International Chambers of Paris: A Gaul Village" in X. KRAMER en J. SORABJI, *International Business Courts, A European and global perspective*, The Hague, Eleven International Publishing, 2019, 71.

²³⁶ Art. 1 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; E. JEULAND, "The International Chambers of Paris: A Gaul Village" in X. KRAMER en J. SORABJI, *International Business Courts, A European and global perspective*, The Hague, Eleven International Publishing, 2019, 71.

²³⁷ Art. 1717 Ger.W.; Art. 1718 Ger.W.; M. PIERS en D. DE MEULEMEESTER, "Nieuwe arbitragewet, België is voortaan een 'UNICITRAL MODELWET-land", *NJW* 2013, 727.

BIBC is immers ontleend aan en gebaseerd op de UNICTRAL-modelwet (zie *supra*: nr. 17).²³⁸ Deze bijkomende bevoegdheid zou de aantrekkelijkheid van het BIBC eens te meer verhogen.

2.4.2 Procestaal

2.4.2.1 The Netherlands Commercial Court (NCC)

93. De procedures voor *the Netherlands Commercial Court* (NCC) en *the Netherlands Commercial Court of appeal* (NCCA) worden in beginsel in het Engels gevoerd. Partijen kunnen evenwel, nadat ze de procedure eerst in het Engels hebben ingeleid, de toestemming van de rechter vragen om in het Nederlands te procederen.²³⁹

2.4.2.2 International Commercial Courts of Paris (ICCP)

94. De procedures voor *the International Commercial Courts of Paris* (ICCP) worden in beginsel in het Frans gevoerd. De pleidooien worden in het Frans gevoerd en de processtukken moeten in het Frans worden opgesteld. Toch hebben partijen de mogelijkheid om gebruik te maken van de Engelse taal. Om te beginnen gelden Engelstalige stukken als officieel bewijs en hoeven deze bijgevolg niet vertaald te worden. Ten tweede hebben buitenlandse partijen, getuigen en alle technische getuigen (zoals deskundigen en raadsmanen) de mogelijkheid om hun pleidooi in het Engels te voeren.²⁴⁰ Indien zij zich daarentegen in een andere vreemde taal wensen uit te drukken, hebben zij de mogelijkheid om een simultaanvertaling te laten uitvoeren.²⁴¹ En tot slot moet het Franstalige vonnis vergezeld worden van een beëdigde vertaling in het Engels.²⁴²

2.4.2.3 The Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main

95. De procedure voor *the Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main* wordt in beginsel in het Duits gevoerd. De processtukken moeten in het Duits worden opgesteld. Toch mag er, binnen de grenzen van de artikelen 184 en 185, gebruik gemaakt worden van het Engels. Zo kan de zitting in het Engels worden gehouden. Engelstalige stukken gelden als officieel bewijs en hoeven bijgevolg niet vertaald te worden. Tot slot wordt het vonnis in het Engels gewezen.²⁴³

---

²³⁸ UNICTRAL modelwet inzake de internationale handelsarbitrage van 21 juni 1985, https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/06-54671_ebook.pdf.

²³⁹ Art. 2.1.1. NCC Rules; MvT bij Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam, *Kamerstukken* Tweede Kamer der Staten-Generaal 2017-07, 34761 nr. 3, 13; M. KUIJPERS, *The Netherlands Commercial Court*, Nijmegen, Ars Aequi Libri, 2019, 5; L. CHEN en A. JANSSENS, *Dispute Resolution in China, Europe and World*, Springer, Cham, 2020, 87.

²⁴⁰ Art. 2 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; Art. 2 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris.

²⁴¹ Art. 6 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; Art. 3 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; T. DESKOSKI, V. DOKOVSKI en L. KOCEV, "The birth and rise of the international commercial courts in Paris – Boosting litigation or alternative to arbitration", *Iustinianus Primus Law Review* 2019, 33.

²⁴² Art. 7 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; Art. 7 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; A. BIARD, "International Commercial Courts in France: Innovation without Revolution?", *ELR* 2019, 29.

²⁴³ Art. 142 (3) ZPO; H. BURKHARD, "The Justice Initiative Frankfurt am Main", <https://conflictoflaws.net/2017/the-justice-initiative-frankfurt-am-main-2017-law-made-in-frankfurt/>.

2.4.2.4 Vergelijking met het Brussels International Business Court (BIBC)

1) MOGELIJKHEDEN OM IN DE LANDSTAAL TE PROCEDEREN

96. De taalregelingen van het *Brussels International Business Court* (BIBC) en het *Netherlands Commercial Court* (NCC) komen sterk overeen. Beide procedures worden in beginsel in het Engels gevoerd. Partijen voor de NCC kunnen evenwel, nadat ze de procedure eerst in het Engels hebben ingeleid, de rechter gezamenlijk verzoeken om de procedure in het Nederlands te mogen voortzetten. Indien de rechter dat verzoek toewijst, zal de procedure in het Nederlands kunnen worden gevoerd en zal de NCC ook in het Nederlands uitspraak doen.²⁴⁴ De mogelijkheid dat partijen de rechter gezamenlijk kunnen verzoeken om de procedure in het Nederlands te mogen voortzetten betekent dat de procedure voor de NCC zowel in het Engels als in het Nederlands kan worden gevoerd. Hier biedt de NCC een voordeel ten aanzien van het BIBC.²⁴⁵ Hierdoor hebben partijen die zich van dezelfde Nederlandse moedertaal bedienen – bijvoorbeeld een Nederlandse en een Vlaamse onderneming – bij een internationaal handelsgeschil de mogelijkheid om de procedure in hun moedertaal verder te zetten. De procedure voor het BIBC kan daarentegen enkel in het Engels worden gevoerd.²⁴⁶ Men kan zich de vraag stellen of een Nederlandse en een Vlaamse onderneming niet eerder geneigd zullen zijn om hun internationaal handelsgeschil aanhangig te maken bij de NCC in plaats van bij het BIBC, aangezien zij daar de procedure kunnen voortzetten in hun gemeenschappelijke moedertaal, namelijk het Nederlands.

97. De procedures voor de ICCP en *the Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main* worden in beginsel in de eigen landstaal gevoerd. Partijen bij een internationaal handelsgeschil hebben wel de mogelijkheid om gebruik te maken van de Engelse taal.²⁴⁷ Men kan zich ook hier de vraag stellen of een Franse en een Waalse onderneming, respectievelijk een Duitse onderneming en een onderneming uit de Duitstalige gemeenschap niet eerder geneigd zullen zijn om hun internationaal handelsgeschil aanhangig te maken bij de ICCP, respectievelijk *the Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main* in plaats van bij het BIBC, aangezien zij daar de procedure kunnen voeren in hun gemeenschappelijke moedertaal, namelijk het Frans, respectievelijk het Duits.

98. Na amendement nr. 8 hebben partijen bij een internationaal handelsgeschil die in hun rechtsverhouding het Nederlands, het Frans of het Duits hebben gebruikt ook toegang tot het BIBC (zie *supra*: nr. 31). Toch moet de gehele procedure in het Engels worden gevoerd.²⁴⁸ Dit brengt uiteraard met zich mee dat partijen hun dossier – dat geheel of grotendeels in een andere taal is opgesteld – op eigen kosten naar het Engels zullen moeten laten vertalen.²⁴⁹ Aldus zullen partijen niet alleen moeten instaan voor het substantieel inschrijvingsgeld, maar ook voor de

---

²⁴⁴ Art. 2.1.1. NCC Rules; MvT bij Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam, *Kamerstukken Tweede Kamer der Staten-Generaal* 2017-07, 34761 nr. 3, 13; M. KUIJPERS, *The Netherlands Commercial Court*, Nijmegen, Ars Aequi Libri, 2019, 5.

²⁴⁵ Art. 2.1.1. NCC Rules; M. KUIJPERS, *The Netherlands Commercial Court*, Nijmegen, Ars Aequi Libri, 2019, 5.

²⁴⁶ Ontwerp van art. 2ter, lid 1 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

²⁴⁷ Art. 2 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; Art. 2 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; Art. 142 (3) ZPO

²⁴⁸ Ontwerp van art. 2ter, lid 1 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

²⁴⁹ Art. 8 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

vertalingskosten. Deze extra belemmeringen en kosten zullen tot gevolg hebben dat partijen hun internationaal handelsgeschil uiteindelijk toch niet bij het BIBC aanhangig zullen maken. Bijgevolg zou het erg voordelig zijn dat de procedure ook in het Nederlands, het Frans of het Duits kan worden gevoerd. Daarentegen zou deze taalversoepeling een risico kunnen vormen voor de kwaliteit van de rechtspraak, aangezien de *judges in the BIBC* niet alleen gekozen worden uit Belgische, maar ook uit buitenlandse specialisten in het internationaal handelsrecht en zij bijgevolg mogelijks de Nederlandse, Franse of Duitse taal niet meester zijn.²⁵⁰

2) DE TAAL VAN DE EXCEPTIE VAN ONBEVOEGDHEID EN DE EXCEPTIE VAN RECHTSMACHT

99. Indien de verweerder voor de NCC een exceptie van onbevoegdheid of een exceptie van rechtsmacht opwerpt, moet de procedure niet in het Engels gevoerd worden. Indien de verweerder zijn verweer aldus in het Nederlands voert, zal de procedure met betrekking tot dat verweer in het Nederlands gevoerd worden en zal er ook in het Nederlands uitspraak worden gedaan.²⁵¹ De procedure voor het BIBC voorziet niet in zulk een taalregeling. De verweerder die een exceptie van onbevoegdheid of een exceptie van rechtsmacht opwerpt, zal dit tevens in het Engels moeten doen. Het feit dat een partij in het Engels moet argumenteren dat hij niet in het Engels wil procederen, is op zich in tegenspraak.

3) DE ENGELSE PROCESTAAL BIJ WIJZE VAN UITZONDERING

100. De procedures voor de ICCP en *the Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main* worden in beginsel in het Frans, respectievelijk het Duits gevoerd. De mogelijkheden om in het Engels te procederen zijn eerder beperkt.²⁵² Dit staat in contrast met het BIBC en de NCC, waar de gehele rechtspleging in beginsel in het Engels wordt gevoerd. Men kan zich de vraag stellen of multinationals genoeg zullen nemen met een eenvoudige versoepeling van de taalregeling of toch eerder geneigd zullen zijn om hun geschil aanhangig te maken voor een *International Business Court* waar de gehele rechtspleging in het Engels geschiedt.

2.4.3 Rechtsmiddelen

101. Tegen de vonnissen van *the Netherlands Commercial Court* (NCC) kan hoger beroep worden ingesteld bij *the Netherlands Commercial Court of Appeal* (NCCA).²⁵³ Tegen de vonnissen van *the International Chamber of the Paris Commercial Court* (CCIP-TC) kan hoger beroep worden ingesteld bij *the International Chamber of the Paris Court of Appeal* (CCIP-CA).²⁵⁴ Omtrent de beroepsmogelijkheden tegen de vonnissen van *the Chamber for International Commercial Disputes*

---

²⁵⁰ Ontwerp van art. 85/2, §2 Ger.W.

²⁵¹ Art. 6.2. NCC Rules; MvT bij Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam, *Kamerstukken* Tweede Kamer der Staten-Generaal 2017-07, 34761 nr. 3, 13.

²⁵² Art. 2, 6 en 7 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; Art. 2, 3 en 7 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; Art. 142 (3) ZPO; H. BURKHARD, "The Justice Initiative Frankfurt am Main", <https://conflictoflaws.net/2017/the-justice-initiative-frankfurt-am-main-2017-law-made-in-frankfurt/>; B. RUCKTERSCHLER en T. STOOB, "An important step toward endorsing litigation", www.deutscheranwaltspiegel.de/businesslaw/archiv/an-important-step-toward-endorsing-litigation/.

²⁵³ Art. 1.3.3. (a) NCC Rules; Art. 339 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering; M. KUIJPERS, *The Netherlands Commercial Court*, Nijmegen, Ars Aequi Libri, 2019, 16.

²⁵⁴ Art. 1 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; E. JEULAND, "The International Chambers of Paris: A Gaul Village" in X. KRAMER en J. SORABJI, *International Business Courts, A European and global perspective*, The Hague, Eleven International Publishing, 2019, 71.

at the *Landgericht Frankfurt am Main* werd geen evidentie gevonden.²⁵⁵

102. Tegen een vonnis van het *Brussels International Business Court* (BIBC) staat geen hoger beroep open.²⁵⁶ Dit kan een voordeel zijn, aangezien een beroepsmogelijkheid drie bijzondere problemen doet rijzen. Om te beginnen geeft een beroepsmogelijkheid ruimte aan dilatoire manoeuvres, wat een afbreuk doet aan de efficiëntie van de procedure.²⁵⁷ Ten tweede is het in het algemeen erg onpraktisch om een bijkomende gespecialiseerde kamer of rechtbank in het leven te roepen. Ten derde haalt een beroepsmogelijkheid tevens het nut van een gespecialiseerde berechting in eerste aanleg onderuit.²⁵⁸

2.4.4 Kosten

103. De NCC en de NCCA zijn – net zoals het BIBC – zelfbedruipend. Hun werkingskosten zullen niet ten laste gelegd worden aan het reguliere budget van de rechterlijke orde. Partijen moeten bij het instellen van een procedure voor de NCC en de NCCA een forfaitair inschrijvingsgeld betalen. Deze gerechtskosten bedragen, ongeacht de duur van de zaak en het bedrag van de vordering, 15.000 euro voor de NCC en 20.000 euro voor de NCCA.²⁵⁹ Het forfaitair inschrijvingsgeld van het BIBC bevindt zich – met 20.000 euro – ongeveer in dezelfde grootteorde.²⁶⁰

The International Commercial Courts of Paris (ICCP) en *the Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main* zijn daarentegen niet zelfbedruipend. Partijen moeten geen forfaitair inschrijvingsgeld betalen. De griffierechten voor *the Chamber for International Commercial Disputes* zijn afhankelijk van de waarde van de vordering en kunnen bijgevolg behoorlijk hoog oplopen. Een vordering met een waarde van 10 miljoen euro brengt een griffierecht van 113.000 euro met zich mee.²⁶¹ De griffierechten voor de ICCP bedragen 235 euro, wat relatief laag is.²⁶²

104. De standaardregel is dat de in het ongelijk gestelde partij de kosten moet dragen. Partijen bij de NCC en het BIBC hebben evenwel de mogelijkheid om een overeenkomst te sluiten omtrent de kosten van de procedure en kunnen dus het forfaitair inschrijvingsgeld van meet af aan delen.²⁶³

---

²⁵⁵ W. BLAIR, "The New Litigation Landscape: International Commercial Courts and Procedural Innovations", *International Journal of Procedural Law* 2019, 232.

²⁵⁶ Ontwerp van art. 576/1, lid 1 Ger.W.

²⁵⁷ D. HEIRBOUT, "Het beroep in burgerlijke zaken: zin of onzin?", *TPR* 1994, 833.

²⁵⁸ W. BLAIR, "The New Litigation Landscape: International Commercial Courts and Procedural Innovations", *International Journal of Procedural Law* 2019, 232.

²⁵⁹ M. KUIJPERS, *The Netherlands Commercial Court*, Nijmegen, Ars Aequi Libri, 2019, 22; E. BAUW, "Commercial Litigation in Europe in Transformation: The Case of the Netherlands Commercial Court", *ELR* 2019, 17; J. HOEBEN, A.L.M. KEIRSE en M.D. REIJNEVELD, "Opteren voor de Netherlands Commercial Court", *Contracteren* 2017, 44.

²⁶⁰ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 34.

²⁶¹ M. WITKAMP, "Internationalizing Domestic Courts in Europe: A Comparative Analysis on Procedure, Function, Organization", www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/internationalizing-domestic-courts-europe.pdf, 11.

²⁶² Art. 695 Code de Procedure Civil; E. JEULAND, "The International Chambers of Paris: A Gaul Village" in X. KRAMER en J. SORABJI, *International Business Courts, A European and global perspective*, The Hague, Eleven International Publishing, 2019, 78.

²⁶³ Ontwerp van art. 1385^{quaterdecies}/22, §1 Ger.W.; Art. 10.2 NCC Rules; Art. 10.3 NCC Rules

2.4.5 Proceduregels

2.4.5.1 Dwingende procedurekalender

105. De procedure voor *the International Commercial Courts of Paris* (ICCP) is onderworpen aan een dwingende procedurekalender. Deze procedurekalender wordt door de partijen overeengekomen tijdens de inleidende hoorzitting. De procedurekalender is alomvattend en bevat met name de datum waarop partijen persoonlijk moeten verschijnen, de datum waarop partijen hun schriftelijke verklaringen moeten indienen, de datum van het verhoor van getuigen en deskundigen, de datum waarop de desbetreffende procedure wordt afgesloten en de datum waarop de ICCP een uitspraak zal doen.²⁶⁴

Niet alleen de ICCP, maar ook de NCC hecht groot belang aan een snelle en efficiënte procedure. Zo stelt de rechter van de NCC de termijnen vast waarbinnen partijen hun proceshandelingen moeten verrichten.²⁶⁵ Bovendien heeft de rechter van de NCC de bevoegdheid om de nodige maatregelen te nemen om een onredelijke vertraging van de procedure tegen te gaan en een efficiënte procesvoering te waarborgen.²⁶⁶

Beide vormen van *case-management* zoals ze zijn georganiseerd binnen de ICCP en de NCC waarborgen een snelle en efficiënte procedure. Ondernemingen hebben zo in een relatief vroege fase van de procedure een idee over de totale duurtijd van de procedure en kunnen bijgevolg hun bedrijfs- en beslissingsprocessen hierop afstemmen.

2.4.5.2 Digitale procedure

106. Partijen bij *the Netherlands Commercial Court* (NCC) kunnen, via de toepassing van het KEI-programma (Programma Kwaliteit en Innovatie), ook digitaal procederen. Partijen kunnen gebruik maken van het eNCC-portaal om hun proces- en bewijsstukken uit te wisselen.²⁶⁷ De zittingen van de NCC kunnen ook plaatsvinden in een digitale zittingszaak, waardoor partijen de mogelijkheid hebben om aan de hand van een videoconferentie de zittingen bij te wonen vanop afstand.²⁶⁸

De digitale procedure is een troef voor de NCC. Zo hoeven niet-Nederlandse partijen niet steeds naar Amsterdam te reizen om een zitting bij te wonen of een processtuk in te dienen, waardoor partijen zich heel wat tijd en reiskosten kunnen besparen.²⁶⁹ Bovendien zullen ondernemingen in het post-

---

²⁶⁴ Art. 3 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; Art. 4.3 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; A. BIARD, "International Commercial Courts in France: Innovation without Revolution?", *ELR* 2019, 29-30; T. DESKOSKI, V. DOKOVSKI en L. KOCEV, "The birth and rise of the international commercial courts in Paris – Boosting litigation or alternative to arbitration", *Iustinianus Primus Law Review* 2019, 34; K. DECKERT, "Paris jurisdiction internationale: Les chambres internationales du tribunal de commerce de paris et de la cour d'appel de Paris", *RISF* 2018, 62.

²⁶⁵ Art. 3.4.2. NCC Rules

²⁶⁶ Art. 3.4.1. NCC Rules

²⁶⁷ Art. 3.2.1. NCC Rules; E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 88; The Judiciary, NCC: Communication, initiating an action and next steps, www.rechtspraak.nl/English/NCC/Pages/initiating-an-action.aspx.

²⁶⁸ B. DE RUIJTER, "Netherlands Commercial Court, Nederlands Centrum voor internationale handelsgeschillen", *Advocatenblad* 2018, 63.

²⁶⁹ E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 88.

COVID-19 tijdperk trachten te zoeken naar een juister evenwicht tussen fysieke aanwezigheid en het gebruik van digitale communicatiemiddelen.

Hoewel minder verregaand dan de digitale innovatie binnen de NCC, biedt het BIBC ook een aantal digitale mogelijkheden aan. Zo kunnen partijen gebruik maken van het beveiligde e-Box netwerk en e-Deposit systeem om hun conclusies, memories en stukken neer te leggen. Het ontwerp van artikel 1385*quaterdecies*/2 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt immers uitdrukkelijk dat artikel 32*ter* van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing is op de procedure van het BIBC.²⁷⁰

2.4.5.3 Bewijsvoering

107. De *NCC Rules* en de protocollen van de ICCP vergemakkelijken de toelaatbaarheid van het bewijs. Zowel de procedure van de hoorzittingen van de ICCP, als de procedure van de hoorzittingen van de NCC zijn geïnspireerd door de *common law*. De rechters van de ICCP en de NCC hebben de mogelijkheid om partijen, getuigen en deskundigen op te roepen voor een getuigenverhoor. Niet alleen de rechters, maar ook de partijen en hun raadslieden kunnen hen vragen stellen. De procedures van de hoorzittingen van de ICCP en de NCCA lijken op de Engelse *cross-examination*.²⁷¹

De *NCC Rules* zijn evenwel uitgebreider dan de protocollen van de ICCP. De *NCC Rules* bevatten een aantal bijkomende interessante bewijsregels. Zo hebben partijen de mogelijkheid om een 'court reporter' aan te stellen voor het opstellen van een verbatim transcript van de mondelinge behandelingen, in plaats van een beknoptere samenvatting die wordt opgesteld door de rechtbank.²⁷² Vervolgens bieden de bewijsregels voor de NCC partijen de mogelijkheid tot maatwerk. Partijen voor de NCC kunnen immers een bewijsovereenkomst sluiten waarin zij van de wettelijke bewijsregels kunnen afwijken.²⁷³ Bovendien kunnen partijen weigeren om bepaalde vertrouwelijke stukken over te leggen of de rechter mededelen dat enkel hij kennis mag nemen van de stukken. De partijen moeten hiervoor een 'motion confidentially' nemen. Een andere NCC- rechter beslist in zulk een geval zo spoedig mogelijk over de 'motion'.²⁷⁴ Partijen kunnen in een bewijsovereenkomst een afwijkende regeling omtrent de overlegging van vertrouwelijke stukken overeenkomen. In een dergelijke regeling kunnen partijen bijvoorbeeld afspraken maken over een 'confidentiality ring', waarbij uitsluitend de advocaten van partijen kennis nemen van bepaalde stukken.²⁷⁵ Dit maakt een procedure voor de NCC aantrekkelijk. Internationale ondernemingen hechten immers veel belang aan de vertrouwelijkheid van een procedure (zie *supra*: nr. 63 en *infra*: nr. 162).

²⁷⁰ Art. 32*ter* Ger.W.; Art. 6 Koninklijk besluit houdende de elektronische communicatie overeenkomstig artikel 32*ter* van het Gerechtelijk Wetboek; X., "E-Box en e-Deposit", *NJW* 2016, 571.

²⁷¹ Art. 4 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris; Art. 5 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; Art. 5.4 Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris; Art. 7.6.2. *NCC Rules*; Art. 8.5.4. *NCC Rules*; Art. 8.6.6. *NCC Rules*

²⁷² Art. 7.7.3. *NCC Rules*; WITKAMP, M., "Internationalizing Domestic Courts in Europe: A Comparative Analysis on Procedure, Function, Organization", www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/internationalizing-domestic-courts-europe.pdf, 13.

²⁷³ Art. 8.3 *NCC Rules*; B. DE RUIJTER, "Netherlands Commercial Court, Nederlands Centrum voor internationale handelsgeschillen", *Advocatenblad* 2018, 61; R. HERMANS, "Een Netherlands Commercial Court" in G.C. MAKKINK, M.P. NIEUWE WEME en A.J. VAN WEES, *Ik ben niet overtuigd opstellen aangeboden aan mr. P. Ingelse ter gelegenheid van zijn terugtreden als voorzitter van de Ondernemingskamer en als vice-president van het Gerechtshof Amsterdam*, Nijmegen, Ars Aequi Libri, 192.

²⁷⁴ Art. 8.4.2. *NCC Rules*

²⁷⁵ Art. 8.4.2. *NCC Rules*

3 Het succes van de International Commercial Courts in onze buurlanden

3.1 Inleiding

108. De potentiële toegevoegde waarde van het *Brussels International Business Court* (BIBC) kan het best beoordeeld worden in het licht van het succes van gelijkaardige initiatieven in onze buurlanden.²⁷⁶ Daarom volgt een kort overzicht van het aantal zaken die reeds werden beslecht door de *International Business Courts* in onze buurlanden.

3.2 Nederland

109. Het Amsterdamse *Netherlands Commercial Court* (NCC), dat van start is gegaan op 1 januari 2019, heeft intussen amper negen uitspraken gedaan. Daarnaast zijn er nog een aantal zaken hangende, namelijk drie zaken voor de NCC en één zaak voor de NCCA (zie annex II - bijlage 1).²⁷⁷

3.3 Frankrijk

110. *The International Commercial Courts* (ICCP), die sedert 1 maart 2018 in werking zijn getreden, hebben sinds hun inwerkingtreding slechts een beperkt aantal uitspraken gedaan. De vonnissen van *the International Chamber of the Paris Commercial Court* (CCIP-TC) worden niet gepubliceerd, waardoor de werklast van deze rechtbank onduidelijk is. De arresten van *the International Chamber of the Paris Court of Appeal* (CCIP-CA) worden wel gepubliceerd. De CCIP-CA heeft vandaag reeds in 34 zaken uitspraak gedaan. In 20 van de 34 zaken ging het om een hoger beroep tegen een vonnis van *le tribunal de commerce de Paris*. In de meeste gevallen werd in het arrest niet aangegeven van welke kamer het bestreden arrest afkomstig was, waardoor het onduidelijk is of het gaat over een hoger beroep tegen een vonnis van de CCIP-TC.²⁷⁸

3.4 Duitsland

111. De vonnissen van *the Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main* worden niet gepubliceerd, waardoor de werklast van deze rechtbank onduidelijk is. In december 2018 is er voor het eerst een zaak bij *the Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main* aanhangig gemaakt, maar het is onbekend hoe deze zaak is verlopen.²⁷⁹

---

²⁷⁶ B. BULLYNCK, "Brussels International Business Court: Buitenlandse interesse wordt overschat", *Juristenkrant* 2020, 12.

²⁷⁷ Judgements, Netherlands Commercial Court, www.rechtspraak.nl/English/NCC/Pages/judgments.aspx (consultatie 29 april 2021); B. BULLYNCK, "Brussels International Business Court: Buitenlandse interesse wordt overschat", *Juristenkrant* 2020, 12.

²⁷⁸ Cour d'appel de Paris, Chambre Commercial International, Décisions CCIP-CA / ICCP-CA Judgement, www.cours-appel.justice.fr/paris/decisions-ccip-ca-iccp-ca-judgment (consultatie 29 april 2021); M. WITKAMP, "Internationalizing Domestic Courts in Europe: A Comparative Analysis on Procedure, Function, Organization", www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/internationalizing-domestic-courts-europe.pdf, 13-14.

²⁷⁹ M. WITKAMP, "Internationalizing Domestic Courts in Europe: A Comparative Analysis on Procedure, Function, Organization", www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/internationalizing-domestic-courts-europe.pdf, 13.

3.5 Conclusie

112. De cijfers in onze buurlanden lijken erop te wijzen dat de belangstelling voor het procederen in het Engels niet erg groot is. Toch moeten deze – niet zo bemoedigende – cijfers genuanceerd worden. Primair moet men rekening houden met het natuurlijke tijdsverloop tussen het sluiten van een overeenkomst met een forumkeuzebeding en het zich manifesteren van een internationaal handelsgeschil. Bovendien was er tot eind 2020 nog geen directe aandrang om internationale handelsgeschillen aanhangig te maken bij de nieuwe *International Business Courts*, aangezien de procedure voor *the London Commercial Court* (LCC) nog zijn gewone verloop kende (zie *infra*: nr. 119).²⁸⁰ Tot slot is het niet ondenkbaar dat de COVID-19 crisis hier ook een beduidende rol in speelt.

---

²⁸⁰ B. BULLYNCK, "Brussels International Business Court: Buitenlandse interesse wordt overschat", *Juristenkrant* 2020, 12; J.S. BAZILLE, "Chambres commerciales internationales, Deux ans après leur création: bilan et perspectives dans un contexte remanié", *La semaine juridique* 2020, 1176.

HOOFDSTUK 4. De zinvolheid van de oprichting van het Brussels International Business Court (BIBC)

1 Inleiding

113. In het vierde hoofdstuk worden de argumenten belicht die aan de grondslag hebben gelegen van het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court*. Eveneens worden de te verwachten effecten op het bedrijfsleven en de economie belicht. Bijkomend worden een aantal zeer specifieke elementen van het BIBC, zoals de efficiëntie van de procedure, het gebruik van het Engels als procestaal en het zelfbedruipend karakter besproken. Verder wordt er dieper ingegaan op de impact op ons huidig rechtssysteem. Vervolgens wordt er nagegaan of de oprichting van het BIBC een meerwaarde kan bieden ten aanzien van arbitrage. Tot slot wordt Brussel als vestigingsplaats voor een *International Business Court* geëvalueerd.

2 Een analyse van de ratio legis

2.1 Inleiding

114. In dit onderdeel wordt de strekking van het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC) kritisch doorgelicht. De vraag of de oprichting van het BIBC werkelijk zinvol is, kan best beantwoord worden middels een analyse van de beweegredenen die aan de basis hebben gelegen van het Wetsontwerp. De ratio legis werd reeds in randnummer 3 toegelicht (zie *supra*: nr. 3).²⁸¹

2.2 De behoefte om internationale handelsgeschillen in het Engels te beslechten

115. Door de globalisering van de economie opereren steeds meer bedrijven op internationaal niveau. Het belang van het Engels als lingua franca in de internationale handel neemt toe. Zo worden contracten steeds vaker in het Engels opgesteld en wordt er tussen internationale handelspartners vaker in het Engels gecommuniceerd. Als gevolg daarvan stijgt de behoefte aan mogelijkheden om in het Engels te kunnen procederen.

116. Het gebruik van het Engels als procestaal zal het beslechten van internationale handelsgeschillen beter faciliteren. Toch is Prof. Dr. Geert van Calster sceptisch over de pure noodzaak om in het Engels te kunnen procederen. Hij stelt zich de vraag of het taalcriterium daadwerkelijk de doorslaggevende factor is bij het forumshoppen. Ik volg zijn stelling dat "*de taal slechts één van de elementen is die partijen in de internationale procesrechtelijke concurrentie voor het ene of het andere systeem doen kiezen. Specialisatie, snelheid en zekerheid van*

---

²⁸¹ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 5.

tenuitvoerlegging, kortom de algemene kwaliteit van het hele rechtssysteem, zijn belangrijker".²⁸²

Het BIBC biedt de bijkomende optie om in het Engels te kunnen procederen, zonder daarbij afbreuk te doen aan de criteria van specialisatie, efficiëntie en kwaliteit van de rechtsgang, in tegendeel. Deze criteria worden gegarandeerd door een zetel die wordt samengesteld uit internationale topexperten en door de uitsluiting van dilatoire beroepsprocedures.²⁸³

2.3 Internationale handelsgeschillen ontsnappen aan de rechtsmacht van de Belgische rechtbanken

117. Het gros van de internationale handelsgeschillen wordt vandaag beslecht door middel van internationale arbitrage, *the London Commercial Court* (LCC) en *International Business Courts* in onze buurlanden.²⁸⁴ *The London Commercial Court* (LCC) is in Europa de meest geprefereerde overheidsrechtbank voor het beslechten van internationale handelsgeschillen. De LCC behandelt jaarlijks zo een 200 zaken. In 80% van die zaken is ten minste één van de partijen afkomstig uit het buitenland.²⁸⁵

2.4 De verwachte toename van internationale handelsgeschillen ten gevolge van de BREXIT

118. Het Verenigd Koninkrijk heeft op 31 januari 2020 de Europese Unie verlaten. De BREXIT is hoe dan ook een zeer belangrijke versturende factor voor de internationale handel tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk. Inzonderheid voor België, omdat het Verenigd Koninkrijk een van haar belangrijkste handelspartners is.²⁸⁶ Het valt bovendien te verwachten dat de lokale wetgeving in het Verenigd Koninkrijk in de toekomst meer zal gaan afwijken van de Europese wetgeving. Toenemende wetgevende diversiteit en wijzigingen in het *level playing field* kunnen aanleiding geven tot concurrentieverschillen tussen internationale handelspartners, tot groeiende onzekerheid en complexiteit in het handelsverkeer. Dergelijke tendensen zullen hoe dan ook een potentiële impact hebben op het aantal internationale handelsgeschillen.

119. Ten tijde van het opstellen van het Wetsontwerp was de oprichting van het BIBC niet zozeer gebaseerd op de verwachte toename van internationale handelsgeschillen ten gevolge van de BREXIT, maar eerder op de internationale handelsgeschillen die ten gevolge van de BREXIT niet langer in *the London Commercial Court* (LCC) beslecht zullen worden.

Na de BREXIT is het Verenigd Koninkrijk immers niet langer gebonden aan de Europese Verordeningen, waaronder ook de Europese Brussel I bis Verordening. Op grond van de Brussels I

---

²⁸² Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 63; G. VAN CALSTER, "The Brussels International Business Court: A carrot sunk by caviar" in X. KRAMER en J. SORABJI, *International Business Courts, A European and global perspective*, The Hague, Eleven International Publishing, 2019, 110.

²⁸³ Ontwerp van art. 85/2 Ger.W.; Ontwerp van art. 576/1 Ger.W.

²⁸⁴ D. DE MEULEMEESTER en H. VERBIST, *Arbitrage in de praktijk, Op basis van het CEPANI-Arbitragereglement van 1 januari 2013 en met verwijzingen naar deel VI van het Gerechtelijk Wetboek*, Brussel, Bruylant, 2013, 2-3.

²⁸⁵ M. WITKAMP, "Internationalizing Domestic Courts in Europe: A Comparative Analysis on Procedure, Function, Organization", www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/internationalizing-domestic-courts-europe.pdf, 2.

²⁸⁶ NBB, "Statistiek buitenlandse handel", www.nbb.be/doc/dq/n/dq3/histo/enm2012.pdf.

bis Verordening wordt een vonnis uit een andere lidstaat van de Europese Unie automatisch erkend en kan deze zonder tussenkomst van de rechter ten uitvoer worden gelegd.²⁸⁷ In het zogenaamde BREXIT *withdrawal agreement* is bepaald dat procedures die zijn gestart vóór 1 januari 2021 wel nog onder de Brussel I bis Verordening vallen. Aldus worden de vonnissen die in deze procedures worden gewezen, nog steeds erkend en direct ten uitvoer gelegd in de Europese Unie.²⁸⁸

Bovenstaand argument omtrent de onzekerheid van de erkenning en de tenuitvoerlegging van vonnissen moet vandaag worden bijgesteld. Het Verenigd Koninkrijk is op 1 januari 2021 toetreden tot het Haags Forumkeuzeverdrag. Indien er sprake is van een exclusieve forumkeuze-overeenkomst voor een gerecht van een verdragsstaat bepaalt dit verdrag dat de uitspraak van dat gekozen gerecht door de andere verdragsstaten moet worden erkend en ten uitvoer gelegd. Alle lidstaten van de Europese Unie hebben het Haags Forumkeuzeverdrag geratificeerd.²⁸⁹

3 Een klassenjustitie

120. Het *Brussels International Business Court* (BIBC) wordt vaak omschreven als 'een kaviaarrechtbank' of 'een klassenjustitie'. De Hoge Raad voor de Justitie vreest dat de oprichting van het BIBC aanleiding kan geven tot een gevoel van onrechtvaardigheid onder de rechtsonderhorigen. Menig jurist volgt deze zienswijze.²⁹⁰

Zo creëert de oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC) een onevenwicht tussen de (vooral buitenlandse) rechtszoekenden die internationale handelsgeschillen door het BIBC kunnen laten beslechten en de rechtszoekenden die nationale handelsgeschillen enkel door onze gewone ondernemingsrechtbank kunnen laten beslechten. Hierdoor kan minstens de indruk ontstaan dat buitenlandse ondernemingen voor een moderne rechtbank kunnen kiezen die beschikt over afdoende middelen en die snel kan beslissen, terwijl onze eigen kmo's zich zullen moeten wenden tot de gewone hoven en rechtbanken die veelal gevestigd zijn in verouderde infrastructuur en die niet over de juiste middelen beschikken om recht te spreken binnen een redelijke termijn.²⁹¹

Daarnaast doet de oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC) ook een onevenwicht ontstaan tussen de rechtszoekenden die over voldoende middelen beschikken om hun

---

²⁸⁷ Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken

²⁸⁸ Art. 67 Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (2019/C 384 I/01); G. CROISANT, "Un Hard Brexit pour la coopération judiciaire en matière civile et commerciale", *JT* 2021, 146; P. VAN ELSUWEGE en M. CHAMON, "Brexit. Commentaar bij het terugtrekkingsakkoord en de toekomstige relaties tussen de EU en het VK", *NJW* 2020, 99.

²⁸⁹ Art. 8, lid 1 Verdrag van 30 juni 2005 inzake bedingen van forumkeuze; T. KRUGER en J. VERHELLEN, *Internationaal privaatrecht. De essentie*, Brugge, Die Keure, 2021, 35; B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtelijk privaatrecht, ...na de hervormingen van 2017-2019*, Brugge, Die Keure, 2019, 150.

²⁹⁰ B. BULLYNCK, "Brussels International Business Court: Buitenlandse interesse wordt overschat", *Juristenkrant* 2020, 12; B. NELISSEN, "HRJ hekelt 'zeer problematisch' voorontwerp Brussels International Business Court", *Juristenkrant* 2018, 8; W. THEUNIS, "Waarom Brussels International Business Court best op agenda volgende federale regering staat", *Juristenkrant* 2020, 10; D. LEESTMANS, "Soms is het goed de dingen eens vanop afstand te bekijken, interview met Christian Denoyelle", *Juristenkrant* 2021, 11; K. VAN VAERENBERGH, "Brussels International Business Court, de Belgische kaviaarrechtbank", <https://doorbraak.be/brussels-international-business-court/>.

²⁹¹ Ambtshalve advies van de Hoge Raad voor de Justitie bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, maart 2018, 8; B. NELISSEN, "HRJ hekelt 'zeer problematisch' voorontwerp Brussels International Business Court", *Juristenkrant* 2018, 8; K. VAN VAERENBERGH, "Brussels International Business Court, de Belgische kaviaarrechtbank", www.n.va.be/nieuws/brussels-international-business-court-de-belgische-kaviaarrechtbank.

internationale handelsgeschillen te kunnen laten beslechten door het BIBC en de rechtszoekenden die, omwille van het relatief hoog forfaitair inschrijvingsgeld, niet in staat zijn om hun internationale handelsgeschillen bij het BIBC aanhangig te maken.²⁹²

De perceptie van 'een klassenjustitie' is een terechte bezorgdheid die valt te begrijpen. Toch moet deze bekommernis enigszins genuanceerd worden. De nood voor een Engelstalige procesgang in het kader van een nationaal handelsgeschil is eerder uitzonderlijk. Daarnaast is het fout zomaar te veronderstellen dat onze Belgische ondernemingsrechtbanken niet over voldoende deskundigheid zouden beschikken. Zij bestaan immers uit één of meer gespecialiseerde kamers waarin een beroepsrechter en twee rechters in ondernemingszaken zetelen.²⁹³ Vervolgens zijn de voorzitters van het BIBC afkomstig uit onze gewone hoven en rechtbanken en zijn zij – indien zij niet in het BIBC zetelen – daar tewerkgesteld.²⁹⁴ Meer nog, zij zullen door hun activiteiten bij het BIBC bijkomende expertise opdoen. Ook kan het aanhangig maken van een complex internationaal handelsgeschil bij een gewone ondernemingsrechtbank een koselijke aangelegenheid zijn (zie *supra*: nr. 40) en kunnen de kosten van een arbitrageprocedure hoog oplopen (zie *infra*: nr. 169). Tot slot zal het BIBC uiterlijk drie jaar na haar inwerkingtreding worden geëvalueerd.²⁹⁵

4 De economische effecten van het Brussels International Business Court (BIBC)

4.1 Inleiding

121. In dit onderdeel worden de rechtstreekse en onrechtstreekse economische effecten van het *Brussels International Business Court* (BIBC) belicht. Het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) is op basis van een soortgelijke impactanalyse voorstander van de oprichting van het BIBC.²⁹⁶

4.2 Rechtstreekse economische effecten

4.2.1 Minder vertraging bij bedrijfsbeslissingen

122. De vooropgestelde efficiënte en pragmatische procedure van het BIBC zou er moeten toe leiden dat partijen sneller een bindende uitspraak zullen bekomen dan in andere jurisdicties. Partijen zullen hierdoor minder lang in onzekerheid verkeren waardoor zij hun beslissings- en bedrijfsprocessen, die als gevolg van een internationaal handelsgeschil zijn onderbroken, relatief snel weer kunnen

---

²⁹² Advies van de Raad van State nr. 62.411/2/AV bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001, 112.

²⁹³ Art. 84, lid 2 Ger.W.; B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtigd privaatrecht, ...na de hervormingen van 2017-2019*, Brugge, Die Keure, 2019, 38; J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAIR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek gerechtelijk recht*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 179.

²⁹⁴ Ontwerp van art. 85/2, §1 Ger.W.

²⁹⁵ Art. 66 Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court

²⁹⁶ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 69-71; P. LAMBRECHT, "Brexite-onzekerheid maakt de oprichting van het brussels international business court meer dan ooit noodzakelijk!", www.vbo-feb.be/actiedomeinen/recht--justitie/recht--justitie/brexit-onzekerheid-maakt-de-oprichting-van-het-brussels-international-business-court-meer-dan-ooit-noodzakelijk/.

aanvatten. Uiteraard levert dit effect enkel een economisch voordeel op voor België in zoverre het zaken betreft waarbij ten minste één in België gevestigde partij betrokken is.²⁹⁷

4.2.2 Kostenvoordeel voor de procespartijen

123. Partijen hebben een aanzienlijk kostenvoordeel wanneer zij hun internationaal handelsgeschil bij het BIBC aanhangig maken. Om te beginnen zal de kortere doorlooptijd van de procedure van het BIBC een gunstig effect hebben op de advocatenkosten. Vervolgens is een procedure voor het BIBC minder duur dan een procedure voor *the London Commercial Court* (LCC), aangezien de gemiddelde advocatentarieven in België een stuk lager liggen dan in Engeland. Lagere advocatentarieven leiden uiteraard tot een forse daling van de totale proceskosten.²⁹⁸

4.3 Onrechtstreekse economische effecten

4.3.1 Effect op het Belgische vestigings- en ondernemersklimaat

124. Vandaag zijn reeds meer dan 2.000 zetels van buitenlandse ondernemingen gevestigd te Brussel.²⁹⁹ De oprichting van het BIBC kan het Belgisch vestigings- en ondernemingsklimaat verder versterken. Internationale spelers die hier gevestigd zijn zullen immers niet langer genoodzaakt zijn om hun internationale handelsgeschillen in het buitenland te beslechten. De adequate rechtspraak in internationale handelszaken die het BIBC beoogt, kan op termijn leiden tot een verhoogd aanzien van de Belgische wetgeving en rechtspraak in het buitenland. In die zin zal het BIBC een positief effect hebben op de aantrekkelijkheid van België voor investeerders.³⁰⁰

4.3.2 Effect op de Belgische economie

125. De oprichting van het BIBC kan ertoe leiden dat een deel van de internationale handelsgeschillen verschuift van buitenlandse arbitragepanelen en *the London Commercial Court* (LCC) naar België. Hierdoor verschuift een deel van de werkgelegenheid van het buitenland naar België. Zo zullen partijen bij een internationaal handelsgeschil vaker beroep doen op Belgische advocaten. Naast de stijgende omzet binnen de advocatuur, zijn er uiteraard nog andere positieve indirecte effecten op toeleveranciers, dienstverleners (consultants en accountants), restaurants en hotels. Kortom, de oprichting van het BIBC creëert nieuwe werkgelegenheid en draagt aldus bij tot de globale economie. Voor Nederland wordt de economische bijdrage van *the Netherlands Commercial Court* (NCC) op kruissnelheid, geraamd tussen de 65 en 75 miljoen euro.³⁰¹

---

²⁹⁷ Plan tot oprichting van de Netherlands commercial court, Raad voor de Rechtspraak, november 2015, 8; E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 30.

²⁹⁸ Plan tot oprichting van de Netherlands commercial court, Raad voor de Rechtspraak, november 2015, 7; E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 30 en 91.

²⁹⁹ X., "BIBC, krachtige impuls voor justitie en economie", *VBO-REFLECT* 2018, 12.

³⁰⁰ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 70; E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 35.

³⁰¹ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 70; E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 30.

4.3.3 Concurrentiepositie

126. De oprichting van het BIBC kadert in wat men een *regulatory competition* noemt.³⁰² Er bestaan reeds *international business courts* in Londen, Singapore en Dubai.³⁰³ Ook onze buurlanden blijven niet achter (zie *supra*: hoofdstuk 3).

De oprichting van het BIBC is een opportuniteit om de aantrekkingskracht van Brussel voor internationale rechtspraak te versterken, om te innoveren en om expertise op te bouwen.³⁰⁴ Het zorgt ervoor dat onze wetgever kan concurreren met de wetgever van onze buurlanden. Indien België geen *international business court* zou oprichten, zal het nog meer grote internationale handelsgeschillen aan het buitenland verliezen. De gevolgen hiervan reiken verder dan het missen van een aantal directe en indirecte positieve effecten die zich situeren op het raakvlak tussen de economie en de rechtspraak (zie *supra*: hoofdstuk 4 – onderdeel 4 en 5). Niets doen is niet stilstaan, maar achteruitgaan. Onze buurlanden zullen aantrekkelijker worden voor Belgische en niet-Belgische juristen en experts, wat zich op de lange termijn zal wreken op het imago van de Belgische rechtspraak.³⁰⁵

5 De proceseconomische effecten van het Brussels International Business Court (BIBC)

5.1 Inleiding

127. In dit onderdeel worden de proceseconomische effecten van het *Brussels International Business Court* (BIBC) besproken. Het BIBC streeft naar een meer gespecialiseerde en kwaliteitsvollere rechtspraak en een efficiënte behandeling van complexe internationale handelsgeschillen. Het beoogt een vertrouwd procedureel kader te bieden aan ondernemingen.

5.2 Gespecialiseerde en kwaliteitsvolle rechtspraak

128. Het Verbond van Belgische ondernemingen (VBO) is van oordeel dat de oprichting van het BIBC de specialisatie en de kwaliteit van de Belgische rechtspraak ten goede zal komen. De mogelijke internationale samenstelling van de zetel van het BIBC is daarbij een grote troef. De twee *judges in the BIBC* hoeven niet noodzakelijk Belg te zijn (zie *supra*: nr. 4). Dit laat toe om hoogwaardige profielen uit verschillende rechtstradities – zoals bijvoorbeeld de *common law* traditie – en erg specifieke activiteitensectoren aan te trekken. Dit zal niet alleen de aantrekkelijkheid van het BIBC *an sich* verhogen, maar bij uitbreiding ook bijdragen tot de aantrekkelijkheid van de Belgische

³⁰² Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 62.

³⁰³ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 69.

³⁰⁴ P. LAMBRECHT, "Brexit-onzekerheid maakt de oprichting van het brussels international business court meer dan ooit noodzakelijk!", www.vbo-feb.be/actiedomeinen/recht--justitie/recht--justitie/brexit-onzekerheid-maakt-de-oprichting-van-het-brussels-international-business-court-meer-dan-ooit-noodzakelijk/.

³⁰⁵ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 62; J. WALRAVEN, "Geens geeft multinationals rechtbank op maat", www.apache.be/2018/07/31/geens-sticht-rechtbank-op-maat-van-internationaal-zakenwereld/?sh=99125e4804c3cc0abf76a-40021154.

rechtspraak als een geheel.³⁰⁶

5.3 Efficiënte behandeling van complexe internationale handelsgeschillen

129. Internationale handelsgeschillen zijn doorgaans erg omstandig en complex van aard. De behandeling ervan vereist dan ook vaak bijzondere en doorgedreven deskundigheid. De voorzitter van de zetel en de *judges in the BIBC* zijn gespecialiseerd in het internationaal handelsrecht. Dit zal bijdragen tot een efficiënter verloop en een doeltreffende behandeling van complexe internationale handelsgeschillen. Het valt dan ook te verwachten dat de gemiddelde doorlooptijd van de procedures voor het BIBC merkelijk korter zal zijn.³⁰⁷

5.4 Vertrouwd procedureel kader

130. De heer Erik Peetermans, vertegenwoordiger van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO), voerde in de hoorzitting van 10 juli 2018 aan dat de internationale ondernemingsgemeenschap reeds vertrouwd is met de voorgestelde procedureregels van het BIBC. De procedureregels van het BIBC zijn gebaseerd op en ontleend aan de UNICTRAL-modelwet en bieden ondernemingen de nodige waarborgen inzake onafhankelijkheid, snelheid en kwaliteit. Deze voorspelbaarheid en herkenbaarheid vormen dan ook een bijkomende troef voor het BIBC.³⁰⁸

5.5 De vraag vanuit AVOCATS.BE

131. Niet alleen het Verbond van Belgische ondernemingen (VBO), maar ook AVOCATS.BE is een sterke voorstander van de oprichting van het BIBC. AVOCATS.BE heeft ten tijde van de federale verkiezingen van 2014 – toen er van de BREXIT nog geen sprake was – reeds aangedrongen op de oprichting van een in het Engels functionerende ondernemingsrechtbank die internationale handelsgeschillen zou kunnen beslechten.³⁰⁹ De heer Jean-Pierre Buyle, voorzitter van AVOCATS.BE, gaf tijdens de hoorzitting van 10 juli 2018 een uiteenzetting van een aantal argumenten voor de oprichting van het BIBC.³¹⁰

Volgens de heer Jean-Pierre Buyle biedt de oprichting van het BIBC twee belangrijke opportuniteiten. Bovenal "*biedt het BIBC een nieuwe werkvloer voor advocaten die zich willen toeleggen op het internationaal handelsrecht*". AVOCATS.BE is tevens bereid te helpen bij de selectie van advocaten die over de nodige skills beschikken en wil bovendien gespecialiseerde opleidingen organiseren om de advocatuur warm te draaien om voor het BIBC te pleiten. Daarnaast "*biedt de oprichting van het BIBC aan advocaten een kans om lekenrechter te worden*". België kent immers heel wat bekwame en internationaal erkende advocaten die vertrouwd zijn met het internationaal handelsrecht en die

---

³⁰⁶ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 70.

³⁰⁷ Ontwerp van art. 85/2, §1-§2 Ger.W.

³⁰⁸ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 70.

³⁰⁹ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 59.

³¹⁰ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 59-62.

het Engels machtig zijn.³¹¹

6 Het gebruik van het Engels als procestaal

6.1 Inleiding

132. De rechtspleging voor het *Brussels International Business Court* (BIBC) wordt in het Engels gevoerd.³¹² In dit onderdeel wordt dieper ingegaan op de voor- en nadelen van het gebruik van het Engels als procestaal en wordt het gebruik van het Engels als procestaal nader bekeken vanuit de praktijk.

6.2 Algemeen

133. Hoofdstuk drie van het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* voorziet in een aantal wijzigingen van de wet van 5 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, opdat de procestaal voor het BIBC het Engels kan zijn.³¹³ De wet van 5 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken bepaalt dat er in België drie officiële procestalen zijn, namelijk het Nederlands, het Frans en het Duits.³¹⁴ Voor zaken die aanhangig zijn gemaakt bij de burgerlijke rechtbanken, de ondernemingsrechtbanken en de arbeidsrechtbanken in Vlaanderen wordt de gehele rechtspleging in het Nederlands gevoerd.³¹⁵ Voor zaken die aanhangig zijn gemaakt in Wallonië wordt de gehele rechtspleging in het Frans gevoerd en voor zaken die aanhangig zijn gemaakt in Eupen wordt de gehele rechtspleging in het Duits gevoerd.³¹⁶

6.3 Voordelen van het gebruik van het Engels als procestaal

134. Het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) ziet het gebruik van het Engels als een grote troef. Het BIBC geeft partijen bij een internationaal handelsgeschil de mogelijkheid om hun geschil te beslechten in de lingua franca van het handelsverkeer, namelijk het Engels.³¹⁷ Een Engelstalige procedure geeft de partijen een toegankelijk speelveld dat aansluit bij hun courante zakelijke praktijken. Het gebruik van het Engels als lingua franca geeft bovendien aan beide partijen een gelijke 'taalhandicap'. Daarnaast moeten Engelstalige stukken niet meer vertaald worden in één van onze landstalen, wat de partijen heel wat tijd en aanzienlijke vertaalkosten bespaart. Tot slot wordt de communicatie tussen juristen en partijen onderling vergemakkelijkt.³¹⁸

---

³¹¹ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 60.

³¹² Ontwerp van art. 2/1, lid 1 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

³¹³ Artikelen aangenomen in eerste lezing bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/008, 28-30.

³¹⁴ Art. 1 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken; Art. 2 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken; Art. 3 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

³¹⁵ Art. 2 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

³¹⁶ Art. 1 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken; Art. 3 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

³¹⁷ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 5.

³¹⁸ X., "Eindelijk een internationale rechtbank in Brussel", www.vbo-feb.be/actiedomeinen/recht--justitie/recht--justitie/eindelijk-een-internationale-rechtbank-in-brussel2/.

6.4 Gebruik van het Engels als proces taal in de praktijk

6.4.1 Vertaalproblemen bij een voorziening in Cassatie

6.4.1.1 De rechtspleging

135. Tegen vonnissen van het BIBC kan voorziening in cassatie worden aangetekend.³¹⁹ In dat geval verwijst het Hof van Cassatie de zaak terug naar het BIBC in een andere samenstelling of doet het, indien geen beoordeling van de feiten is vereist, einduitspraak in de zaak.³²⁰ Toch wordt de mogelijkheid om voorziening in cassatie in te stellen door een aantal juristen bekritiseerd. Mevrouw Onkelinx heeft hieromtrent amendement nr. 37 ingediend. Zij wenst de mogelijkheid om een voorziening in cassatie in te stellen tegen een vonnis van het BIBC uit te sluiten.³²¹

Volgens de tegenstanders dreigen er immers vertaalproblemen op te duiken omdat de proces taal van het BIBC, namelijk het Engels, niet de proces taal van het Hof van Cassatie is. Die is namelijk het Nederlands of het Frans.³²² Zo ook uitte de eerste advocaat-generaal van het Hof van Cassatie, de heer Henkes, in de hoorzitting van 10 juli 2018 een praktische bezorgdheid omtrent de mogelijkheid tot voorziening in cassatie tegen een vonnis van het BIBC.³²³

*"L'anglais n'étant pas (et ne devant pas être) une langue connue de la Cour, toutes les pièces devraient être traduites. Le concept ministériel est, on l'a déjà dit, flatteur pour la Cour en la créditant d'un haut skill linguistique. Mais la réalité sur le terrain est autre. On peut le regretter. Toutefois, en l'occurrence, le travail de la juridiction de cassation ne s'accommode pas d'approximations et, faut-il insister, il est illusoire de penser que les pouvoirs publics donneraient à la Cour les moyens d'une politique linguistique à la hauteur de ses attentes."*³²⁴

Vervolgens zou het Hof van Cassatie de toepassing van het buitenlandse recht slechts beperkt kunnen controleren. Tot slot zou de mogelijkheid om voorziening in cassatie in te stellen de procedure voor het BIBC kunnen vertragen.³²⁵

³¹⁹ Ontwerp van art. 609, 1° Ger.W.

³²⁰ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 10.

³²¹ Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-12, nr. 54-3072/012, 2.

³²² Art. 27 Wet op het gebruik van talen in gerechtszaken; Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-12, nr. 54-3072/012, 2; Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 15.

³²³ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 42.

³²⁴ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 42.

³²⁵ Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-12, nr. 54-3072/012, 2; Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 15.

136. Over deze kwestie werd een advies bij de Raad van State ingewonnen.³²⁶ De Raad van State stelt in haar advies echter vast dat de aangevoerde rechtvaardigingsgronden niet volstaan om de vonnissen van het BIBC te onttrekken aan de bevoegdheid van het Hof van Cassatie.³²⁷ De Raad van State voert aan dat de beslissingen van het BIBC niet beperkt zijn tot de toepassing van het buitenlandse recht. Het feit dat het BIBC kennis neemt van internationale handelsgeschillen sluit immers niet uit dat het Belgische vennootschapsrecht van toepassing is.³²⁸ Hoewel het BIBC heel specifieke proceduregels heeft, zal het er soms toe gebracht worden om ook de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek toe te passen.³²⁹ Bovendien is het zo dat wanneer de beslissingen van het BIBC onttrokken worden aan de bevoegdheid van het Hof van Cassatie, het Hof van Cassatie niet langer de uniforme toepassing van de bepalingen kan verzekeren.³³⁰ Ik sluit mij aan bij deze visie van de Raad van State.

Bovendien is het zo dat de leden van het Hof van Cassatie, indien zij niet over de nodige kennis van het Engels blijken te beschikken, steeds de mogelijkheid hebben om de Engelstalige stukken of een gedeelte ervan te laten vertalen (zie *infra*: nr. 148).³³¹ Zo wordt artikel 27*bis* van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken aangepast en van toepassing verklaard op het BIBC.³³² Aldus zal de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, wanneer het verzoekschrift in het Engels is opgesteld, bij beschikking vastleggen in welke taal de procedure zal worden gevoerd en kan de raadsheer-verslaggever opdracht geven tot de vertaling van alle of van een deel van de stukken.³³³ Daarenboven zou het eerder onvoorstelbaar zijn dat niet één van de raadsheren bij het Hof van Cassatie over de nodige taalbeheersing zou beschikken. Het Hof van Cassatie maakt immers nu al regelmatig gebruik van het Europees en internationaal recht, waarvan de literatuur veeleer Engelstalig is.³³⁴

Deze 'taalproblematiek' doet zich eveneens voor bij het *Netherlands Commercial Court* (NCC) en het *Netherlands Commercial Court of Appeal* (NCCA). De Hoge Raad der Nederlanden moet eveneens kennis nemen van een Engelstalig vonnis of arrest en Engelstalige stukken. De Hoge Raad der Nederlanden mag evenwel ook de partijen verzoeken om een Nederlandse vertaling ervan.³³⁵

---

³²⁶ Advies van de Raad van State nr. 65.082/2/AV van 28 februari 2019 bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2019-03, nr. 54-3072/013.

³²⁷ Advies van de Raad van State nr. 65.082/2/AV van 28 februari 2019 bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2019-03, nr. 54-3072/013, 8.

³²⁸ Ontwerp van art. 576/1, lid 3 Ger.W.

³²⁹ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/1 Ger.W. tot en met ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/31 Ger.W.; Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/2 Ger.W.

³³⁰ Advies van de Raad van State nr. 65.082/2/AV van 28 februari 2019 bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2019-03, nr. 54-3072/013, 8.

³³¹ Zie *infra*: nr. 148 voor meer informatie over de kosten van deze vertaling; Art. 27*bis*, §3 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken.

³³² Ontwerp van art. 2*ter*, lid 4 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken; Art. 62 Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court

³³³ Ontwerp van art. 27*bis*, §1, lid 3 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken; Ontwerp van art. 27*bis*, §3 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

³³⁴ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 19.

³³⁵ MvT bij Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam, *Kamerstukken Tweede Kamer der Staten-Generaal* 2017-07, 34761 nr. 3, 7.

6.4.1.2 Het vonnis

137. Vermits het betwiste vonnis initieel in het Engels werd gewezen, zou het enkel logisch zijn dat het bijhorende cassatiearrest ook in die taal zou worden vertaald. Daar de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken op dat punt niet is gewijzigd, zal een arrest van het Hof van Cassatie alleen in het Frans of het Nederlands kunnen worden vertaald. De heren Erik Peetermans (vertegenwoordiger van het VBO) en Philippe Lambrecht (bestuurder-secretaris-generaal van het VBO) zijn van mening dat deze kwestie moet worden aangepakt. Ik sluit mij aan bij deze mening.

De mogelijkheid om voorziening in cassatie in te kunnen stellen is immers een zeer belangrijk element van het BIBC. Het compenseert namelijk de afwezigheid van andere beroepsmogelijkheden. Daarnaast vormt de mogelijkheid om voorziening in cassatie in te stellen een belangrijk verschil met arbitrage, waarbij een beroep tot vernietiging alleen in beperkte gevallen mogelijk is.³³⁶ En tot slot hebben onze noorderburen deze vertaallacune ook opgelost. De Nederlandse wetgever heeft immers aangegeven dat de Hoge Raad der Nederlanden de mogelijkheid heeft om een Engelstalige versie van haar arrest te publiceren.³³⁷

6.4.2 Vertaalregeling bij een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

138. Het BIBC kan een prejudiciële vraag stellen aan het Grondwettelijk Hof. Een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof wordt naar keuze van de voorzitter van de zetel in het Nederlands of het Frans gesteld. Het vonnis waarbij de prejudiciële vraag wordt gesteld, wordt vervolgens in het Engels vertaald.³³⁸

6.4.3 Vertaalregeling bij een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

139. Het BIBC kan een prejudiciële vraag stellen aan het Europees Hof van Justitie in Luxemburg. Dit kan uiteraard in het Engels. Het Engels is immers één van de officiële procestalen van het Europees Hof van Justitie.³³⁹ Ook de prejudiciële procedure voor het Europees Hof van Justitie zal in het Engels gevoerd worden.³⁴⁰ Bij het stellen van een prejudiciële vraag aan het Europees Hof van Justitie dwingt zich dan ook geen expliciete vertaalregeling op.

6.4.4 Anderstalige stukken

140. Uiteraard is het mogelijk dat in de rechtspleging voor het BIBC ook niet-Engelstalige stukken worden aangewend. Deze stukken zullen op basis van artikel 61 van het Wetsontwerp naar het Engels vertaald worden. Zo bepaalt artikel 8 van de wet van 5 juni 1935 op het gebruik der talen in

³³⁶ Art. 1717 Ger.W.; E. PEETERMANS en P. LAMBRECHT, "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 53; B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtelijk privaatrecht, ...na de hervormingen van 2017-2019*, Brugge, Die Keure, 2019, 476.

³³⁷ Memorie van antwoord bij Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam, *Kamerstukken Eerste Kamer der Staten-Generaal* 2018-05, 34761 nr. B, 7; E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 113-118.

³³⁸ Ontwerp van art. 2ter, lid 3 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

³³⁹ Art. 36 Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

³⁴⁰ Art. 37, lid 3 Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

gerechtszaken:

*"Indien de stukken of documenten, in een geding overgelegd, in een andere taal dan die der rechtspleging gesteld zijn, kan de rechter, op verzoek der partij tegen dewelke die stukken of documenten worden ingeroepen, hiervan de overzetting in de taal der rechtspleging bevelen bij een met redenen omklede beslissing. De beslissing van den rechter is noch voor verzet noch voor beroep vatbaar. De kosten van vertaling worden mede begroot."*³⁴¹

7 De zelfbedruipendheid van het Brussels International Business Court (BIBC)

7.1 Inleiding

141. Het *Brussels International Business Court* (BIBC) is in beginsel zelfbedruipend en zal door de partijen zelf worden gefinancierd.³⁴² Toch rijst de vraag of het BIBC daadwerkelijk zelfbedruipend zal zijn of dat het mogelijk de schaarse middelen van de gewone hoven en rechtbanken zal opsorpen. De oprichting van het BIBC staat in groot contrast met de grote besparingsdrift waar justitie de laatste jaren mee te kampen heeft gehad. In dit onderdeel wordt een analyse gemaakt van de cijferstudie van het forfaitair inschrijvingsgeld en de gerechtskosten.

7.2 De cijferstudie van het forfaitair inschrijvingsgeld in de memorie van toelichting

142. Het ontwerp van artikel 1385*quaterdecies*/11 lid 1 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt:

*"Behalve in geval van verwijzing wegens aanhangigheid of samenhang wordt de zaak op de rol ingeschreven op verzoek van of namens de meest gereede partij of partijen na de betaling van een inschrijvingsgeld waarvan het bedrag door de Koning wordt bepaald op grond van de bijzondere kosten die gepaard gaan met de werking van het BIBC, bij gebrek waaraan de zaak geacht wordt niet aanhangig te zijn gemaakt."*³⁴³

In de memorie van toelichting wordt de cijferstudie over de raming van het bedrag van het forfaitair inschrijvingsgeld uitvoerig toegelicht.³⁴⁴ Deze raming is vrij extensief, maar op sommige punten eerder bedenkelijk. Kleine lacunes in de berekening kunnen door de Koning snel rechtgezet worden, wat niet wegneemt dat men beter vertrekt vanuit een degelijke en waarheidsgetrouwe raming van het forfaitair inschrijvingsgeld.

---

³⁴¹ Art. 8 Wet gebruik der talen in gerechtszaken

³⁴² Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/22 Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 12.

³⁴³ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/11, lid 1 Ger.W.

³⁴⁴ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 34.

143. Zo wordt in deze studie de gemiddelde doorlooptijd van een procedure geschat op ongeveer één week.³⁴⁵ Mijns inziens is het niet realistisch te veronderstellen dat complexe internationale handelsgeschillen gemiddeld binnen een week kunnen worden afgehandeld.

144. Een tweede belangrijke hypothese is het geschatte aantal te behandelen zaken in haar opstartfase. Dit werd geraamd op 25 zaken per jaar.³⁴⁶ Ook dit cijfer kan genuanceerd worden. Enerzijds zijn er wel wat zaken te verwachten, gezien het BIBC voortaan internationale handelsgeschillen zou kunnen beslechten, die voorheen enkel konden beslecht worden door reguliere binnenlandse en buitenlandse rechters, binnenlandse en buitenlandse arbitrage en overzeese *International Business Courts*. Anderzijds blijkt uit reële cijfers dat *the Netherlands Commercial Court* (NCC) sinds haar oprichting op 1 januari 2019 tot op heden slechts in negen zaken uitspraak heeft gedaan (zie annex II – bijlage 1).³⁴⁷ Daarmee loopt de NCC achter op haar planning. De NCC hoopte in haar opstartfase meteen in 125 zaken uitspraak te doen (100 in eerste aanleg en 25 in hoger beroep).³⁴⁸ Dit in acht genomen lijkt de hypothese dat het BIBC in haar opstartfase 25 zaken per jaar zal behandelen eerder optimistisch.

145. Verder worden in de cijferstudie een aantal belangrijke compensatievergoedingen opgenomen. De gerechtelijke entiteit die de voorzitter van de zetel ter beschikking stelt ontvangt een compensatievergoeding van 4.747 euro per zaak. De griffie van het hof van beroep te Brussel die de griffie van het BIBC waarneemt wordt gecompenseerd door een compensatievergoeding van 750 euro per zaak.³⁴⁹ Niettemin stel ik mij de vraag waarom er niet is voorzien in een compensatievergoeding ten voordele van het hof van beroep te Brussel voor de terbeschikkingstelling van de voorzitters van het BIBC. Hoewel de taak van de twee voorzitters, die mekaar jaarlijks aflossen, eerder beperkt is - want zij zorgen enkel voor de dispatching van de zaken en zullen slechts in uitzonderlijke omstandigheden ingezet worden indien er zich een probleem stelt rond de tucht of wraking - lijkt het mij verstandig om ook voor deze werkzaamheden een (geringe) compensatievergoeding te voorzien.³⁵⁰ Dit zou het zelfbedruipend karakter van het BIBC ten goede komen.

146. Ten slotte worden ook een aantal belangrijke overheadkosten niet in de cijferstudie opgenomen. Ik denk hierbij aan facilitaire kosten zoals elektriciteit, verwarming, computers, meubilair, etc. Het gebouw waarin het BIBC zal zetelen zal gratis ter beschikking gesteld worden door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.³⁵¹

---

³⁴⁵ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 33-34.

³⁴⁶ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 33-34.

³⁴⁷ Judgements, Netherlands Commercial Court, www.rechtspraak.nl/English/NCC/Pages/judgments.aspx (consultatie 22 april 2021).

³⁴⁸ MvT bij Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam, *Kamerstukken* Tweede Kamer der Staten-Generaal 2017-07, 34761 nr. 3, 8.

³⁴⁹ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 34.

³⁵⁰ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 18.

³⁵¹ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 75.

7.3 De gerechtskosten

147. De gerechtskosten die partijen moeten betalen zijn niet louter beperkt tot het inschrijvingsgeld. Het voormalig ontwerp van artikel 1385*quaterdecies*/21 §2 van het Gerechtelijk Wetboek gaf vooreerst de volgende opsomming van de kosten:

"De kosten omvatten:

*1° het inschrijvingsgeld bedoeld in artikel 1385*quaterdecies*/11;*

2° de diverse, griffie- en registratierechten;

3° de prijs en de emolumenten en lonen van de gerechtelijke akten;

4° de prijs van de uitgifte van het vonnis;

5° de uitgaven betreffende alle onderzoeksmaatregelen; en

6° de door de voorzitter in functie van het BIBC goedgekeurde onkostenstaten van de magistraten, de griffiers, en de kosten van de akten, wanneer deze uitsluitend met het oog op het geding opgemaakt zijn."³⁵²

Deze opsomming was echter onvolledig. Amendement nr. 12, amendement nr. 23 en amendement nr. 34 hebben voorgaande lijst van gerechtskosten aangevuld. Alle drie de amendementen werden gestemd en aangenomen in eerste lezing.³⁵³

148. Zo werd de lijst van gerechtskosten aangevuld met de vertaalkosten die door het Hof van Cassatie gemaakt worden. Immers, de leden van het Hof van Cassatie beschikken misschien niet altijd over de nodige geavanceerde kennis van het Engels, waardoor ze genoodzaakt zijn om bepaalde ingewikkelde Engelstalige handelsstukken te vertalen.³⁵⁴

Daarnaast werd de lijst van gerechtskosten aangevuld met de vertaalkosten die gemaakt worden in geval van derdenverzet. In voorkomend geval worden de gedinginleidende akte en de conclusies van de verzetdoende partij vertaald in het Engels en de conclusies van de andere partijen in de taal van de gedinginleidende akte. Ook de mondelinge betogen tijdens de zitting worden getolkt.³⁵⁵

Vervolgens werd de lijst van gerechtskosten aangevuld met de vertaalkosten die gemaakt worden in geval van een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof. In voorkomend geval wordt het vonnis, waarbij de prejudiciële vraag wordt gesteld, vertaald.³⁵⁶

Voorgaande aanvullingen werden verwezenlijkt door amendement nr. 23.³⁵⁷ Normaal staat de Schatkist in voor deze vertaalkosten, maar deze kosten moeten – omwille van het principe van de

³⁵² Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 166.

³⁵³ Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-09, nr. 54-3072/002, 17; Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/006, 2; Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-12, nr. 54-3072/009, 13.

³⁵⁴ Ontwerp van art. 2ter, lid 4 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken; Art. 27bis Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

³⁵⁵ Ontwerp van art. 2ter, lid 2 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

³⁵⁶ Ontwerp van art. 2ter, lid 3 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

³⁵⁷ Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/006, 2.

zelfbedruipendheid – ten laste gelegd worden aan de partijen. Deze kosten moeten worden opgenomen in de gerechtskosten, niet in het forfaitair inschrijvingsgeld, aangezien niet elke rechtszoekende voor het BIBC overgaat tot een voorziening in cassatie of derdenverzet uitlokt en niet in elke procedure een prejudiciële vraag gesteld wordt.³⁵⁸

149. Daarnaast werd de lijst van gerechtskosten aangevuld met de vertaalkosten die gemaakt worden door de toepassing van artikel 8 van de Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken.³⁵⁹ Deze aanvulling werd verwezenlijkt door amendement nr. 34.³⁶⁰

150. Tot slot werd de lijst van gerechtskosten aangevuld met de rechtsplegingsvergoeding zoals bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek. De rechtsplegingsvergoeding is een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij.³⁶¹ Deze aanvulling werd verwezenlijkt door amendement nr. 12.³⁶²

8 De verenigbaarheid met de gerechtelijke besparingen

8.1 Inleiding

151. In dit onderdeel wordt nagegaan of de oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC) verenigbaar is met de gerechtelijke besparingen. De oprichting van een nieuwe overheidsrechtbank in tijden van drastische besparingen in justitie zorgt uiteraard voor heel wat commotie. Zo bestaat de vrees dat deze investering ten koste zal gaan van de reeds schaarse werkingsmiddelen van de bestaande rechterlijke orde.³⁶³

8.2 Zelfbedruipendheid

152. Het BIBC is in beginsel zelfbedruipend en zal door de betaling van een forfaitair inschrijvingsgeld door de partijen zelf worden gefinancierd (zie *supra*: hoofdstuk 4 – onderdeel 7).³⁶⁴ Het forfaitair inschrijvingsgeld kan periodiek geëvalueerd worden en kan, indien het ontoereikend zou zijn, bij koninklijk besluit worden aangepast.³⁶⁵ De *ad hoc* structuur van het BIBC zorgt ervoor dat, wanneer er geen internationale handelsgeschillen aanhangig worden gemaakt, de kosten beperkt blijven tot de afschrijving van een aantal eenmalige investeringskosten en de overheadkosten.

Daarnaast zijn er een aantal eenmalige oprichtingskosten waarover de memorie van toelichting heel vaag blijft. Denk hierbij aan de kosten die gepaard gaan met het opstellen van het wetsontwerp en

---

³⁵⁸ Ontwerp van art. 2ter, lid 4 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken; Art. 27bis Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

³⁵⁹ Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-12, nr. 54-3072/009, 13.

³⁶⁰ Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-12, nr. 54-3072/009, 13; Ontwerp van artikel 8 Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken

³⁶¹ Art. 1022, lid 1 Ger.W.; B. VAN DEN BERGH, "Commentaar bij artikel 1022 Ger.W.", *OGR* 2016, 86.

³⁶² Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-09, nr. 54-3072/002, 17.

³⁶³ Federale overheidsdienst Justitie, Justitie in cijfers 2015-2019, https://justitie.belgium.be/nl/statistieken/justitie_in_cijfers.

³⁶⁴ Ontwerp van art. 1385quaterdecies/22 Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 12.

³⁶⁵ Ontwerp van art. 1385quaterdecies/11, lid 1 Ger.W.

de – eventuele – implementatie ervan, de ontwikkeling van een website, computers, meubilair, etc. Deze kosten kunnen mogelijk ten laste komen van de schaarse werkingsmiddelen van justitie. Toch moeten deze oprichtingskosten in perspectief gezet worden. Ten eerste is het een investering die kadert in de missie van justitie, meer bepaald de waarden inzake 'klantgerichtheid' en 'professionalisme'.³⁶⁶ Daarnaast zijn er ook een aantal terugverdieneffecten (zie *supra*: hoofdstuk 4 - onderdeel 4). Bovendien, indien partijen de mogelijkheid zouden hebben om complexe internationale handelsgeschillen aanhangig te maken bij het BIBC, zullen de kosten die vandaag met deze zaken gepaard gaan, onttrokken worden aan de reeds beperkte financiële middelen van onze reguliere rechtbanken en hoven en zullen die – omwille van het zelfbedruipend karakter van het BIBC – daar ten laste gelegd worden aan de partijen.³⁶⁷ Tot slot zal 'het overschot' van het forfaitair inschrijvingsgeld terugvloeien naar het reguliere budget van justitie.³⁶⁸

8.3 Vergelijking met andere investeringen in justitie

153. In 1996 heeft de ministerraad beslist om in Antwerpen een nieuw justitiepaleis te bouwen. De bouw van het Antwerps justitiepaleis, ook wel het vlinderpaleis genoemd, heeft zich ontwikkeld tot een waar prestigeproject. Niet lang na de oplevering van de bouw heeft het Rekenhof een onderzoek uitgevoerd naar de totale kostprijs ervan. Uit dat onderzoek is gebleken dat de totale investeringskost voor het Antwerps justitiepaleis zo een 280.261.641,39 euro bedroeg.³⁶⁹ Deze hoge investeringskost is deels te wijten aan de onnodig complexe ontwerpmethodologie, die puur gericht is op prestige en de noden van functionaliteit sterk overstijgen. Bovendien kan er getwijfeld worden of dit prestigeproject werkelijk positief heeft bijgedragen aan de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van de Belgische justitie. Het organiseren van een geheel kwaliteitsvoller rechtssysteem, waaronder een snelle en gespecialiseerde rechtspraak, lijkt mij immers veel doeltreffender. De oprichting van het BIBC lijkt mij dan ook – in vergelijking met de investeringskost van het vlinderpaleis – gerechtvaardigd.

9 De verenigbaarheid met de gerechtelijke achterstand

9.1 Inleiding

154. In dit onderdeel wordt nagegaan of de oprichting van het *Brussels International Business Court* (BIBC) verenigbaar is met de gerechtelijke achterstand. Zo bestaat de vrees dat de oprichting van het BIBC ten koste zal gaan van de afbouw van de gerechtelijke achterstand of de gerechtelijke achterstand nog zal doen toenemen. Dit omdat de voorzitters van het BIBC en de voorzitter van de

---

³⁶⁶ FOD Justitie, "Waardencharter van de FOD Justitie", https://justitie.belgium.be/sites/default/files/downloads/waardencharter_NL.pdf, 11 en 15; Klantgerichtheid: "We treden proactief op en garanderen kwaliteitsvol werk dat aansluit bij de noden en verwachtingen van onze klanten." Professionalisme: "We ontwikkelen voortdurend onze deskundigheid en we willen kwalitatieve diensten en producten afleveren."

³⁶⁷ Ontwerp van art. 1385quaterdecies/22 Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl. St. Kamer* 2018-05, nr. 54-3072/001, 12.

³⁶⁸ Persbericht Koen Geens 19 maart 2020, Loslaten Brussels International Business Court (BIBC) zou een gemiste kans zijn, www.koengeens.be/news/2019/03/20/loslaten-brussels-international-business-court-bibc-zou-een-gemiste-kans-zijn; Persbericht N-VA 17 september 2018, Oprichting BIBC zou een win-winsituatie moeten worden, www.n-va.be/persbericht/oprichting-bibc-zou-een-win-winsituatie-moeten-worden.

³⁶⁹ Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers van juni 2010 houdende de bouw- en investeringskost van de nieuwe gerechtsgebouwen van Antwerpen en Gent, 52; X., "Prijs gerechtsgebouw Gent en Antwerpen zwaar ontspoord", 25 augustus 2010, www.demorgen.be/nieuws/prijs-gerechtsgebouw-gent-en-antwerpen-zwaar-ontspoord~bbf9ffe2/; L. DEVLIEGER, "Gerechtsgebouw Antwerpen", Vlaams Architectuur Instituut, www.vai.be/gebouwen/gerechtsgebouw-antwerpen.

zetel zullen onttrokken worden aan de gewone hoven en rechtbanken (zie *supra*: nr. 4).

9.2 Algemeen

155. Mevrouw Laurette Onkelinx vreest dat de oprichting van het BIBC een grote impact zal hebben op de gerechtelijke achterstand bij het hof van beroep te Brussel. Aangezien de twee voorzitters van het BIBC – die mekaar jaarlijks aflossen – ontleend worden aan het hof van beroep te Brussel en de voorzitter van de zetel afkomstig is uit de Belgische rechters of raadsheren, waaronder ook de raadsheren van het hof van beroep.³⁷⁰ Het hof kent vandaag immers een rampzalige toestand inzake personeelsmiddelen. De personeelskaders van het hof zijn slechts voor 80 tot 90% ingevuld, waardoor de gerechtelijke achterstand immens is. Rechtszoekenden moeten vier tot vijf jaar wachten op een definitieve uitspraak.³⁷¹

De toenmalige minister van Justitie Koen Geens voerde evenwel aan dat het maximale wordt gedaan om de personeelskaders volledig ingevuld te krijgen. Hij verduidelijkte – met een verwijzing naar de cijfers van de personeelskaders van het Brussels arbeidshof – dat de inspanningen tevens beloond worden.³⁷²

9.3 Het dynamisch allocatiesysteem

156. De memorie van toelichting verduidelijkt dat de gerechtelijke entiteit die de voorzitter van de zetel ter beschikking stelt – en dus ook tijdelijk moet missen – gecompenseerd wordt onder de vorm van extra personeelsmiddelen.³⁷³

Het huidige regeerakkoord van de regering-De Croo stelt dat de wettelijke kaders voor magistraten en gerechtspersoneel vervangen zullen worden door een wettelijk allocatiemodel dat, in functie van de werklast, een objectieve en dynamische verdeling van de middelen over de rechtbanken mogelijk maakt. Dit nieuw dynamisch allocatiesysteem zal flexibeler kunnen inspelen op de actuele noden.³⁷⁴ Indien dus zou blijken dat een van de magistraten van een bepaald hof of een bepaalde rechtbank, voltijds zetelt in het BIBC, dan krijgt dat hof of die rechtbank er ook een voltijdse magistraat bij. Zo zullen de andere hoven en rechtbanken niet lijden onder de oprichting van het BIBC.

9.4 Minder werklast voor de gewone hoven en rechtbanken

157. Onze gewone hoven en rechtbanken worden vandaag belast met complexe internationale handelsgeschillen. Indien partijen de mogelijkheid zouden hebben om deze complexe internationale handelsgeschillen aanhangig te maken bij het BIBC, zullen onze gewone hoven en rechtbanken worden ontlast van deze vaak kostelijke en arbeidsintensieve procedures. Dit zal de doorstroming

---

³⁷⁰ Ontwerp van art. 85/1, §1 Ger.W.; Ontwerp van art. 85/2, §1 Ger.W.

³⁷¹ Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 6.

³⁷² Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 16; *Hand.* Kamer 2018, 7 november 2018, CRIV 54 COM 994, 2.

³⁷³ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 34.

³⁷⁴ Het Regeerakkoord van 30 september 2020, 69; B. ALLEMEERSCH en P. VAN ORSHOVEN, "Niemand weet wie wat doet", www.law.kuleuven.be/home/onderzoek/nieuws-onderzoek/niemand-weet-wie-wat-doet.

van de overige (niet-BIBC) zaken bij onze gewone hoven en rechtbanken uiteraard bevorderen, wat de afbouw van de gerechtelijke achterstand ten goede zal komen.³⁷⁵

10 Het Brussels International Business Court (BIBC) versus arbitrage

10.1 Inleiding

158. In dit onderdeel wordt het *Brussels International Business Court* (BIBC) vergeleken met arbitrage. Deze vergelijking is bepalend aangezien het gros van de internationale handelsgeschillen vandaag beslecht wordt door middel van arbitrage. Indien het BIBC geen bijkomende troeven zou opleveren lijkt het eerder onwaarschijnlijk dat de oprichting van het BIBC zinvol zou zijn.

10.2 Troeven van een arbitrageprocedure

10.2.1 Algemeen

159. Arbitrage is een wijze van geschillenbeslechting waarbij partijen – door middel van een arbitrageovereenkomst – aan een of meerdere arbiter(s) de opdracht geven om een rechtsgeschil op bindende en definitieve wijze te beslechten.³⁷⁶ De Belgische arbitrageprocedure wordt gedefinieerd door de artikelen 1676 tot en met 1723 van het Gerechtelijk Wetboek. Internationale arbitrage is in het internationale zakenleven de bevoorrechte methode van geschillenbeslechting. De procedure komt immers sterk tegemoet aan de eisen van partijen bij internationale handelsgeschillen.³⁷⁷

10.2.2 Autonomie en procedurele flexibiliteit

160. Een arbitrageprocedure biedt een grotere procedurele flexibiliteit dan een procedure voor een overheidsrechtbank. De partijen hebben meer autonomie om de vorm en het verloop van de procedure te bepalen, hetzij voorafgaand aan het opstarten van de arbitrageprocedure, hetzij in de loop van de procedure in samenspraak met de arbiter(s). Zo staat het de partijen vrij om afspraken te maken omtrent de procedurele kalender, de openbaarmaking van het arbitrale vonnis, de duur van de hoorzittingen, de wijze waarop het bewijs moet worden geleverd etc. Deze procedurele flexibiliteit laat partijen toe om een procedure te voeren die, wat betreft de vorm en de structuur,

---

³⁷⁵ Ontwerp van art. 1385^{quaterdecies}/22 Ger.W.; MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 12; MvT bij Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam, *Kamerstukken* Tweede Kamer der Staten-Generaal 2017-07, 34761 nr. 3, 4.

³⁷⁶ M. DE RUYSSCHER, G. DE BUYZER en K. COX, *Artikel & commentaar, Arbitrage*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2019, 5; D. DE MEULEMEESTER en H. VERBIST, *Arbitrage in de praktijk, Op basis van het CEPANI-Arbitragereglement van 1 januari 2013 en met verwijzingen naar deel VI van het Gerechtelijk Wetboek*, Brussel, Bruylant, 2013, 1; P. DE BOURNONVILLE, *L'arbitrage*, Brussel, Larcier, 2017, 45; B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtelijk privaatrecht, ...na de hervormingen van 2017-2019*, Brugge, Die Keure, 2019, 474; G.B. BORN, *International arbitration: Law and practice*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2012, 4.

³⁷⁷ D. DE MEULEMEESTER en H. VERBIST, *Arbitrage in de praktijk, Op basis van het CEPANI-Arbitragereglement van 1 januari 2013 en met verwijzingen naar deel VI van het Gerechtelijk Wetboek*, Brussel, Bruylant, 2013, 2-3.

aangepast is aan de eigenschappen van hun internationaal handelsgeschil.³⁷⁸

10.2.3 Expertise en aanwijzing van arbiters

161. Een arbitrageprocedure biedt partijen de mogelijkheid om zelf één of meerdere arbiters te selecteren. Partijen kunnen de keuze van de arbiter(s) bepalen in functie van zijn (hun) persoonlijkheid, bekwaamheid en expertise.³⁷⁹ Evenwel verloopt de samenstelling van een evenwichtig arbitraal college vaak moeizaam.³⁸⁰

10.2.4 Vertrouwelijkheid van de procedure

162. Een van de grootste troeven van een arbitrageprocedure is haar vertrouwelijk karakter. De vertrouwelijkheid van een arbitrageprocedure is doorgaans de reden waarom partijen ervoor kiezen om hun internationale handelsgeschillen te onderwerpen aan arbitrage. Het vertrouwelijk karakter van de arbitrageprocedure impliceert enerzijds dat derden geen toegang hebben tot arbitrale zittingen en documenten en anderzijds dat de betrokkenen geen informatie over de arbitrage bekend mogen maken aan derden en van de in de arbitrageprocedure uitgewisselde informatie geen gebruik mogen maken voor andere doeleinden dan deze die strikt met de betreffende arbitrage te maken hebben.³⁸¹

Om te beginnen vermindert de vertrouwelijkheid van de procedure het risico op de openbaarmaking van commercieel gevoelige informatie aan concurrenten, klanten en anderen. Bovendien zorgt de vertrouwelijkheid van de procedure ervoor dat de onderlinge commerciële verhoudingen niet al te zeer worden aangetast. Tot slot verhoogt de vertrouwelijkheid ook de kans dat partijen nog een minnelijke schikking vinden voor hun internationaal handelsgeschil.³⁸²

Toch moet de sterkte van het vertrouwelijk karakter genuanceerd worden. Zo moet de vernietiging van een arbitraal vonnis worden gevorderd bij een gewone rechter. Deze vernietigingsprocedure heeft uiteraard geen vertrouwelijk karakter. Dit zou immers niet kunnen door het beginsel van de openbaarheid van rechterlijke procedures vervat in artikel 6 lid 1 EVRM.³⁸³

---

³⁷⁸ G.B. BORN, *International arbitration: Law and practice*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2012, 14; D. DE MEULEMEESTER en H. VERBIST, *Arbitrage in de praktijk, Op basis van het CEPANI-Arbitragereglement van 1 januari 2013 en met verwijzingen naar deel VI van het Gerechtelijk Wetboek*, Brussel, Bruylant, 2013, 1-2; G.B. BORN, *International arbitration and forum selection agreements*, Den Haag, Kluwer Law International, 1999, 2.

³⁷⁹ D. DE MEULEMEESTER en H. VERBIST, *Arbitrage in de praktijk, Op basis van het CEPANI-Arbitragereglement van 1 januari 2013 en met verwijzingen naar deel VI van het Gerechtelijk Wetboek*, Brussel, Bruylant, 2013, 2.

³⁸⁰ E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 133.

³⁸¹ P. CALLENS, "Vertrouwelijkheid bij arbitrage: uitwerking ten aanzien van de actoren" in P. CALLENS, O. CAPRASSE en M. FLAMEE, *Arbitrage et confidentialité/Arbitrage en vertrouwelijkheid*, Brussel, Bruylant, 2014, 84; G.B. BORN, *International arbitration: Law and practice*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2012, 15; G.B. BORN, *International arbitration and forum selection agreements*, Den Haag, Kluwer Law International, 1999, 11.

³⁸² M. DE RUYSSCHER, G. DE BUYZER en K. COX, *Artikel & commentaar, Arbitrage*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2019, 5; D. DE MEULEMEESTER en H. VERBIST, *Arbitrage in de praktijk, Op basis van het CEPANI-Arbitragereglement van 1 januari 2013 en met verwijzingen naar deel VI van het Gerechtelijk Wetboek*, Brussel, Bruylant, 2013, 3; G.B. BORN, *International Commercial Arbitration*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2009, 2251.

³⁸³ Art. 1717 Ger.W.; E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 133.

10.2.5 Universeel uitvoerbare uitspraak

163. Arbitrale beslissingen zijn in beginsel definitief en universeel uitvoerbaar. Arbitrale uitspraken zijn uitvoerbaar in de 160 landen die zich hebben aangesloten bij het Verdrag van New York van 10 juni 1958 over de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraken.³⁸⁴ Indien een vonnis van een Belgische overheidsrechtbank niet ten uitvoer kan worden gelegd op de plaats waar het verhaalbaar vermogen aanwezig is, terwijl het Verdrag van New York wel de tenuitvoerlegging van arbitrale uitspraken mogelijk maakt, dan zijn partijen bij een internationaal handelsgeschil eens te meer geneigd om te kiezen voor arbitrage.³⁸⁵

10.2.6 Een beroepsmogelijkheid

164. In beginsel is een hoger beroep tegen een arbitrale uitspraak uitgesloten. Tegen een arbitrale uitspraak kan alleen hoger beroep worden ingesteld, indien partijen deze mogelijkheid zijn overeengekomen in de arbitrageovereenkomst.³⁸⁶ Deze mogelijkheid biedt uiteraard flexibiliteit.

10.3 Troeven van het BIBC

10.3.1 Algemeen

165. Bij het ontbreken van een overheidsrechtbank zoals het BIBC, zullen partijen voor het beslechten van internationale handelsgeschillen meestal kiezen voor arbitrage.³⁸⁷ Niettemin vind ik het belangrijk om te benadrukken dat het bestaan van het BIBC de keuzemogelijkheid voor arbitrage niet uitsluit. Deze twee vormen van geschillenbeslechting blijven naast mekaar bestaan. De vraag is dus niet welke vorm van geschillenbeslechting beter is dan de andere, maar wel welke procedure het best aangewezen is in een bepaald internationaal handelsgeschil. Het blijft een keuze die door de partijen zelf kan gemaakt worden. Toch heeft het BIBC een aantal opmerkelijke eigen troeven.

10.3.2 Gezag

166. Het *Brussels International Business Court* (BIBC) heeft een groter gezag dan een scheidsgerecht.³⁸⁸ De overheidsrechter 'vormt' als het ware het recht en de arbiter volgt. De rechtspraak van de overheidsrechter heeft een belangrijke plaats in het rechtssysteem en bijgevolg ook voor partijen die met elkaar in geschil zijn. De hoge overheidsrechter heeft bovendien een

---

³⁸⁴ Verdrag van 10 juni 1958 over de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraken opgemaakt te New York, *BS* 15 november 1975; M. DE RUYSSCHER, G. DE BUYZER en K. COX, *Artikel & commentaar, Arbitrage*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2019, 5; T. KRUGER en J. VERHELLEN, *Internationaal privaatrecht. De essentie*, Brugge, Die Keure, 2021, 247; M. DE RUYSSCHER, "Verdrag van New York. 60 jaar ten dienste van arbitrage", *NJW* 2019, 730.

³⁸⁵ E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 135; G.B. BORN, *International arbitration: Law and practice*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2012, 11; G.B. BORN, *International Commercial Arbitration*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2009, 2709; G.B. BORN, *International arbitration and forum selection agreements*, Den Haag, Kluwer Law International, 1999, 13.

³⁸⁶ Art. 1716 Ger.W.; B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtigd privaatrecht, ...na de hervormingen van 2017-2019*, Brugge, Die Keure, 2019, 476; D. DE MEULEMEESTER en H. VERBIST, *Arbitrage in de praktijk, Op basis van het CEPANI-Arbitragereglement van 1 januari 2013 en met verwijzingen naar deel VI van het Gerechtigd Wetboek*, Brussel, Bruylant, 2013, 4.

³⁸⁷ D. DE MEULEMEESTER en H. VERBIST, *Arbitrage in de praktijk, Op basis van het CEPANI-Arbitragereglement van 1 januari 2013 en met verwijzingen naar deel VI van het Gerechtigd Wetboek*, Brussel, Bruylant, 2013, 2.

³⁸⁸ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 5.

rechtscheppende taak, wat tevens ruimte creëert voor modernisering en de overheidsrechtspraak dus des te meer relevant maakt.³⁸⁹

10.3.3 Uitvoerbaar vonnis zonder exequatur

167. De vonnissen van het *Brussels International Business Court* (BIBC) zijn van rechtswege uitvoerbaar.³⁹⁰ Een arbitraal vonnis kan daarentegen geen basis vormen voor gedwongen tenuitvoerlegging. De gedwongen uitvoering van een arbitraal vonnis, gewezen in België of in het buitenland, gebeurt slechts nadat zij geheel of gedeeltelijk uitvoerbaar is verklaard door middel van een exequaturprocedure voor de rechtbank van eerste aanleg. De procedure tot erkenning en uitvoerbaarverklaring van arbitrale uitspraken wordt gedefinieerd door de artikelen 1719 tot en met 1721 van het Gerechtelijk Wetboek.³⁹¹

10.3.4 Prejudiciële vragen

168. Het *Brussels International Business Court* (BIBC) kan, in tegenstelling tot een scheidsgerecht, beroep doen op andere instanties voor het stellen van prejudiciële vragen. Zo heeft het BIBC de bevoegdheid om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, het Grondwettelijk Hof en het Hof van Cassatie.³⁹² Het stellen van prejudiciële vragen draagt bij aan de eenheid van het recht en voorziet in de mogelijkheid dat de zetelende voorzitter een bevoegdheid kan laten uitoefenen die hij zelf niet heeft.³⁹³

10.3.5 Partijen kunnen bepalen welke rechtsregels toepasselijk zijn

169. Partijen kunnen - net zoals bij arbitrage - bepalen welke rechtsregels zij op hun internationaal handelsgeschil willen toepassen. Deze keuzemogelijkheid wordt niet uitdrukkelijk bepaald in het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court*. Ontwerp van artikel 1385*quaterdecies*/17 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt het volgende:

*"Onder voorbehoud van de toepassing van internationale verdragen, het recht van de Europese Unie of bepalingen in bijzondere wetten, beslecht het BIBC het geschil met toepassing van het materiële recht dat door het Belgisch internationaal privaatrecht wordt aangewezen."*³⁹⁴

De verwijzing naar internationale verdragen impliceert de toepassing van artikel 3 van de Rome I

³⁸⁹ E. BAUW, H. KOSTER en S.A. KRUISINGA, *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*, Den Haag, Boom juridisch, 2018, 137.

³⁹⁰ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 5.

³⁹¹ Art. 1719–1721 Ger.W.; Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 17.

³⁹² MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 14; Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007, 17.

³⁹³ J. GHYSELS en B. VALERBERGHE, *Prejudiciële vragen, De techniek in kaart gebracht*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 6.

³⁹⁴ Ontwerp van art. 1385*quaterdecies*/17 Ger.W.

Verordening en artikel 14 van de Rome II Verordening.³⁹⁵

10.3.6 Vooraf vastgelegde kosten

170. Het inschrijvingsgeld voor het BIBC omvat, ongeacht het bedrag van de vordering, een forfaitair bedrag van ongeveer 20.000 euro.³⁹⁶ Een arbitrageprocedure daarentegen is erg duur en de kosten zijn vaak onvoorspelbaar. Het is immers niet mogelijk om op voorhand een gedetailleerde opgave van de kosten te doen. Iedere arbitrageprocedure is maatwerk. Wanneer partijen kiezen om hun internationaal handelsgeschil aanhangig te maken voor het Belgisch Centrum voor Arbitrage en Mediatie (CEPANI), dan bestaan de arbitragekosten uit de administratiekosten van CEPANI, alsook de honoraria en kosten van de arbiters. Het secretariaat zal op basis van de hoofd- en eventuele tegenvordering bepalen hoeveel de totale arbitragekosten bedragen. Hoe hoger het bedrag van de vordering hoe hoger de arbitragekosten.³⁹⁷ De arbitragekosten kunnen naargelang het bedrag van de vordering aldus heel erg hoog oplopen.

10.3.7 Collegiale rechtspraak

171. De rechtspraak van het *Brussels International Business Court* (BIBC) is, in tegenstelling tot de rechtspraak van een scheidsgerecht, steeds collegiaal. De zetel van het BIBC bestaat uit de voorzitter van de zetel en twee *judges in the BIBC*.³⁹⁸ Een scheidsgerecht kan evenwel slechts uit één arbiter bestaan.³⁹⁹ Een collegiale rechtspraak werkt kwaliteitsverhogend en neutraliseert de subjectiviteit.⁴⁰⁰

10.3.8 Geen beroepsmogelijkheid

172. Tegen een vonnis van het *Brussels International Business Court* (BIBC) staat geen hoger beroep open.⁴⁰¹ Dit kan een voordeel zijn, aangezien een beroepsmogelijkheid ruimte geeft aan dilatoire manoeuvres en afbreuk kan doen aan de efficiëntie van de procedure. Dit kan tevens een nadeel zijn, aangezien partijen zich zo in elk geval van de mogelijkheid ontdoen om het vonnis voor een hogere rechter aan te vechten.⁴⁰²

---

³⁹⁵ Art. 14 Verordening (EG) nr. 864/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 betreffende het recht dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen (Rome II); Art. 3 Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I); MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 37.

³⁹⁶ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 34.

³⁹⁷ Art. 1713, §6 Ger.W.; Art. 37, lid 1 Reglement van CEPANI van 1 juli 2020; D. DE MEULEMEESTER en H. VERBIST, *Arbitrage in de praktijk, Op basis van het CEPANI-Arbitragereglement van 1 januari 2013 en met verwijzingen naar deel VI van het Gerechtelijk Wetboek*, Brussel, Bruylant, 2013, 240; B. ALLEMEERSCH, H. BUELENS en A. HOUTMEYERS, "Het nieuwe CEPANI-arbitragereglement (2020)", *TBH* 2020, 427.

³⁹⁸ Ontwerp van art. 85/2, §1-§2 Ger.W.

³⁹⁹ Art. 1684 Ger.W.; M. PIERS en M. STORME, "Overzicht van Belgische rechtspraak arbitrage (2006-2014)(1)", *TPR* 2014, 869.

⁴⁰⁰ D. MOUGENOT en M. MARCHANDISE, "La généralisation du juge unique" in J. VAN DROOGHENBROECK (ed.), *Le Code judiciaire en pot-pourri: promesses, réalités et perspectives*, Brussel, Larcier, 2016, 12.

⁴⁰¹ Ontwerp van art. 576/1, lid 1 Ger.W.

⁴⁰² S. VOET, "Stand van zaken en actuele ontwikkelingen op het stuk van het hoger beroep (in civiele zaken)" in S. VOET en B. ALLEMEERSCH (eds.), *Themis 100 - Gerechtelijke recht*, Brugge, Die Keure, 2017, 67.

11 De vestigingsplaats van het Brussels International Business Court (BIBC)

173. In dit onderdeel wordt nagegaan of Brussel wel degelijk de beste vestigingsplaats is voor een *International Business Court*. Het vestigen van een *International Business Court* in Brussel is immers niet zo eenvoudig.

Artikel 157*bis* van de Grondwet bepaalt het volgende:

"De essentiële elementen van de hervorming met betrekking tot het gebruik der talen in gerechtszaken in het gerechtelijk arrondissement Brussel, ..., kunnen niet worden gewijzigd dan bij een wet aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bepaalde meerderheid."

De oprichting van een Engelstalige ondernemingsrechtbank vereist een wijziging van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken. Op basis van artikel 157*bis* van de Grondwet kan een wetwijziging van de taalregeling in Brussel er slechts komen met een bijzondere meerderheid.⁴⁰³ Indien de federale regering er dus niet in zou slagen om zo een bijzondere meerderheid achter zich te scharen, heeft dit tot gevolg dat er geen *International Business Court* kan komen. In elk geval niet in Brussel. Een wetwijziging van de taalregeling buiten Brussel is daarentegen wel mogelijk met een gewone meerderheid.⁴⁰⁴

In dit opzicht zou Antwerpen als vestigingsplaats voor een *International Business Court* te overwegen zijn.⁴⁰⁵ De keuze voor Antwerpen als vestigingsplaats zou evenwel afbreuk doen aan het internationale en politieke karakter van Brussel.⁴⁰⁶ Brussel is immers de hoofdstad van België en Europa, de vijfde belangrijkste zakenstad van Europa, de vierde betekenisvolste congresstad ter wereld en met ruim 5.000 diplomaten – na Washington DC – de belangrijkste diplomatenstad ter wereld. Bovendien zijn in Brussel 150 internationaal en Europees georiënteerde advocatenkantoren en meer dan 2.000 buitenlandse ondernemingen gevestigd.⁴⁰⁷

---

⁴⁰³ Art. 157*bis* Gw.; Art. 4, lid 3 Gw.

⁴⁰⁴ B. BULLYNCK, "Brussels International Business Court: Buitenlandse interesse wordt overschat", *Juristenkrant* 2020, 12-13.

⁴⁰⁵ B. BULLYNCK, "Brussels International Business Court: Buitenlandse interesse wordt overschat", *Juristenkrant* 2020, 12-13.

⁴⁰⁶ MvT bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001, 5.

⁴⁰⁷ X, "BIBC, krachtige impuls voor justitie en economie", *VBO-REFLECT* 2018, 12.

Conclusie

In deze masterscriptie is gezocht naar een antwoord op de volgende onderzoeksvraag: "*Is de oprichting van het Brussels International Business Court (BIBC), vergeleken met de International Business Courts in onze buurlanden, zinvol en aan welke voorwaarden zou het BIBC moeten voldoen om het recht op een eerlijk proces te waarborgen?*"

Met de oprichting van het *Brussels Internationaal Business Court* (BIBC) kan België aan internationale ondernemingen de mogelijkheid bieden om hun internationale geschillen door een Belgische overheidsrechter in het Engels te laten beslechten. Het is de bedoeling om een deel van de wereldmarkt voor de beslechting van internationale handelsgeschillen naar zich toe te trekken. Brussel biedt hierbij een belangrijke opportuniteit. Als hoofdstad van België en Europa en tevens thuisbasis van veel Europese en internationale ondernemingen, is Brussel vandaag reeds een draaischijf voor internationale aangelegenheden.

De vooropgestelde juridische architectuur van het BIBC biedt een aantal belangrijke voordelen. De zetel van het BIBC is samengesteld uit topspecialisten in het internationaal handelsrecht. Zo een collegiale en gespecialiseerde zetel biedt partijen, samen met de afwezigheid van een hoger beroep, een efficiënte procedure. De procedure van het BIBC is grotendeels ontleend aan de UNICTRAL-modelwet, wat een vertrouwd kader biedt voor de actoren van de internationale zakenwereld en een goed evenwicht beoogt tussen de continentale en Angelsaksische rechtssystemen. Bovendien raakt de werking van het BIBC in principe niet aan de gewone werkingsmiddelen van de rechterlijke orde. Het BIBC is in beginsel zelfbedruipend en zal door de betaling van een forfaitair inschrijvingsgeld door de partijen zelf worden gefinancierd.

Dit onderzoek wees uit dat een goedwerkend BIBC ook bijkomende directe en indirecte economische voordelen kan genereren die we vandaag mislopen omdat de meeste van deze geschillen in het buitenland worden beslecht. Deze economische effecten zouden niet alleen ten goede komen aan de betrokken partijen, maar ook aan de Belgische economie als geheel.

De oprichting van het BIBC biedt bijkomend de mogelijkheid om de Belgische internationale rechtspraak te versterken, te innoveren en expertise op te bouwen en draagt derhalve bij aan het imago van de Belgische justitie. Indien België geen *International Business Court* zou oprichten, zal België door de initiatieven in onze buurlanden nog meer internationale handelsgeschillen aan het buitenland verliezen. Bijgevolg zullen onze buurlanden aantrekkelijker worden voor Belgische en niet-Belgische juristen en experts, wat zich op de lange termijn kan wreken op de Belgische rechtspraak.

De uitdaging van het BIBC bestaat erin het bedrijfsleven voor zich te winnen. Het gebruik van het Engels als procestaal is slechts één van de criteria die doorslaggevend zijn bij het maken van een forumkeuze. De rechtspleging voor het BIBC wordt geheel in het Engels gevoerd. Dit mag dan wel een strategisch voordeel bieden voor multinationale ondernemingen die het Engels als lingua franca gebruiken, maar dit kan tegelijk een drempel vormen voor internationale ondernemingen die in hun

handelsrelaties één van onze landstalen gebruiken. De toekomst zal uitwijzen of een Franse en een Waalse onderneming, een Nederlandse en een Vlaamse onderneming of een Duitse onderneming en een onderneming uit de Duitstalige gemeenschap hun handelsgeschillen aanhangig zullen maken bij het BIBC, dan wel bij de *International Business Court* van het respectievelijke buurland.

Bij de opstelling van het Wetsontwerp werd ervan uitgegaan dat *the London Commercial Court* (LCC) niet meer in aanmerking zou komen voor het beslechten van internationale handelconflicten tussen Europese bedrijven. Deze handicap voor de LCC wordt deels gecompenseerd door de recente ratificatie van het Haags Forumkeuzeverdrag, waardoor zij de facto opnieuw kunnen wedijveren met de *International Business Courts* op het Europese continent.

Het BIBC zal bijgevolg een concurrentiële strijd moeten aangaan met de reeds bestaande *International Business Courts* in onze buurlanden en met de LCC op het niveau van efficiëntie, deskundigheid, infrastructuur en digitalisering. Bijgevolg zal de oprichting van het BIBC moeten vergezeld gaan van een professionele marketingcampagne die het BIBC haar nodige naamsbekendheid geeft bij internationale spelers. Dit zou evenwel bijkomende druk kunnen leggen op de vooropgestelde zelfbedruipendheid van het BIBC. Bovendien heeft dit onderzoek reeds aangetoond dat het forfaitair inschrijvingsgeld van 20.000 euro, indien het cassatiearrest *Servagri nv t. ESC BELGIUM ebvba* van 2019 verdere toepassing zou krijgen, als een "kennelijk onredelijke financiële voorwaarde" zou kunnen worden beschouwd, wat derhalve in strijd zou zijn met het recht op toegang tot de rechter.

Hoe dan ook, de open en exportgerichte economie van België brengt met zich mee dat onze bedrijven vaak over de landsgrenzen heen opereren en dat handelsgeschillen al snel een internationaal karakter krijgen, met als gevolg een steeds toenemende behoefte om in het Engels te procederen. Het Wetsontwerp houdende oprichting van het *Brussels International Business Court* komt hieraan ruimschoots tegemoet. Het is derhalve zinvol dat dit Wetsontwerp opnieuw wordt geagendeerd op de plenaire vergadering en dat het de bijzondere meerderheid krijgt dat het verdient.

"*Innoveren is voortuitgaan, stilstaan is achteruitgaan*" of om op een Engelstalige noot te eindigen "*Stagnation often leads to decline*".

Annex I: Bibliografie

België

Rechtsleer

- Boeken

ALLEMEERSCH, B., VAN ORSHOVEN, P. en VOET, S., *Tussen gelijk hebben en gelijk krijgen*, Leuven, Acco, 2018, 451p.

ALEN, A. en MUYLLE, K., "De fundamentele rechten en vrijheden, Het recht op een behoorlijke rechtsbedeling" in A. ALEN en K. MUYLLE, *Handboek van het Belgisch Staatsrecht*, Mechelen, Kluwer, 2011, 822-889.

BRULOOT, D., DE CORTE, R. en DE GROOTE, B., *Privaatrecht in hoofdlijnen volume 1 (veertiende editie)*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 448p.

CALLENS, P., "Vertrouwelijkheid bij arbitrage: uitwerking ten aanzien van de actoren" in P. CALLENS, O. CAPRASSE en M. FLAMEE, *Arbitrage et confidentialité/Arbitrage en vertrouwelijkheid*, Brussel, Bruylant, 2014, 338p.

CAMBIER, C., *Droit judiciaire civil, I, Fonction et organisation judiciaires*, Brussel, Larcier, 1974, 770p.

COLLE, P., *Handboek bijzonder gereguleerde verzekeringscontracten*, Antwerpen, Intersentia, 2019, 398p.

DANIELS, C., "Stand van zaken en actuele ontwikkelingen op het stuk van een eerlijk proces in burgerlijke zaken" in S. VOET en B. ALLEMEERSCH (eds.), *Themis 100 - Gerechtelijke recht*, Brugge, Die Keure, 2017, 103-129.

DAUW, P. en DAUW, E., *Burgerlijk procesrecht, Basis met schema's*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 610p.

DE BOURNONVILLE, P., *L'arbitrage*, Brussel, Larcier, 2017, 327p.

DE MEULEMEESTER, D. en VERBIST, H., *Arbitrage in de praktijk, Op basis van het CEPANI-Arbitragereglement van 1 januari 2013 en met verwijzingen naar deel VI van het Gerechtelijk Wetboek*, Brussel, Bruylant, 2013, 498p.

DE PRINS, D., SOTTIAUX, S. en VRIELINK, J., *Handboek, Discriminatierecht*, Mechelen, Kluwer,

2005, 583p.

DE RUYSSCHER, M., DE BUYZER, G. en COX, K., *Artikel & commentaar, Arbitrage*, Mechelen, Wolter Kluwer, 2019, 258p.

DE SMEDT, B. en RIMANQUE, K., *Het recht op behoorlijke rechtsbedeling, Een overzicht op basis van artikel 6 EVRM*, Antwerpen, Maklu, 2000, 178p.

GERARDS, J., *EVRM algemene beginselen*, Den Haag, Sdu Uitgevers, 2011, 307p.

HAECK, Y. en HERRERA, C.B., *Procederen voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens*, Antwerpen, Intersentia, 2011, 467p.

KRUGER, T. en VERHELLEN, J., *Internationaal privaatrecht. De essentie*, Brugge, Die Keure, 2021, 560p.

LAENENS, J., SCHEERS, D., THIRIAIR, P., RUTTEN, S. en VANLERBERGHE, B., *Handboek gerechtelijk recht*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 969p.

LAMBRECHT, P., PEETERMANS, E., PLASSCHAERT, E. en VAN STEENBERGH, M., "Korte schets van het Brussels International Business Court/Premier aperçu de la Brussels International Business Court" in M. BEYENS, *Het burgerlijk recht in beweging/Le droit civil en mouvement*, Bruxelles, Bruylant, 2018, 135-162.

LEANZA, P. en PRIDAL, O., *The Right to a Fair Trial, Article 6 of the European Convention on Human Rights*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2014, 276p.

LEMMENS, P., "De motivering van rechterlijke beslissingen als element van het eerlijk proces" in L. DE GRUYSE, *Liber Amicorum Ludovic De Gryse*, Brussel, Larcier, 2010, 575-584.

LEMMENS, P., "Het recht op een eerlijk proces volgens artikel 6 van het Europees Verdrag over de Rechten van de Mens" in X., *Efficiënt procederen voor een goede rechtsbedeling*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2016, 755-800.

MAES, B., *Inleiding tot het burgerlijk procesrecht*, Brugge, die Keure, 2012, 352p.

MAES, B., *Overzicht van het gerechtelijk privaatrecht*, Brugge, die Keure, 1996, 254p.

MAES, B., VALERSBERGHE, P., CLIJMANS, N. en VAN SCHEL, S., *Gerechtelijk privaatrecht, ...na de hervormingen van 2017-2019*, Brugge, Die Keure, 2019, 501p.

MAST, A. en DUJARDIN, J., *Overzicht van het Belgisch grondwettelijk recht*, Brussel, Story, 1985, 617p.

MOUGENOT, D. en MARCHANDISE, M., "La généralisation du juge unique" in J. VAN DROOGHENBROECK (ed.), *Le Code judiciaire en pot-pourri: promesses, réalités et perspectives*, Brussel, Larcier, 2016, 11-31.

PIERS, M., *De nieuwe arbitragewet 2013: Essentiële bepalingen en hun praktische werking*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 187p.

SMIS, S., JANSENS, C., MIRGAUX, S. en VAN LAETHEM, K., *Handboek mensenrechten, De internationale bescherming van de rechten van de mens*, Antwerpen, Intersentia, 2011, 660p.

TOBLER, C., *Indirect discrimination, A case study into the development of the legal concept of indirect discrimination under EC law*, Intersentia, Antwerpen, 2005, 515p.

VAN CALSTER, G., "The Brussels International Business Court: A carrot sunk by caviar" in X. KRAMER en J. SORABJI, *International Business Courts, A European and global perspective*, The Hague, Eleven International Publishing, 2019, 107-114.

VAN COMPERNOLLE, J., "Le double degré de juridiction et les exigences du procès équitable" in J. VAN COMPERNOLLE en A. SALETTI, *Le double degré de juridiction. Etude de droit comparé*, Brussel, Bruylant, 2010, 3-14.

VAN DE WEYER, P., *De rechterlijke toetsing van bestuursrechtelijke handelingen*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 666p.

VAN DIJK, P., VAN HOOF, F., VAN RIJN, A. en ZWAAK, L. (eds.), *Theory and practice of the European Convention on Human Rights*, Antwerpen, Intersentia 2018, 1230p.

VAN OEVELEN, A., ROZIE, J. en RUTTEN, S., *Recht op toegang tot de rechter*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 164p.

VAN ORSHOVEN, P., "De onafhankelijkheid van de rechter naar Belgisch recht" in P. VAN ORSHOVEN, L.F.M. VERHEY en K. WAGNER, *De onafhankelijkheid van de rechter*, Deventer, W.E.J. Tjeenk Willink, 2001, 77-121.

VANDE LANOTTE, J. en HAEK, Y., *Handboek EVRM, Deel 2, Artikelsgewijze Commentaar, Volume I*, Antwerpen, Intersentia, 2004, 1066p.

VANDENBERGHE, H., "De toegang tot de rechter (art. 6, §1 EVRM): Kernbegrip van de rechtstaat" in R. LEYSEN, J. THEUNIS, W. VERRIJDT en K. MUYLLE, *Semper perseverans - Liber amicorum André ALEN*, Mortsel, Intersentia, 2020, 825-838.

VANLERBERGHE, B., "De invloed van artikel 6 EVRM op het burgerlijk proces" in C. DAELMAN, E. JANSSENS, K. LEMMENS, S. SOMERS, A. VAN BEVER, C. VAN DE HEYNING, B. VANLERBERGHE, N.

VAN LEUVEN en P. WAETERINCKX, *Mensenrechten in de praktijk, Toegepast in uw juridische dossiers*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 27-80.

VANLERBERGHE, B., "De toegankelijkheid van de rechtsmiddelen. Over de redelijke toepassing van vorm- en termijnvereisten" in J. VAN DONINCK, L. VAN DEN HOLE en VLAAMS PLEITGENOOTSCHAP, *Civiel procesrecht vandaag en morgen*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 115-146.

VANLERBERGHE, B., "Het recht op behoorlijke rechtsbedeling anno 2000" in S. BEERNAERT, S. LUST, P. VAN ORSHOVEN en B. VANLERBERGHE, *Themis 1 - Gerechtelijke privaatrecht*, Brugge, Die Keure, 2000, 5-24.

VANSWEEVELT, T. en WEYTS, B., *Handboek verzekeringsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 1152p.

VANSWEEVELT, T. en WEYTS, B. "Kostenverzekeringen en specifieke regels toepasselijk op rechtsbijstandsverzekeringen" in T. VANSWEEVELT en B. WEYTS (eds.), *Handboek Verzekeringsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 805- 835.

VOET, S., "Stand van zaken en actuele ontwikkelingen op het stuk van het hoger beroep (in civiele zaken)" in S. VOET en B. ALLEMEERSCH (eds.), *Themis 100 - Gerechtelijke recht*, Brugge, Die Keure, 2017, 67-102.

WAGNER, K., *Derdenverzet*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2004, 118p.

- Tijdschriften

ALLEMEERSCH, B., BUELENS, H. en HOUTMEYERS, A., "Het nieuwe CEPANI-arbitragereglement (2020)", *TBH* 2020, 418-428.

AMANKWAH, J., "Wet tot het toegankelijker maken van de rechtsbijstandsverzekering", *RW* 2020, 1323-1328.

AMPE, C., "Naar een betere rechtsbijstand in België? De wet van 22 april 2019 tot het toegankelijker maken van de rechtsbijstandsverzekering", *TMD* 2019, 13-20.

BAMBUST, I., "Brussels International Business Court", *Juristenkrant* 2017, 16.

BLAIR, W., "The New Litigation Landscape: International Commercial Courts and Procedural Innovations", *International Journal of Procedural Law* 2019, 212-234.

BULLYNCK, B., "Brussels International Business Court: Buitenlandse interesse wordt overschat", *Juristenkrant* 2020, 12-13.

CROISANT, G., "Un Hard Brexit pour la coopération judiciaire en matière civile et commerciale", *JT* 2021, 145-153.

CROISANT, G., "You say po-tay-to; I say pot-ah-to – A Belgian perspective on the right of access to justice in arbitration matters. Commentary on Belgian Supreme Court (Cour de cassation/Hof van Cassatie), 7 november 2019", *b-Arbitra* 2020, 23-53.

DE MAESENEIRE, G., "Motivering rechterlijke beslissingen", *NJW* 2007, 194-197.

DECKERT, K., "Paris jurisdiction internationale: Les chambres internationales du tribunal de commerce de Paris et de la cour d'appel de Paris", *RISF* 2018, 60-64.

DECOKER, J., "Blijft een onvermogen eiser gebonden door arbitrage?", *TBH* 2003, 801-810.

DE WIT, J., "Openbare databank van vonnissen en arresten: nood aan een echt debat", *Juristenkrant* 2021, 12-13.

HERINCKX, Y., "L'arbitrage, son coût et le droit d'accès au juge", *JT* 2020, 440-443.

HEYVAERT, W., "Rechtsbijstandverzekering vs. rechtstaat: 1-0", *Juristenkrant* 2020, 11.

THEUS, W., "Waarom Brussels International Business Court best op agenda volgende federale regering staat", *Juristenkrant* 2020, 10.

DE RUYSSCHER, M., "Het ICC-arbitragereglement 2021", *P&B* 2021, 3-9.

DE RUYSSCHER, M., "Hoger beroep tegen arbitrale uitspraak mag toegang tot vernietigingsprocedure niet in de feiten ontzeggen", *P&B* 2020, 131-133.

DE RUYSSCHER, M., "Verdrag van New York. 60 jaar ten dienste van arbitrage", *NJW* 2019, 730-739.

DIRIX, E., "Procederen in het Engels", *RW* 2017, 42.

GABOOR, P.D.G., "Een overzicht van de federale parlementaire wetgevingsprocedure aan de hand van een gesneuveld wetsontwerp", *TVW* 2019, 162-165.

HEIRBOUT, D., "Het beroep in burgerlijke zaken: zin of onzin?", *TPR* 1994, 807-849.

HEREMANS, T. en BILLEN, F., "Bescherming van bedrijfsgeheimen in de vertrouwelijkheidskring", *IRDI* 2020, 180-184.

LEESTMANS, D., "Soms is het goed de dingen eens vanop afstand te bekijken, interview met Christian

Denoyelle", *Juristenkrant* 2021, 10-11.

MAES, G., "Recht op tegenspraak. Stukken van onafhankelijke magistraten", *NJW* 2004, 682-690.

MOONEN, T., "Recht op toegang tot de rechter, Financiële drempels", *NJW* 2019, 682-697.

NELISSEN, B., "HRJ hekelt 'zeer problematisch' voorontwerp Brussels International Business Court", *Juristenkrant* 2018, 8.

PEETERMANS, E. en LAMBRECHT, P., "The Brussels International Business Court: Initial Overview and Analysis", *ELR* 2019, 42-55.

PIERS, M. en DE MEULEMEESTER, D., "Nieuwe arbitragewet, België is voortaan een 'UNICITRAL MODELWET-land'", *NJW* 2013, 726-736.

PIERS, M. en STORME, M., "Overzicht van Belgische rechtspraak arbitrage (2006-2014)(1)", *TPR* 2014, 859-901.

VAN DEN BERGH, B., "Commentaar bij artikel 1022 Ger.W.", *OGR* 2016, 81-122.

VAN ELSUWEGE, P. en CHAMON, M., "Brexit. Commentaar bij het terugtrekkingsakkoord en de toekomstige relaties tussen de EU en het VK", *NJW* 2020, 94-102.

VAN HOUTE, H., "De rol van de rechter tijdens de arbitrale procedure", *RW* 1992, 521-527.

VOORDECKERS, M. en STORME, M.L., "Vooraf: begripsbepaling; De arbitrage-overeenkomst; Interpretatie van de arbitrage-overeenkomst; Overheidsrechter zonder rechtsmacht", *TPR* 2005, 1245-1266.

WISSINK, M., "Procederen bij de Rotterdam District Court en de Netherlands Commercial Court", *TPR* 2016, 5-9.

X., "BIBC, krachtige impuls voor justitie en economie", *VBO-REFLECT* 2018, 10-12.

X., "E-Box en e-Deposit", *NJW* 2016, 571-572.

- **Online bronnen**

ALLEMEERSCH, B. en VAN ORSHOVEN, P., "Niemand weet wie wat doet", www.law.kuleuven.be/home/onderzoek/nieuws-onderzoek/niemand-weet-wie-wat-doet.

CEPANI kosten calculator, www.cepani.be/cost-calculator/?lang=nl.

DE BUYZER, G. en DECKERS, S., "Nieuwe ICC Rules of Arbitration vanaf 1 januari 2021: wat verandert er? (Schoups)", <https://legalnews.be/gerechtelijk-recht/nieuwe-icc-rules-of-arbitration-vanaf-1-januari-2021-wat-verandert-er-schoups/>.

DEVLIEGER, L., "Gerechtsgebouw Antwerpen", Vlaams Architectuur Instituut, www.vai.be/gebouwen/gerechtsgebouw-antwerpen.

EDUCATION FIRST, "EF EPI, EF English Proficiency Index: A Ranking of 100 Countries and Regions by English Skills", www.ef.be/assetscdn/WIBIwq6RdJvcD9bc8RMd/legacy/___/~/media/centralescom/epi/downloads/full-reports/v10/ef-epi-2020-english.pdf (consultatie 5 mei 2021).

Federale overheidsdienst Justitie, Justitie in cijfers 2015-2019, https://justitie.belgium.be/nl/statistieken/justitie_in_cijfers.

FOD Justitie, "Waardencharter van de FOD Justitie", https://justitie.belgium.be/sites/default/files/downloads/waardencharter_NL.pdf.

Kerncijfers en voornaamste resultaten van de Belgische verzekeringsmarkt in 2019, www.assuralia.be/images/docs/stats/NL/01_Assuraliastudies/NL_Kerncijfers_2019.pdf.

KEULERS, H., DE RUYSSCHER, M. en DELCOMINETTE, S., "Wat u moet weten over het ICC-arbitragereglement 2021", www.lydian.be/nl/nieuws/wat-u-moet-weten-over-het-icc-arbitragereglement-2021.

LAMBRECHT, P., "Brexit-onzekerheid maakt de oprichting van het brussels international business court meer dan ooit noodzakelijk!", www.vbo-feb.be/actiedomeinen/recht--justitie/recht--justitie/brexit-onzekerheid-maakt-de-oprichting-van-het-brussels-international-business-court-meer-dan-ooit-noodzakelijk/.

Ministerraad 27 oktober 2017, Oprichting van het Brussels International Business Court, <https://news.belgium.be/nl/oprichting-van-het-brussels-international-business-court>.

NBB, "Statistiek buitenlandse handel", www.nbb.be/doc/dq/n/dq3/histo/enm2012.pdf.

N-VA, "Over het ontslag van de N-VA uit de federale regering", www.n-va.be/nieuws/over-het-ontslag-van-de-n-va-uit-de-federale-regering.

Persbericht Koen Geens 19 maart 2020, Loslaten Brussels International Business Court (BIBC) zou een gemiste kans zijn, www.koengeens.be/news/2019/03/20/loslaten-brussels-international-business-court-bibc-zou-eeen-gemiste-kans-zijn.

Persbericht Ministerraad 27 april 2018, Oprichting van het Brussels International Business Court,

www.presscenter.org/nl/pressrelease/20180427/oprichting-van-het-brussels-international-business-court-tweede-lezing.

Persbericht N-VA 17 september 2018, Oprichting BIBC zou een win-winsituatie moeten worden, www.n-va.be/persbericht/oprichting-bibc-zou-een-win-winsituatie-moeten-worden.

VAN VAERENBERGH, K., "Brussels International Business Court, de Belgische kaviaarrechtbank", www.n-va.be/nieuws/brussels-international-business-court-de-belgische-kaviaarrechtbank.

WALRAVEN, J., "Geens geeft multinationals rechtbank op maat", www.apache.be/2018/07/31/geens-sticht-rechtbank-op-maat-van-internationaal-zakenwereld/?sh=99125e4804c3cc0abf76a-40021154.

X., "Eindelijk een internationale rechtbank in Brussel", www.vbo-feb.be/actiedomeinen/recht--justitie/recht--justitie/eindelijk-een-internationale-rechtbank-in-brussel2/.

X., "Michel dient ontslag van de regering in: 'Ik ga naar de koning'", www.standaard.be/cnt/dmf20181218_04044109.

X., "Prijs gerechtsgebouw Gent en Antwerpen zwaar ontspoord", www.demorgen.be/nieuws/prijs-gerechtsgebouw-gent-en-antwerpen-zwaar-ontspoord~bbf9ffe2/.

Rechtspraak

RvS (9^e k.) 6 juli 2012, nr. 220.22.

Cass. 31 mei 1995, AR P.95.0345.F.

Cass. 5 november 1987, AR 5835, H/Orde van Geneesheren.

Cass. 14 januari 2005, AR C.02.0221.N.

Cass. 9 maart 2009, nr. C.08.0331.F., B.J./D.L.

Cass. (1ste k.) 29 januari 2016, nr. C.14.0006.F, H.D./Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Luik en Faillissement H.D.

Cass. 7 november 2019, nr. C.19.0048.N, Servagri nv/ESC BELGIUM ebvba.

Antwerpen 12 juni 2019, *T.Not.* 2019, 952.

GwH 10 juni 1993, nr. 43/1993.

GwH 13 november 2014, nr. 165/2014.

GwH 30 april 2015, nr. 2015/48.

GwH 9 februari 2017, nr. 2017/13.

GwH 13 februari 2020, nr. 22/2020A.

Wetgeving

Advies van de Raad van State nr. 64.312/2 van 15 oktober 2018 bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-10, nr. 53-3072/003.

Advies van de Raad van State nr. 62.411/2/AV bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001.

Advies van de Raad van State nr. 65.082/2/AV van 28 februari 2019 bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2019-03, nr. 54-3072/013.

Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (2019/C 384 I/01).

Ambtshalve advies van de Hoge Raad voor de Justitie bij het voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, maart 2018.

Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-09, nr. 54-3072/002.

Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/004.

Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/005.

Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/006.

Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-12, nr. 54-3072/009.

Amendement bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-12, nr. 54-3072/012.

Artikelen aangenomen in eerste lezing bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/008.

De gecoördineerde Grondwet, *BS* 17 februari 1994.

Gerechtigd wetboek, *BS* 10 oktober 1967.

Hand. Kamer 2018, 7 november 2018, CRIV 54 COM 994.

Hand. Kamer 2019, 25 april 2019, CRIV 54 PLEN 284.

Het Regeerakkoord van 30 september 2020.

Impactanalyse formulier bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 54-3072/001.

Koninklijk besluit van 16 juni 2016 houdende de elektronische communicatie overeenkomstig artikel 32ter van het Gerechtigd Wetboek, *BS* 22 juni 2016.

Memorie van toelichting bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001.

Reglement van CEPANI van 1 juli 2020.

Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van 25 september 2012, *BS* 29 september 2012.

Tekst aangenomen in tweede lezing bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/011.

Verslag van de eerste lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-11, nr. 54-3072/007.

Verslag van de tweede lezing van de parlementaire commissie bij het Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-12, nr. 54-3072/010.

Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers van juni 2010 houdende de bouw- en investeringskost van de nieuwe gerechtsgebouwen van Antwerpen en Gent.

Voorontwerp van wet houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001.

Wet betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

Wetboek van economisch recht, *BS* 29 maart 2013.

Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken, *BS* 15 juni 1935.

Wet tot het toegankelijker maken van de rechtsbijstandsverzekering, *BS* 22 april 2019.

Wet tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en het Gerechtelijk Wetboek wat de bekendmaking van de vonnissen en arresten betreft, *BS* 16 mei 2019.

Wetsontwerp houdende oprichting van het Brussels International Business Court, *Parl.St.* Kamer 2018-05, nr. 53-3072/001.

Europees en internationaal

Rechtsleer

- Boeken

CHEN, L. en JANSSENS, A., *Dispute Resolution in China, Europe and World*, Springer, Cham, 2020, 291p.

CLAYTON, R. en TOMLINSON, H., *Fair trial rights*, New York, Oxford University Press, 2010, 319p.

RAINEY, B., MCCORMICK, P. en OVEY, C., *The European Convention on Human Rights*, New York, Oxford University Press, 2021, 711p.

RENUCCI, J.F., *Introduction to the European Convention on Human Rights The rights guaranteed and the protection mechanism*, Council of Europe, Council of Europe Publishing, 2005, 127p.

SMITH, R.K.M., *Textbook on international human rights*, New York, Oxford University Press, 2012, 411p.

- Tijdschriften

WILSKE, S., "International commercial courts and arbitration – alternatives, substitutes or trojan horse?", *Contemporary Asia Arbitration Journal* 2018, 153-192.

Rechtspraak

EHRM 27 juni 1968, nr. 1936/63, Neumeister/Oostenrijk.

EHRM 17 januari 1970, nr. 2689/65, Delcourt/België.

EHRM 21 februari 1975, serie A, nr. 18, Golder/Verenigd Koninkrijk.

EHRM 30 november 1987, nr. 8950/80, H/België.

EHRM 19 december 1989, nr. 10964/84, Brozicek/Italië.

EHRM 16 december 1992, serie A nr. 252, Hadjianastassiou/Griekenland.

EHRM 27 oktober 1993, nr. 14448/88, Dombo Beheer/Nederland.

EHRM 22 november 1995, nr. 19178/91, Bryan/Verenigd Koninkrijk.

EHRM 4 december 1995, nr. 23805/94, Bellet/Frankrijk.

EHRM 25 februari 1997, nr. 22107/93, Findlay/Verenigd Koninkrijk.

EHRM 18 maart 1997, nr. 22209/93, Foucher/Frankrijk.

EHRM 21 oktober 1997, nr. 120/1996/732/938, Pierre-Bloch/Frankrijk.

EHRM 19 december 1997, nr. 26737/95, Brualla Gomez de la Torre/Spanje.

EHRM 26 oktober 2000, nr. 30210/96, Kudla/Polen.

EHRM 12 juni 2001, nr. 44759/98, Ferrazzini/Italië.

EHRM 19 oktober 2005, nr. 32555/96, Roche/Verenigd Koninkrijk.

EHRM 30 november 2005, nr. 39199/98, Podbielski en PPU Polpure/Polen.

EHRM 19 april 2007, nr. 63235/00, Vilho Eskelinen e.a./Finland.

EHRM 24 april 2008, nr. 17140/05, Kemp/Luxemburg.

EHRM 9 oktober 2014, nr. 30226/09, Xynos/Griekenland.

EHRM 18 november 2014, nr. 50388/06, Elinç/Turkije.

EHRM 21 juni 2016, nr. 5809/08, Al-Dulimi en Montana Management Inc./Zwitserland.

EHRM 5 april 2018, nr. 40160/12, Zubac/Kroatië.

Wetgeving

Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, *BS* 4 november 1950.

ICC Arbitration Rules (2021).

Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, *BS* 19 december 1966.

The Rules and Practices of the Inter-European Trade in Potatoes (RUCIP), <https://rucip.eu/wp-content/uploads/2021/02/RUCIP-2021-NL-1.pdf>.

UNICTRAL modelwet inzake de internationale handelsarbitrage van 21 juni 1985, https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/06-54671_ebook.pdf.

Verdrag van 30 juni 2005 inzake bedingen van forumkeuze.

Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, *BS* 4 november 1950.

Verdrag van 10 juni 1958 over de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse scheidsrechtelijke uitspraken opgemaakt te New York, *BS* 15 november 1975.

Verordening (EG) nr. 864/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 betreffende het recht dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen (Rome II).

Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I).

Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (Brussel I *bis*).

Nederland

Rechtsleer

- Boeken

AKKERMANS, P.W.C, BAX, C.J en VERHEY, L.F.M., *Grondrechten en grondrechtsbescherming in Nederland*, Deventer, Kluwer, 2005, 243p.

BAUW, E., KOSTER, H. en KRUISINGA, S.A., *De kansen voor een Netherlands Commercial Court*,

Den Haag, Boom juridisch, 2018, 212p.

BARKHUYSEN, T. en VAN EMMERIK, M., "Het recht op toegang tot de rechter en een eerlijk proces in de Nederlandse Grondwet?" in T. BARKHUYSEN, M.L. VAN EMMERIK en J.P. LOOF, *Geschakeld recht, Verdere studies over Europese grondrechten ter gelegenheid van de 70ste verjaardag van prof. mr. E.A. Alkema*, Deventer, Kluwer, 2-39.

BORN, G.B., *International arbitration and forum selection agreements*, Den Haag, Kluwer Law International, 1999, 326p.

BORN, G.B., *International arbitration: Law and practice*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2012, 480p.

BORN, G.B., *International commercial arbitration*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2009, 3303p.

DE MORREE, P., "Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens als hoeder van de democratie" in M. DUCHATEAU en P. KINGMA (eds.), *Regt spreken volgens de wet? Bijdragen over de staatsrechtelijke positie van de (Europese) rechter*, Oisterwijk, Wolf Legal Publishers, 2013, 51-72.

HERINGA, A.W., SCHOKKENBROEK, F.G.C. en VAN DER VELDE, F., *Art. 6 Eerlijk proces*, Den Haag, Sdu Uitgevers, 2004, (3.6.0–3.6.13).

HERMANS, R., "Een Netherlands Commercial Court" in G.C. MAKKINK, M.P. NIEUWE WEME en A.J. VAN WEES, *Ik ben niet overtuigd opstellen aangeboden aan mr. P. Ingelse ter gelegenheid van zijn terugtreden als voorzitter van de Ondernemingskamer en als vice-president van het Gerechtshof Amsterdam*, Nijmegen, Ars Aequi Libri, 187-196.

JEULAND, E., "The International Chambers of Paris: A Gaul Village" in X. KRAMER en J. SORABJI, *International Business Courts, A European and global perspective*, Den Haag, Eleven International Publishing, 2019, 65-81.

KUIJPERS, M., *The Netherlands Commercial Court*, Nijmegen, Ars Aequi Libri, 2019, 74p.

NEDERLANDSE TAALUNIE, *Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*, Den Haag, 2008, 232p.

SMITS, P., *Artikel 6 EVRM en de civiele procedure*, Deventer, Kluwer, 2008, 399p.

VON GOELER, J., *Third-Party Funding in International Arbitration and its impact on Procedure*, Alphen aan den Rijn, Kluwer Law International, 2016, 520p.

- **Tijdschriften**

ANTONOPOULOU, G. en THEMELI, E., "Seminar Report: Innovating International Business Courts, 10 July 2018, Erasmus University Rotterdam", *ERPL* 2019, 1207-1213.

ANTONOPOULOU, G., "Requirements upon Agreements in Favour of the NCC and the German Chambers – Clashing with the Brussels Ibis Regulation?", *ELR* 2019, 56-69.

BAUW, E., "Commercial Litigation in Europe in Transformation: The Case of the Netherlands Commercial Court", *ELR* 2019, 15-23.

DE RUIJTER, B., "Netherlands Commercial Court, Nederlands Centrum voor internationale handelsgeschillen", *Advocatenblad* 2018, 62-64.

HESS, B. en BOERNER, T., "Chamber for International Disputes in Germany: The State of Affairs", *ELR* 2019, 33-41.

HOEBEN, J., KEIRSE, A.L.M. en REIJNEVELD, M.D., "Opteren voor de Netherlands Commercial Court", *Contracteren* 2017, 37-46.

KERN, C.A., "English as a court language in continental courts", *ELR* 2012, 187-209.

KRAMER, X. en SORABJI, J., "International Business Courts in Europe and Beyond: A Global Competition for Justice?", *ELR* 2019, 1-9.

- **Online bronnen**

De rechtspraak, Burgerlijke gerechtelijke procedures in het Engels, www.rotterdammaritimeservices.com/civil-court-procedures-english/.

FRAKES, L.S. en VISSER, W.A., "Back to business: NCC/NCCA werkt in het Engels, maar is gewoon rechtbank of hof Amsterdam en heeft dus verplichte rechtsmacht", www.rechtspraak.nl/.

ORANJE, D.J. en FRAKES, L.S., "De rechtsmacht van de Netherlands Commercial Court (of Appeal)", www.rechtspraak.nl/.

TEN BRINK, D. en POUTSMA, S., "De Netherlands Commercial Court (NCC)", <https://ploum.nl/kenniscentrum/nieuws/de-netherlands-commercial-court-ncc>.

The Judiciary, NCC: Communication, initiating an action and next steps, www.rechtspraak.nl/English/NCC/Pages/initiating-an-action.aspx.

WITKAMP, M., "Internationalizing Domestic Courts in Europe: A Comparative Analysis on Procedure,

Function, Organization”, www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/internationalizing-domestic-courts-europe.pdf.

Rechtspraak

Judgements, Netherlands Commercial Court, www.rechtspraak.nl/English/NCC/Pages/judgments.aspx (consultatie 29 april 2021).

Wetgeving

Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de rechtbanken.

Memorie van toelichting bij Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam, *Kamerstukken Tweede Kamer der Staten-Generaal 2017-07*, 34761 nr. 3.

Memorie van antwoord bij Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam, *Kamerstukken Eerste Kamer der Staten-Generaal 2018-05*, 34761 nr. B.

Nadere memorie van antwoord bij Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam, *Kamerstukken Eerste Kamer der Staten-Generaal 2018-10*, 34761 nr. D.

Procesafspraken bij keuze voor Engelstalig procederen (afwijkende procesvoering als bedoeld in artikel 1.4 Landelijk Procesreglement).

Rules of Procedure for the International Commercial Chambers of the Amsterdam District Court (NCC District Court) and the Amsterdam Court of Appeal (NCC Court of Appeal).

Rules of Procedure for the International Commercial Chambers of the Amsterdam District Court (NCC District Court) and the Amsterdam Court of Appeal (NCC Court of Appeal), Annex I: Explanatory notes.

Rules of Procedure for the International Commercial Chambers of the Amsterdam District Court (NCC District Court) and the Amsterdam Court of Appeal (NCC Court of Appeal), Annex II: NCC Clause.

Plan tot oprichting van de Netherlands commercial court, Raad voor de Rechtspraak, november 2015.

Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, *NS 10 mei 1837*.

Wet griffierechten burgerlijke zaken, NS 30 september 2010.

Wet van 12 december 2018 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam, NS 20 december 2018.

Frankrijk

Rechtsleer

- Boeken

SUDRE, F., MILANO, L. en SURREL, H., *Droit européen et international des droit de l'homme*, Paris, Presses Universitaires de France, 2019, 1013p.

RENUCCI, J.F., *Droit européen des droit de l'homme, droits et libertés fondamentaux garantis par la CEDH*, Issy-les-Moulineaux, LGDJ, 2019, 600p.

- Tijdschriften

DESKOSKI, T., DOKOVSKI, V. en KOCEV, L., "The birth and rise of the international commercial courts in Paris – Boosting litigation or alternative to arbitration", *Iustinianus Primus Law Review* 2019, 29-41.

BIARD, A., "International Commercial Courts in France: Innovation without Revolution?", *ELR* 2019, 24-32.

BAZILLE, J.S., "Chambres commerciales internationales, Deux ans après leur création: bilan et perspectives dans un contexte remanié", *La semaine juridique* 2020, 1176.

- Online bronnen

Brochure de Ministère de Justice, Chambres commerciales internationales de Paris (CCIP) – International commercial courts of Paris (ICCP), www.cours-appel.justice.fr/sites/default/files/2018-08/Leaflet_CCIP_180629_V11.pdf.

La compétence territoriale, Tribunal de commerce de Paris, www.tribunal-de-commerce-de-paris.fr/fr/la-competence-territoriale.

Paris Place de Droit, Clause, www.parisplacededroit.org/.

MORAT-LEVRIN, C., "The international chambers of the Paris Courts: A flexible and efficient approach to resolve international commercial disputes", www.klgates.com/the-international-chambers-of-the-paris-courts-a-flexible-and-efficient-approach-to-resolve-international-commercial-disputes-04-05-2019/.

Rechtspraak

Cour d'appel de Paris, Chambre Commercial International, Décisions CCIP-CA / ICCP-CA Judgement, www.cours-appel.justice.fr/paris/decisions-ccip-ca-iccp-ca-judgment (consultatie 29 april 2021).

Wetgeving

Code de procédure civil.

Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris.

Protocol relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris.

Duitsland

Rechtsleer

- Online bronnen

BURKHARD, H., "The Justice Initiative Frankfurt am Main", <https://conflictoflaws.net/2017/the-justice-initiative-frankfurt-am-main-2017-law-made-in-frankfurt/>.

Commercial Court Stuttgart/Mannheim, <https://commercial-court.de/en/>.

HESS, B., "The Justice Initiative Frankfurt am Main 2017", <https://conflictoflaws.net/2017/the-justice-initiative-frankfurt-am-main-2017-law-made-in-frankfurt/?print=pdf>.

Landgericht Frankfurt am Main, Chamber for International Commercial Disputes, Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main, <https://ordentliche-gerichtsbarkeit.hessen.de/ordentliche-gerichte/lgb-frankfurt-am-main/lg-frankfurt-am-main/chamber-international>.

RUCKTERSCHLER, D. en STOOB, T., "An important step toward endorsing litigation", www.deutscheranwaltspiegel.de/businesslaw/archiv/an-important-step-toward-endorsing-litigation/.

MARK, J. en ALEXANDER HALLER, H., "The Chamber for International Commercial Disputes at the District Court Frankfurt/Main", www.lexology.com/library/detail.aspx?g=01f8bd1a-21aa-4529-

9476-0d8105d3142c.

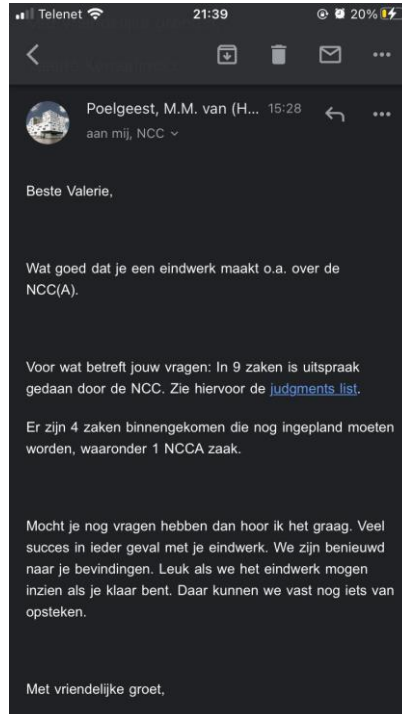
Wetgeving

Gerichtsverfassungsgesetz (GVG)

Zivilprozessordnung (ZPO)

Annex II: Bijlagen

Bijlage 1: Mailverkeer

Bijlage 2: High-level vergelijking *International Business Courts*

	SAMENSTELLING	PROCESTAAL	PROCEDUREREGELS	KOSTEN	RECHTSMIDDELEN
BELGIE <i>Brussels International Business Court (BIBC)</i>	<i>Ad hoc</i> rechtbank met 1 beroepsrechter en 2 lekenrechters	Engels als processtaal: - In de procedure - In het vonnis	Procedureregels zijn gebaseerd op de UNCITRAL-Modelwet	Forfaitair inschrijvingsgeld van 20.000 €	Geen hoger beroep Wel voorziening in Cassatie wegens schending van het recht
NEDERLAND <i>The Netherlands Commercial Court (NCC)</i>	<i>Ad hoc</i> kamer met 3 beroepsrechters	Principe: Engels als processtaal: - In de procedure - In het vonnis/arrest Uitzondering: Nederlands als processtaal	<i>Rules of Procedure for the International Commercial Chambers of the Amsterdam District Court (NCC District Court) and the Amsterdam Court of Appeal (NCC Court of Appeal)</i>	Forfaitair inschrijvingsgeld van 15.000 € (NCC) en 20.000 € (NCCA)	Netherlands <i>Commercial Court of Appeal (NCCA)</i> Hoge Raad der Nederlanden
FRANKRIJK <i>The International Commercial Courts of Paris (ICCP)</i>	<i>Ad hoc</i> kamer met 3 lekenrechters (CCIP-TC) <i>Ad hoc</i> kamer met 3 beroepsrechters (CCIP-CA)	Conclusies in het Frans Buitenlandse partijen, getuigen en alle technische getuigen (zoals deskundigen en raadsmannen) kunnen hun pleidooi in het Engels voeren Stukken kunnen in het Engels Vonnissen/arresten in het Frans (met Engelse vertaling)	<i>Le protocole relatif à la procédure devant la chambre internationale de la cour d'appel de Paris</i> <i>Le protocole relatif à la procédure devant la chambre internationale du tribunal de commerce de Paris</i>	Beperkte gerechtskosten van 235 €	<i>The International Chamber of the Court of Appeal (CCIP-CA)</i>
DUITSLAND <i>The Chamber for International Commercial Disputes at the Landgericht Frankfurt am Main</i>	<i>Ad hoc</i> kamer met 1 beroepsrechter en 2 lekenrechters	Conclusies in het Duits Pleidooien kunnen in het Engels Stukken kunnen in het Engels Vonnissen in het Engels	<i>Zivilprozessordnung (ZPO)</i>	Gerechtskosten op basis van de waarde van de vordering	Geen hoger beroep